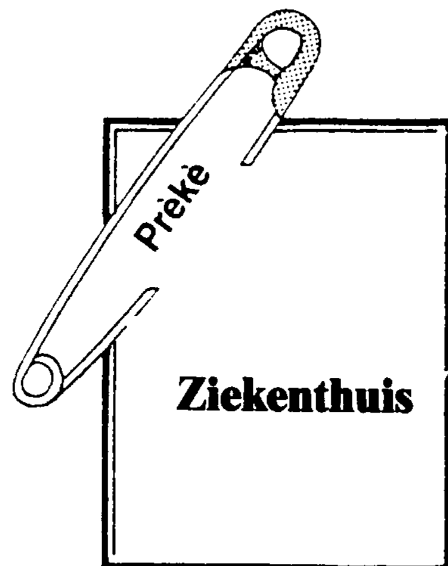

NORIEGA ...in OAS...-

VANDAAG

- Monsanto in Curaçaosch Museum p.2
- 'Amersfoortse Antillen' op 1 augustus van start p.3
- Otrabanda, vervallen stadsdeel p.5
- Liverpool: het geloof op de proef gesteld p.7
- Antilliaanse literatuur in Nederland p.9
- OAS bespreekt Noriega's positie en Panama p.12

106E JAARGANG — NO.: 106 ZATERDAG 13 MEI 1989

AMIGOE

SAMEN MET OAS-VERGADERING

Overbrengen extra Amerikaanse troepen begonnen

Oppositie Panama kondigt algemene staking aan

PANAMASTAD — De oppositie in Panamá heeft gisteren een algemene staking uitgeroepen die volgende week dinsdag zal ingaan. De staking is voor onbepaalde tijd. Dit heeft een woordvoerder van de oppositiepartij Democratie Alliantie (ADO) bekendgemaakt.

Met de staking wil de oppositie de regering van generaal Manuel Antonio Noriega dwingen de uitslag van de algemene verkiezingen van afgelopen zondag te respecteren. Het is de bedoeling dat de acties samenvallen met de spoedvergadering van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) die woensdag de situatie in Panamá bespreekt.

Indien een militair conflict zou uitbreken tussen de Verenigde Staten en Panamá, zouden — zo wordt algemeen gevreesd — de Amerikaanse staatsburgers wel eens het slachtoffer van wraakoefeningen kunnen worden of het doelwit van kidnappingen.

In totaal wonen circa vijftigduizend Amerikanen op de militaire bases in de Kanaalzône en in Panamá. Op de bases, die gelden als de grootste Amerikaanse bases in Latijns-Amerika, zijn tienduizend manschappen gestationeerd.

Talrijke Latijnsamerikaanse staten hebben de oproep voor een speciale bijeenkomst van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) ondersteund. Tijdens de speciale vergadering, die woensdag plaats heeft, zal de kwestie van Panamá centraal staan. De Latijnsamerikaanse landen hebben in het bijzonder het resultaat van de presidents- verkiezingen van afgelopen zondag en de bloedige aanvallen op leiders van de oppositie bekritiseerd. Tegelijkertijd waarschuwden zij echter de VS geen militaire aanval in Panamá te plegen.

'NIMROD DANCER'

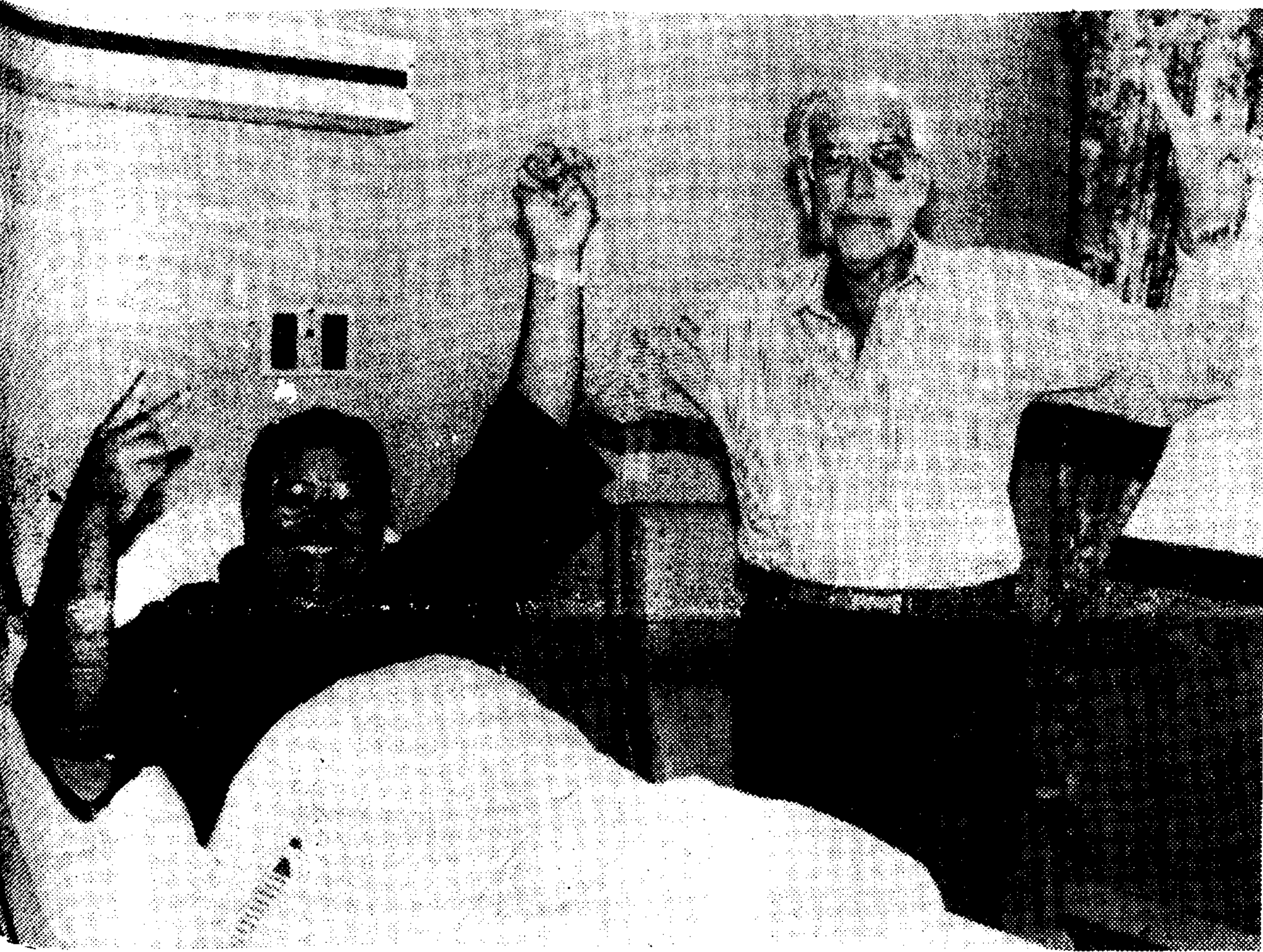
Gistermorgen in aller vroegte is in de VS een begin gemaakt met operatie 'Nimrod Dancer', de versterking van de Amerikaanse strijdkrachten in de Kanaalzône.

Op de luchtmacht- basis Travis in de staat Californië gingen de eerste negenhonderd soldaten van de 7e infanteriedivisie aan boord van een C-5 Galaxy, een reusachtige transportmachine. Manschappen van de 5e infanterie- divisie, die gelegerd is in Fort Bolk in de staat Louisiana, alsmede 165 mariniers van de basis Lejeune in de staat North Carolina staan ook klaar om naar de Kanaalzóne te worden overgebracht.

Gisteren kwamen in Panamá de eerste Amerikaanse eenheden aan die door president George Bush naar het land worden gestuurd om de Amerikaanse burgers en belangen te beschermen. Een C-141 vracht- vliegtuig met 25 mariniers, een legervoertuig en negentig kratten munitie aan boord landde gistermiddag op de luchtmacht- basis Base Howard in de Kanaalzône. In totaal zullen er tweeduizend man extra troepen naar Panamá worden gestuurd.

NAAR VS BASES

Verscheidene duizenden Amerikaanse burgers in Panamá alsmede de medewerkers van de Amerikaanse ambassade in Panamástad hebben zich gisteren begeven naar de Amerikaanse militaire bases in de Kanaalzône.

■ *PANAMASTAD — De winnaars van de zondag in Panama gehouden verkiezingen in het Patilla ziekenhuis in de Panamese hoofdstad: vice presidents- kandidaat Guillermo Ford (rechts) en de presidents- kandidaat Guillermo Endara (links). Zij waren de kandidaten van Het Democratische coalitie- verbond. Volgens de regerings- getrouwe partijen- coalitie is hun kandidaat Carlos Duque de winnaar geworden. Ford en Endara liepen harde klappen op woensdag tijdens een betoging van de oppositie welke werd opgebroken door een para- militaire groep welke door het Panamese leger getraind zou zijn.*

(AFP/ satellietfoto)

'HULP VAN SATAN'

■ *MEXICOSTAD — De 24-jarige Sara Maria Aldrete heeft bekend tegenover de onderzoekrechter in Mexico dat zij heeft deel genomen aan de rituele moorden waarvan vijftien mensen het slachtoffer zijn geworden in Matamoros in het grensgebied met de Verenigde Staten. Zij stond in deze Satanskerk bekend als de peettante. Het ging hierbij om een cultus welke gemengd was met drugs- praktijken met de bedoeling de drugs- koeriers onaantastbaar te maken voor de Mexicaanse of Amerikaanse autoriteiten.*

(AFP/ satellietfoto)

Gezocht door drugs-maffia van Colombia

Ondergedoken rechter moet verhuizen in VS

SOUTHFIELD — De voormalige Colombiaanse rechter Consuelo Sanchez Duran heeft Michigan in de Verenigde Staten moeten verlaten nadat door de pers onthuld was waar zij zich had gevestigd. De rechter verliet indertijd Colombia wegens de bedreigingen door de Colombiaanse drugs- maffia.

Samen met haar echtgenoot heeft zij Michigan achter zich gelaten omdat een blad uit Detroit had onthuld waar zij zich precies bevonden en wat voor werk zij deden. Het echtpaar had zich daar mogen vestigen en stond onder bescherming van de autoriteiten nadat op het hoofd van de ex-rechter een prijs van één miljoen dollar was gezet. Zij heeft indertijd onverschrokken belangrijke rechtszaken tegen drugssmokkelaars behandeld. Na de publicatie achtte men het van de kant van de betrokken veiligheids- dienst beter dat zij zich elders zouden vestigen omdat hun veiligheid niet meer verzekerd was.

OPEN LUCHT-BELEID AANGEBODEN

Bush: VS bereid tot samenwerking

COLLEGA STATION, TEXAS — De Amerikaanse president George Bush heeft gisteren de Sovjetunie gevraagd haar bereidheid tot internationale samenwerking te bewijzen door het IJzeren Gordijn in Europa te slechten. Hij hernieuwde een voorstel van wijlen president Dwight Eisenhower voor een beleid van de "open hemel"; het openstellen van de wederzijdse luchtruimen om met onbewapende verkenningsvluchten de militaire bedoelingen te peilen. Bush beloofde dat de Verenigde Staten in "het beleid voor de jaren negentig" zullen reageren met versoepeling van hun beleid jegens Moskou.

In een toespraak voor de AENM-universiteit van Texas, de eerste grote rede van de president over de betrekkingen tussen Oost en West, bood Bush de SU voorts aan de handelssancties tegen Moskou voor tenminste een jaar op te heffen indien Moskou belemmeringen voor de emigratie uit de weg ruimt. Dit geldt vooral voor Russische joden die naar het Westen willen reizen. De president noemde als doel van zijn beleid "te trachten de SU in de internationale gemeenschap te laten opnemen".

STAP VOOR STAP

Een dag na het verrassende aanbod van Sovjet-president Michail Gorbatsjov, eenzijdig vijfhonderd kernkoppen uit Europa weg te halen, beloofde Bush, die op de jongste Russische aankondiging niet inging, op het beleid van de Sovjets "stap voor stap met onze eigen maatregelen te antwoorden". "Ons uiteindelijk doel is de terugkeer van de Sovjetunie in de internationale orde te verwelkomen".

'OPEN HAND'

Functionarissen van het Witte Huis zeiden dat Bush met zijn aanbod de "open hand" uitstrekt en de Russische leider Gorbatsjov uitnodigt tot vergaande samenwerking. Dat is het resultaat van de heroverweging van het Amerikaanse beleid jegens Moskou, waar sinds Bush' ambtsaanvaarding vier maanden aan is gewerkt.

Bush gaf een lijst met uitdagingen die Moskou zou moeten aanvatten. Het Westen moet de "verandering van de SU naar een open maatschappij aanmoedigen, een maatschappij waarin politiek pluralisme en respect voor de mensenrechten zijn gewaarborgd.

Den Haag van eenzijdige uitleg akkoorden verweten

Lachmon doet beroep op loyale medewerking leger

PARAMARIBO — Jaggernath Lachmon heeft als lid van de Surinaamse volks- vertegenwoordiging het Nationale leger gevraagd de vreedzame machtsoverdracht van 1987 niet te ontsieren door "prikacties". Het leger moet volgens Lachmon de regering in staat stellen "met grote slagvaardigheid het land uit de as te doen herrijzen". Hij wees de militairen er op, dat "hun geloofwaardigheid, hun grote daad van vrijwillige en vreedzame overdracht" anders in twijfel zullen worden getrokken.

Lachmon sprak vrijdagavond in een vergadering van de Nationale Assemblee die gewijd was aan de huidige politieke situatie in Suriname. Veel aandacht besteedde hi aan de sociaal- economische toestand, die vorige week door de vakbeweging werd aangegrepen om een nationale protestactie te houden. Volgens Lachmon was die actie onterecht, omdat men niet van de regering mag verwachten dat ze binnen anderhalf jaar orde op zaken zou kunnen stellen in de moeili ke situatie die ze bij haar aantreden in januari 1988 had aangetroffen.

LACHMON

TEGENVALLERS

Naast de grote schulden werd de regering volgens Lachmon met twee tegenvallers geconfronteerd. De eerste was de strijd in oost-Suriname, die voortduurde ondanks de uitslag van de verkiezingen. Lachmon noemde als tweede tegenvaller het niet terugbetalen van de voor-financiering van door Nederland goedgekeurde projecten. Het gaat om een bedrag van 250 miljoen gulden dat Suriname in reeds begonnen projecten investeerde, terwijl de ontwikkelingshulp was opgeschort als gevolg van de december- moorden van 1982.

Lachmon verwees naar uitspraken in de Nederlandse Tweede Kamer die duidden op "een steun in de rug" voor de traditionele politieke partijen in Suriname. Hij achtte het niet juist, naar het internationaal gerechtshof te stappen en pleitte voor "een krachtige dialoog" om de middelen te krijgen, waarbij de vriendschapsbanden intact blijven. Lachmon gaf de regering overigens het advies ook hulp te zoeken bij andere landen en internationale organisaties.

De strijd in oost-Suriname moet volgens Lachmon langs de weg van dialoog worden opgelost. "Het parlement is bereid met opgeheven hoofd de dialoog voort te zetten om het probleem op te lossen. Als we geen succes hebben, is er niets verloren. Maar dan hebben we het in ieder geval geprobeerd", aldus Lachmon.

'ONS SURINAME'

De bestaande overeenkomsten tussen Suriname en Nederland zijn door Nederland altijd eenzijdig geïnterpreteerd, wat ontwrichtend werkt op het sociaal en cultureel verkeer tussen beide landen. Daardoor zijn onder anderen tweeduizend Nederlandse Surinamers in Suriname statenloos geworden. Dit is één van de conclusies van een vrijdag door de vereniging 'Ons Suriname' in Amsterdam georganiseerd congres.

Onderwerp van het congres was de rechtspositie van Surinaamse vreemdelingen in Nederland nu en in Europa na 1990. Aanleiding is het weer op gang komen van de besprekingen tussen Nederland en Suriname over deze kwestie. Aan het congres werd deelgenomen door 45 maatschappelijke, politieke en kerkelijke organisaties van Surinamers en Nederlanders.

Volgens tolk Berezjkov in Getuige

Stalin en Hitler bewonderden elkaar

MOSKOU — Ik kom in de geschiedenis- boeken terecht en Stalin ook, zo moet Hitler eens gezegd hebben. Dit althans volgens de voormalige Russische tolk Valentin Berezjkov die optreedt in een documentaire over Stalin waarin aandacht wordt besteed aan diens verhouding met Hitler. Daaruit blijkt dat beide dictators elkaar goed mochten en bewondering voor elkaar hadden.

Zo nodigde Hitler Stalin eens uit om naar Berlijn over te wippen "omdat wij beiden grote leiders zijn". De documentaire over hun beider verhouding maar vooral over Stalin en diens fouten die aan miljoenen Russen het leven heeft gekost heet Getuige. Uitgebreid gaat Getuige in op het non- agressiepact tussen Nazi Duitsland en de Sovjet Unie van 1939.

AANPAK VIJANDEN

Stalins bewonderde Hitler onder meer om diens optreden in 1934. Toen ontdeed Hitler zich van de leiding van zijn knokploeg SA, inclusief SA- leider Ernst Rohm. "Heb jij het nieuws uit Berlijn gehoord? Die Hitler is een prima kerel. Zo moet je omgaan met je vijanden", zei Stalin toen. "Kun je je voorstellen dat ik het Politburo zeg dat dit de manier is om met je tegenstanders om te gaan". Zo voegde Stalin er voor de duidelijkheid aan toe.

Wrang detail is dat veel Politburo- leden die Stalins lof voor Hitler hoorden in de jaren dertig zelf het slachtoffer werden van Stalins "zuiveringen".

JERUZALEM — Premier Yitzhak Shamir van Israel is vandaag (vrijdag) uit het ziekenhuis ontslagen waar hij gedurende twee dagen medische testen heeft ondergaan.

De premier zal zondag weer aan de slag kunnen gaan en dan de wekelijkse vergadering van de minister- raad leiden. Zo maakte zijn woordvoerster bekend. De 73- jarige Shamir werd in het ziekenhuis opgenomen voor een routine- onderzoek.

Lubbers: **Minister onder Kok**

DEN HAAG — Premier Lubbers kan zich heel goed voorstellen dat hij bij een verkiezings- overwinning van de Parti van de Arbeid als minister plaats neemt in een kabinet dat wordt geleid door PvdA- leider Kok.

De demissionaire premier zei dit voor de NOS- tv. Hij acht het echter ook heel mogelijk dat hij teruggaat naar de Tweede Kamer. "Daar moet ik mij bijvoorbaat op instellen", aldus Lubbers. "Dat is een gouden regel".

Compagnon van Endara ziek

PANAMASTAD — De oppositie- kandidaat voor het vice- presidentschap van Panama, Guillernmo Ford, is donderdag in een ziekenhuis opgenomen. Hij ligt onder militaire bewaking in een particuliere kliniek.

Ford werd evenals zijn presidents- kandidaat Guillermo Endara woensdag in elkaar geslagen tijdens een betoging waarbij hun aanhang hen wilde uitroepen tot gekozen president en vice- president. Ford zou een gevangenis- straf van een jaar boven het hoofd hangen wegens het minachten van de veiligheids- politie. Zo wordt onofficieus gemeld.

Ingezonden

Onze moeder Curaçao

OP MOEDERDAG eren wij onze moeder op bijzondere wijze. Vandaag wil ik praten over een moeder die dezer dagen zeker niet blij zal zijn; onze moeder Curaçao. We vervuilen haar, we bederven de mooiste plekken van haar lichaam.

En waarvoor? Wij accepteren dat fabrieken, zaken e.d. om materialistische motieven hele stukken mondi laten weghalen, waarbij alle planten vernield worden, alleen maar om meer parkeerplaatsen te creëren. Ze staan er niet bij stil, dat er zeer unieke planten bij kunnen zijn, die een waarde hebben die veel verder reikt dan een rekensom op een calculator. Grote, prachtig mooie, onvervangbare bomen worden zo maar het slachtoffer van de honger van de mens naar meer winst, meer gemak, meer haast.

Wat is er van het Waaigat geworden? Vroeger een prachtig groot binnenwater, dat in onze dagen een grote toeristische attractie zou zijn geweest. En nu hebben we er een stukje van gedempt. En toen nog een stukje. En nog een stukje. En allemaal voor parkeerplaatsen — alweer! En dit proces gaat steeds verder!

Het is niet mijn bedoeling om een hele litanie af te dreunen van prachtige plekken op Curaçao, waar onherstelbare schade aan toegebracht is. Ik wil alleen nog aandacht vragen voor iets schokkends wat nu plaats vindt, en waar we iets aan kunnen doen — tenminste, als we Curaçao inderdaad zien als onze moeder en niet als een stiefmoeder:

Ik heb begrepen, dat men bezig is de mangrovebossen bij het Rif te dempen. Enkele jaren geleden is er een rapport verschenen, dat wees op de onschatbare, unieke waarde van deze bossen en op de grote toeristische mogelijkheden ervan, zo dicht bij de stad nog wel. Ik ben van mening dat degenen die verantwoordelijk zijn voor deze onverantwoordelijke beslissing bezig zijn met iets misdadigs!

En laten ze niet met het smoesje aankomen, dat ze dit terrein nodig hebben voor de vooruitgang van Curaçao. Welke vooruitgang? Over enkele jaren rijden we allen rond over brede wegen, ontrukt aan het lichaam van onze moeder Curaçao, met een nog hogere snelheid. Dan zullen ze — op het Rif? — een nieuwe poli bij moeten gaan bouwen, speciaal voor al die verkeersongevallen.

Is dat vooruitgang?

We leven dan tussen de muggen, ratten en kakkerlakken. We zullen de chuchubi en de trupial alleen nog kennen van plaatjes en liedjes van "vroeger tijd". Is dit wat wij willen?

Nu al zijn een heleboel mondi's en voor de waterhuishouding belangrijke heuvels verdwenen. Is dit vooruitgang?

God heeft de natuur geschapen als een zinvol geheel. We zijn in snel tempo bezig haar te vernietigen en we weten niet welke rampzalige gevolgen dit voor onszelf en voor onze gezondheid kan hebben. En voor het toerisme!

We moeten ons er terdege van bewust zijn, dat er op Curaçao enkele egoïstische mensen zijn die geen respect hebben voor onze moeder Curaçao. Als we hen hun gang laten gaan, wordt er elke dag weer onherstelbare schade toegebracht aan onze moeder Curaçao. Morgen kan het te laat zijn.

We moeten iets doen.

Waar blijft de Milieuraad? Leven jullie nog?

Onze moeder moet gered worden.

JULES A. MARCHENA
Curaçao

Kaartenverkoop All American Women

WILLEMSTAD — De kaarten voor de All American Women Show, die op vrijdag 26 mei en zaterdag 27 mei in het Caribbean Hotel wordt gepresenteerd zijn reeds verkrijgbaar. De verkoop-adressen voor deze happening zijn: Boekhandel Mensing's Caminada, Mensing's Punda en de frontdesk van het Caribbean Hotel. Er zijn maar een beperkt aantal toegangs- bewijzen beschikbaar en gezien de grote belangstelling is het raadzaam om de kaarten in de voorverkoop te bemachtigen.

De prijzen zijn op de voorverkoop- adressen verkrijgbaar voor Naf 50,- en indien er nog over zijn zullen die bij de toegang voor Naf 55,- verkocht worden.

Voordracht

WILLEMSTAD — Woensdag 17 mei houdt dr Henry Habibe in het kader van de Raul Römer cyclus in het auditorium van de UNA een voordracht getiteld 'Literatura Papiamentu den perspektiva Karibeño'. Dr Habibe is een linguïst en gespecialiseerd in de afro-caribische literatuur. Zijn doel is een platform te bieden voor de uitwisseling van ideeën en discussie over het Papiamentu. Vanwege de beschikbare tijd zal dr Habibe zich beperken tot de meest belangrijke auteurs. De voordracht begint om 20.30 uur en de toegang is gratis.

Ingezonden

Wegomlegging

IN HET bericht over de lekkage te Emmastad wordt vermeld, dat de politie een wegomlegging aanbracht. Het is mij niet bekend wat u onder een wegomlegging verstaat, want het volgende was de feitelijke situatie.

Voor de bewuste plaats waren, al dan niet door de politie, een aantal roodwitte tonnen neergezet, met daartussen de bekende roodwitte planken. De weg was dus gewoon afgesloten en de automobilisten waren gedwongen om de weg achter het Peter Stuyvesant College in te rijden, en verder moesten ze het maar uitzoeken. De politie was in geen velden of wegen te zien.

Voor de doorgewinterde rallyrijders gaf dit weinig problemen, maar anderen, zoals toeristen en mensen die hier nog niet zo lang wonen, kwamen echt in de problemen.

Rekenvaardigheid

IK SCHROOM een beetje om dit te schrijven, want mijns inziens is er inderdaad een foutje van de zijde van de redactie van de Amigoe gemaakt bij de interpretatie van de cijfers.

De door de heer Maynard genoemde cijfers zijn, althans rekenkundig bekeken, volkomen juist.

Er wordt gesproken van een toename ten opzichte van het voorgaande jaar en dat gaat als volgt:

Stel dat er op het eiland honderd hotelkamers zijn, waarvan er gemiddeld in een jaar vijftig zijn verhuurd, dan kunnen we zeggen dat 50% van de kamers is verhuurd. Als nu in het jaar daarna blijkt dat alle honderd kamers zijn verhuurd, dan kunnen we zeggen dat is 100%.

De toename is dus vijftig kamers oftewel er zijn tweekeer zoveel kamers verhuurd als in het vergelijkingsjaar. Volgens de door u gehanteerde berekeningswijze komt dit neer op een toename van 50%. In de praktijk is tweekeer zoveel geen toename van 50, maar van 100%.

(Geraadpleegde literatuur: Op weg naar zelfstandig rekenen - deel 9)

RENS VAN DER BLOM

NASCHRIFT: Mijnheer van der Blom heeft gelijk. Het is dus zo gesteld: Een hotel heeft honderd kamers en ontvangt in 1987 slechts één gast. In 1988 komen er twee gasten. Dan is de bezettingsgraad dus met honderd procent gestegen. Inderdaad geen speld tussen te krijgen. Mijnheer Maynard kan dus toch wel rekenen.

Maar wij willen wel eens weten wat mijnheer Maynard zegt als hij in 1988 een loonsverhoging heeft ontvangen van 3 procent en dit jaar wordt dat 4,5 procent. Stapt hij dan juichend op zijn vrouw af en zegt hij: 'Schat, ik krijg voortaan vijftig procent meer loon!?

Of stapt hij wat bedremmeld binnen en meldt hij: 'Valt tegen, lieverd. Anderhalf procent meer'.

De redactie heeft een wiskundeleraar gebeld: die geeft de Amigoe gelijk. Indien, zo zei hij, gesteld wordt dat de bezettingsgraad van de hotelkamers in 1987 60 procent bedraagt en het jaar daarop 66 procent, dan dient er gezegd te worden, dat de bezettingsgraad met 6 procent is toegenomen. Want, aldus de leraar, het gaat om het woord 'procent', hetgeen 'van de honderd' betekent.

Tony Monsanto in Curaçaosch Museum

WILLEMSTAD — Van 19 mei tot 18 juni zal het Curaçaosch Museum een tentoonstelling houden van schilderijen, objecten en gouaches van de Curaçaose kunstenaar Tony Monsanto.

De opening op vrijdagavond 19 mei om half negen zal worden verricht door gedeputeerde van Cultuur, Dito Mendes de Gouveia.

De tentoonstelling draagt de titel 'Images of seismic disturbances', evenals de catalogus, die ter begeleiding en verklaring van het werk is gepubliceerd. Het centrale gedeelte van deze tentoonstelling bestaat uit een installatie van beeldhouwwerk en grote schilderijen en is opgedragen aan de slachtoffers van de aardbeving in Armenië, Sov etunie.

De tekst van de catalogus is geschreven door dr Carlos Silva, oud-directeur van het Museo de Bellas Artes in Caracas en bekend schrijver van diverse boeken over Venezolaanse en Latijnsamerikaanse beeldende kunstenaars.

Dr Silva zal in aansluiting op de opening van de tentoonstelling van Tony Monsanto op zaterdagochtend 20 mei om half elf een lezing verzorgen in het Curaçaosch Museum over moderne Venezolaanse kunst.

Monsanto werd in 1946 op Curaçao geboren. In 1955 verhuisde het gezin naar Nederland. Van 1965 tot 1970 bezocht hij de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam. Aan de Technische Hogeschool te Delft behaalde Monsanto een graad in de architectuur. In 1971 vestigde hij zich met zijn vrouw en twee kinderen op Curaçao.

Eenmans-exposities van Monsanto werden gehouden in Nederland, op Aruba, Sint Maarten, Curaçao en in Puerto Rico. Hij maakte deel uit van groeps- tentoonstellingen in Nederland en West-Duitsland.

De Amigoe publiceerde op 21 maart 1987 uitvoerig over hem in de weekeindebijlage Napa, getiteld 'Schilder Tony Monsanto'.

Directeur- conservateur Docco Engels van het Curaçaosch Museum heeft het voorwoord geschreven in de bijzonder fraaie catalogus, die ter gelegenheid van Monsanto's tentoonstelling is uitgegeven. Dr Carlos Silva wijdt in de catalogus een uitvoerig artikel in de Spaanse en Engelse taal aan de kunstenaar.

Twee cursussen Duna Un Man

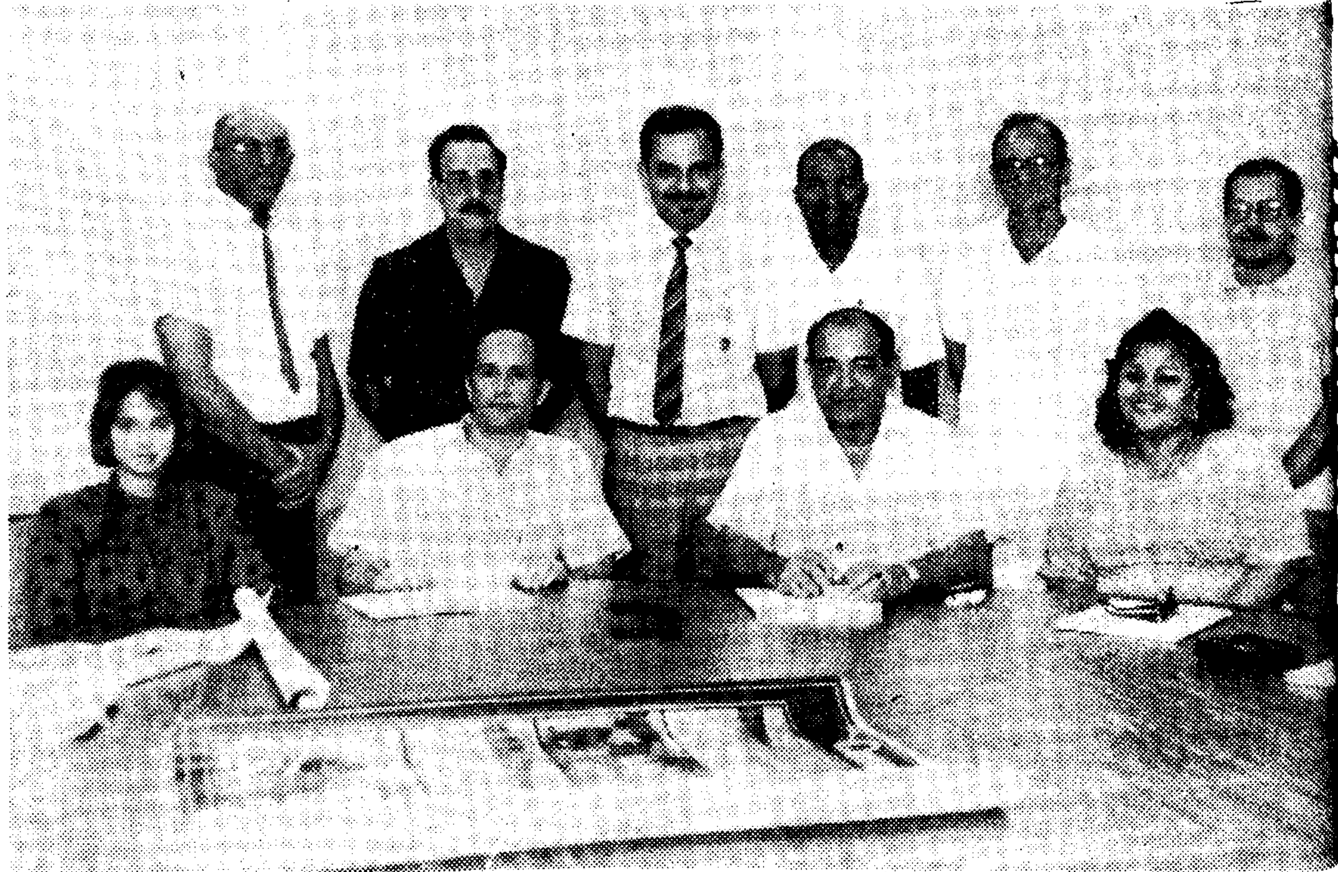
WILLEMSTAD — De Fundashon Duna Un Man begint met twee cursussen voor vrouwen.

Op 18 mei start de cursus 'Pech onderweg' in de technische school St. Jozef. De opleiding duurt zeven weken. De kosten bedragen 2,50 gulden per week.

In dezelfde school begint dan ook de cursus van zeven weken betreffende reparaties aan en in huis.

Belangstellenden kunnen zich melden via telefoon 84106.

Valencia-groep bezoekt ALM

■ *WILLEMSTAD — Onlangs hebben vier touroperators uit Valencia (Venezuela) op uitnodiging van de ALM en met medewerking van het Curaçao Toeristenbureau een tweedaags bezoek gebracht aan Curaçao. De touroperators bezochten verschillende faciliteiten die het eiland op toeristisch gebied te bieden heeft. Zij waren zeer te spreken over hetgeen ze gezien hebben en zullen het eiland zeker aanbevelen.*

De luchtverbinding tussen Curaçao en Valencia driemaal per week ingaande 19 mei zal zeker positieve resultaten opleveren voor Curaçao, Valencia en de ALM.

Foto: vlnr. zittend Helvig Jonckheer (ALM), Ivan Perez (Valencia), Arsenio Gonzalez P. (Valencia) en Xiomara Markwell (ALM). Staand: Nelson Isenia (ALM), Ernesto Vos (ALM), Cesar Prince (ALM), Stanley Camelia (CTB), Dante Cantalamessa (Valencia) en Hector L. Knuth (Valencia).

Conferentie Quality Management

WILLEMSTAD — **Dinsdag 16 mei organiseert Isla raffinaderij om 19.30 uur in het International Trade Centrum een conferentie getiteld 'Quality Mangement'. Als gastspreker zal optreden William (Bill) Conway, president van Conway Quality Inc. De avond wordt besloten met een sociale bijeenkomst.**

Quality Management is een management- systeem dat gebaseerd is op eenvoudige principes welke hun oorsprong hebben in de Verenigde Staten sinds 1930. Dit managementsysteem werd niet veel gebruikt in de Verenigde Staten, maar dr W. Edwards Deming, een van de grondleggers, begon het systeem in 1950 aan Japanse maatschappijen te leren met de bekende resultaten van tegenwoordig. Nu willen Amerikaanse ondernemingen het systeem ook leren om met Japanse industrieën te kunnen concurreren.

De Venezolaanse olie- industrie begon de principes van het systeem bij Maraven ongeveer achttien maanden geleden toe te passen met zeer positieve resultaten en nu is de gehele Venezolaanse olie- industrie begonnen dit voorbeeld te volgen. Momenteel wordt het systeem geïntroduceerd bij Isla. In verband hiermee zal William Conway op 16 en 17 mei op Curaáo zijn om twee mini-seminars over Quality Management voor de Isla-werknemers te verzorgen.

Doel van de seminars is het rendement van iedere werknemer te optimaliseren op elk gebied en op elk niveau. Om dit te bereiken wordt de methode van William Conway toegepast welke gebaseerd is op de ideeën en ervaringen van dr Deming, één van de inspirerende figuren van het zogenaamde Japanse industriële wonder.

Marlene Middelkamp-Eustatia bij opening congres in UNA

Wijkverpleging steeds belangrijker in gezondheidszorg

WILLEMSTAD — Ongeveer driehonderd personen waren gisteravond aanwezig bij de opening van het congres over het beleid en de kwaliteit van de gezondheidszorg in de aula van de Universiteit van de Nederlandse Antillen, UNA. Het congres is georganiseerd door de stichting Wit Gele Kruis Prinses Margriet voor Wijkverpleging, ter afsluiting van de viering van het 45-jarig bestaan. Het congres is mede mogelijk gemaakt door de medewerking van de NASHKO en de GGD. Drs Marlene J. Middelkamp-Eustatia opende als voorzitter van de stichting het congres. Zij zei onder meer het volgende:

"Waarom een congres over het beleid van de gezondheid? Je zou zo zeggen dat de gezondheidszorg beter is dan ooit tevoren. Meer artsen dan ooit, betere medicijnen, een groot ziekenhuis, een goede hygiëne, een hogere gemiddelde levensverwachting dan ooit te voren, kortom alles prima. Waarom wordt dan nog zoveel aandacht besteed aan het beleid van de gezondheidszorg? Het antwoord is heel eenvoudig, het grote probleem in de gezondheidszorg is in een klein zinnetje samen te vatten. De gezondheidszorg is te duur!

Ieder jaar wordt het percentage op de nationale begroting uitgetrokken voor de gezondheidszorg, groter en groter en iedereen is er langzamerhand van overtuigd dat het zo niet verder kan gaan. De overheden gaan dan ook bezuinigen op de gezondheidszorg soms zelfs zeer drastisch, soms leidend tot protestacties.

OVERLEG

Er moet dus overleg worden gepleegd tussen de overheid en de diverse belangengroepen in de gezondheiszorg, zoals huisartsen, specialisten, verplegend personeel etcetera. U kunt zich voorstellen dat bij dit soort besprekingen, waar persoonlijke belangen op het spel staan, het objectieve belang van de gezondheidszorg wel eens in het gedrang kan raken.

In het kader van onder andere dit soort problematiek moet u het doel zien van dit congres. We willen zo objectief en wetenschappelijk mogelijk met elkaar bespreken of de gezondheidszorg anders moet, of het beter kan, of het goedkoper kan en hoe tegelijkertijd de kwaliteit gehandhaafd blijft of natuurlijk liever nog verbeterd kan worden.

Dat juist wij als wijkverpleging dit congres organiseren heeft een speciale betekenis. Het is te verwachten dat in de toekomst door te nemen bezuinigings- maatregelen een veel groter beroep op de wijkverpleging zal worden gedaan. Dit zal niet alleen voor de wijkverpleging gelden maar voor de thuiszorg in het algemeen.

ZIEKENHUIS

Iedereen weet dat er veel te veel geld wordt uitgegeven in het ziekenhuis en daar zal dus bezuinigd moeten worden. Het streven is minder bedden en kortere ligtijden. Maar waar blijven al die mensen die nu te lang in te veel ziekenhuisbedden liggen? Een deel daarvan zal thuis verzorgd moeten worden en het is hier dat de wijkverpleging een goede bijdrage zal kunnen leveren aan het verlagen van de kosten van de gezondheidszorg.

Er is geen goedkopere gezondheidszorg dan thuis- gezondheidszorg. Alle investeringen in thuis- gezondheidszorg zullen een veelvoud aan besparing opleveren.

Wanneer we een verschuiving van patiënten van intramuraal, binnen het ziekenhuis, naar extramuraal, buiten het ziekenhuis, willen realiseren, dan moet de thuis- gezondheidszorg daar op voorbereid zijn, want zo specialist die de verantwoordelijkheid op zich neemt om een patiënt te ontslaan moet de overtuiging hebben dat de verpleging thuis ook inderdaad aan de eisen voldoet.

KWALITEIT

We raken hier aan het punt van de kwaliteit van de thuisgezondheidszorg die gewaarborgd moet zijn. Onze stichting mag zich er op beroemen die kwaliteit te kunnen garanderen. Daarbij komt dat de stichting naast de curatieve en verzorgende taken ook andere activiteiten heeft ontwikkeld, zoals de preventieve geneeskunde waarbij de voorlichting een grote rol speelt, het stimuleren van zelfzorg en mantelzorg, waarbij de patiënt en de huisgenoten geïnstrueerd worden om bepaalde deeltaken van de wijkzuster over te nemen.

Al deze activiteiten van de wijkverpleging kunnen op de lange duur zorgen voor een substantiële verlichting van de financiële last die de gezondheidszorg momenteel op de gemeenschap legt.

Wat voor ons als wijkverpleging tijdens dit congres speciaal van belang zal zijn is niet alleen het beleid van de gezondheidszorg in het algemeen, maar vooral het beleid met betrekking tot de extramurale gezondheidszorg, want nog veel te veel problemen zijn in deze sector niet of maar gedeeltelijk geregeld.

Hoe wordt bijvoorbeeld de samenwerking van de wijkverpleging met andere instellingen voor thuiszorg?

Hoe zal de coördinatie van de thuiszorg geregeld moeten worden, zal hier de wijkverpleging of de huisarts centraal staan?

Als de hoeveelheid werk toeneemt zal er meer personeel moeten komen. Maar moeten er ook nieuwe stichtingen voor wijkverpleging komen? Hoe groot moet een vereniging of stichting zijn voor maximaal rendement?

Moet er een afbakening van werkterrein komen tussen de reeds bestaande instellingen voor wijkverpleging? Wordt het geen tijd dat de kosten voor wijkverpleging worden opgenomen in het vergoedingenpakket van ziekenfondsen en verzekeringen? Tot nu toe is dat nog steeds niet het geval.

Hoe wordt de samenwerking met de andere instellingen voor thuiszorg zoals de gezinsverzorging, de bejaardenzorg en natuurlijk de huisarts.

Problemen, problemen, grote en kleine, maar voor elk dient toch een oplossing gevonden te worden en ik ben u verzekeren dat ik even nieuwsgierig ben als u, naar wat de sprekers ons straks te vertellen hebben en wat de conclusies van het congres zullen worden.

Ik wil nog graag de aandacht vestigen op een belangrijke kant van ons werk. Het gaat in de gezondheidszorg zeker niet alleen om geld, maar in de eerste plaats natuurlijk om zorg, zorg voor de patiënt, zorg voor de hulpbehoevende.

Wij zijn van mening dat een zieke, of een hulpbehoevende of een oude van dagen het beste af is als hij of zij thuis kan blijven. Thuis is iemand het gelukkigst, thuis kan iemand tot zijn recht blijven komen, met al de beperkingen die ouderdom en of ziekte met zich meebrengen kun je toch thuis blijven functioneren. Probeer dat eens te vergelijken met de situatie in een ziekenhuis of bejaarden tehuis. Want vergist u zich niet, ziek worden we allemaal, vroeg of laat, en wat dan?

Ons streven is altijd geweest een sterke wijkverpleging met voldoende en goed opgeleid personeel, een wijkverpleging die in staat is het hoofd te bieden aan de groeiende vraag naar thuiszorg in onze vergrijzende maatschappij. Een wijkverpleging in nauwe samenwerking met de huisarts, specialist en andere disciplines. Ons beleid is er niet alleen op gericht om goede technische hulp te verlenen, maar bovenal menselijke hulp.

Het persoonlijk contact zal steeds centraal moeten blijven staan in de verhouding tussen de wijkzuster en de patiënt. De hoog gekwalificeerde verpleegsters zullen we ook niet wegpromoveren naar administratieve functies, wat maar al te vaak gebeurt. Nee, de kwaliteit moet terecht komen bij het bed van de patiënt, in het huis van de patiënt.

NASCHOLING

Veel aandacht wordt nu al besteed aan nascholing van ons personeel om de kwaliteit van onze zorg op te voeren. Om een sterke thuiszorg te realiseren zal geïnvesteerd moeten worden, maar zoals ik u al eerder uitgelegd heb wordt met het geld dat in de wijkverpleging wordt gestoken veel geld uitgespaard.

Maar het wordt uiteindelijk een beleidsbeslissing of deze accentverschuiving van tweedelijns gezondheidszorg naar eerstelijns gezondheidszorg ook verwezenlijkt kan worden. Ik hoop dat er waardevolle aanbevelingen uit dit congres naar voren zullen komen die niet ergens onder in een laatje terecht komen, maar waar daadwerkelijk iets mee gedaan gaat worden."

Aldus mevrouw Middelkamp - Eustatia.

AMERSFOORTSE ANTILLEN 1 AUGUSTUS VAN START

Initiatief van Citco Insurance en Amersfoortse

Nieuwe verzekeraar voor verzekeringen bij arbeidsongeschiktheid opgericht

WILLEMSTAD — Citco Insurance heeft samen met het Nederlandse assurantiebedrijf Amersfoortse Verzekeringen een nieuwe verzekerings- maatschappij opgericht. De maatschappij, N.V. Amersfoortse Verzekeringen, gaat op 1 augustus officieel van start. De nieuwe verzekeraar gaat zich richten op collectieve ziektekosten- verzekeringen en verzekering bij arbeids- ongeschiktheid voor personen die langdurig op de Antillen gestationeerd zijn. De mogelijkheden voor een dochtermaatschappij voor levensverzekeringen op de Antillen worden onderzocht.

Op 29 mei zullen drs J. van Ek, voorzitter van de directie van de Amersfoortse en Peter van der Pligt naar Curaçao komen voor de ondertekening van de oprichtingsakte bij notariskantoor Smeets & Thesseling. Van der Pligt zal de eerste directeur van de Amersfoortse Antillen worden, aldus managing director Henk Cieraad van Citco.

Tijdens het bezoek van de directieleden van de Amersfoortse zal tevens uitgekeken worden naar een definitieve huisvesting voor het nieuwe verzekeringsbedrijf. Een geschikt pand is volgens managing director Cieraad nog niet gevonden.

Het initiatief voor de oprichting van een nieuw verzekerings- bedrijf is uitgegaan van Amersfoortse Verzekeringen. De verzekeraar is voor 55 procent eigendom van het assurantieconcern Stad Rotterdam. Het startkapitaal van Amersfoortse Antillen bedraagt tien miljoen gulden waarvan 70 procent Amersfoortse en 30 procent Stad Rotterdam.

Managing director Cieraad verklaarde dat het op Curaçao tot nu toe niet mogelijk was een arbeids- ongeschiktheids- verzekering af te sluiten. Ook niet bij de grote verzekerings- maatschappijen zoals Nationale Nederlanden en Fatum. In Nederland is een dergelijke verzekering alom bekend en de vraag onder personen die hier voor een aantal jaren worden uitgezonden, voor het afsluiten van een ziektekosten- verzekering is duidelijk aanwezig, aldus Cieraad.

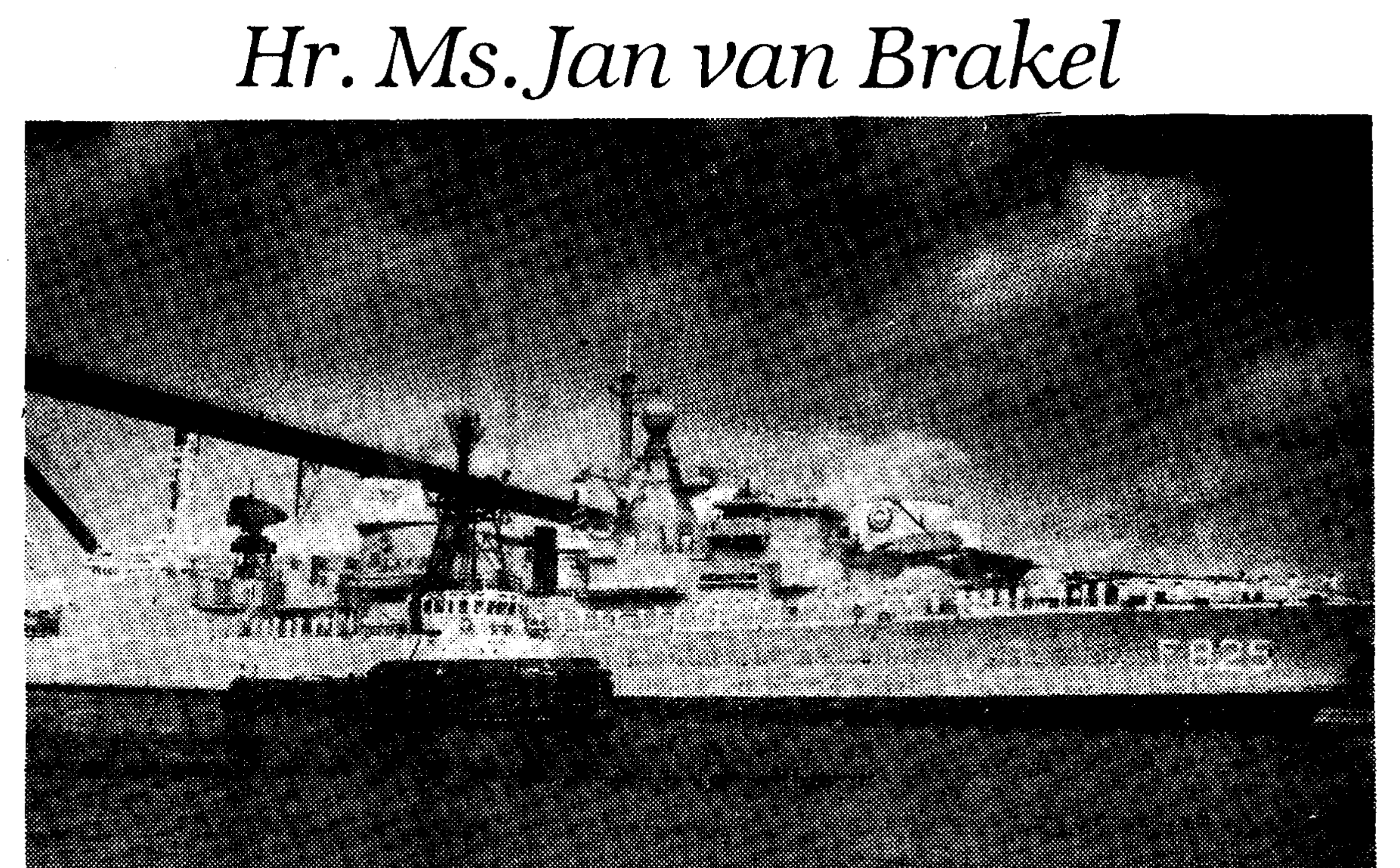
In overleg met de Amersfoortse, welke maatschappij gespecialiseerd is in collectieve ziektekosten, is, mede met het oog op de mogelijkheden in de offshore, besloten tot de oprichting van een nieuwe verzekerings- maatschappij. De vereiste toestemming van de Centrale Bank is inmiddels al verkregen en per 1 augustus zal de Amersfoortse Antillen onder leiding van de Nederlandse directeur van start gaan. In het begin zal het kantoor met Antilliaans personeel klein zijn, maar naarmate de werkzaamheden zich uitbreiden, zal ook het personeelsbestand groeien, zo verklaarde Cieraad.

De samenwerking tussen makelaar Citco Insurance en de Amersfoortse Verzekeringen bestaat al enkele jaren. De Amersfoortse is nummer vijf in de reeks van grootste verzekeraars in Nederland. Zo heeft Citco het ziektekostencontract met de ALM bij de Amersfoortse ondergebracht. Tot nu toe is Citco de alleenvertegenwoordiger van de Amersfoortse. Na de vestiging van Amersfoortse Antillen zullen ook overeenkomsten met andere agenten worden afgesloten, zo verklaarde Cieraad. Citco krijgt dan een generaal agentschap.

Amersfoortse Verzekeringen zag de omzet vorig jaar groeien tot 487 miljoen en de winst tot 12,6 miljoen gulden. De maatschappij is een dochter van assurantieconcern Stad Rotterdam en de cijfers van Amersfoortse zijn geconsolideerd in het verslag van Stad Rotterdam. Vorig jaar heeft het concern een uitstekend jaar gehad. Volgens het directieverslag bedroeg de omzet 1,9 miljard gulden met een winst van 92 miljoen. Het eigen vermogen steeg tot 487 miljoen gulden.

De samenwerking tussen Stad Rotterdam en Amersfoortse spitste zich voorheen toe op automatisering en beleggingen. Stad Rotterdam en Amersfoortse hebben voorts in Nederland Amstar opgericht met een startkapitaal van 8 miljoen ten behoeve van het verschaffen van venture capital. Men zal onder andere deelnemen in de Utrechtse Participatie Maatschappij.

Hr. Ms. Jan van Brakel

■ *WILLEMSTAD — Gisteren is het fregat Hr. Ms. Jan van Brakel de haven van Willemstad binnengevaren ter aflossing van Hr. Ms. Philips van Almonde, welk fregat via Barcelona naar Nederland terugkeert.*

De Jan van Brakel blijft zes weken in de Nederlandse Antillen. Daarna komt Hr. Ms. Pieter Florisz. Dat fregat blijft zes maanden als stationsschip.

Ambtenaren krijgen beeld van ' clustering'

Smits geeft uitleg over dienst Economische Zaken

WILLEMSTAD — Onlangs heeft minister van Handel, Industrie en Werkgelegenheid (HIW), drs Chucho Smits, met de Bestuurscolleges van Sint Maarten, Saba en Sint Eustatius gesproken over de uitvoering van het proces van clustering van de economische kolom van het departement. Zo meldt de RVD. Voor het eilandgebied Curaçao betekent dit dat de taken van het departement van HIW en van het Sociaal Economisch Planbureau samen worden gebracht bij een nieuw op te richten dienst Economische Zaken.

Tijdens de vergaderingen is onder meer gesproken over economische regelingen en prijscalculaties. Momenteel vindt de controle op naleving van onder meer toegestane maximumprijzen plaats door ambtenaren van de secties economische regelingen en prijscalculaties.

In de nieuwe constructie is eenzelfde systeem denkbaar en mogelijk. De betreffende eilandsbesturen dienen zelf te beslissen in hoeverre daar mensen en middelen voor vrij te maken zijn.

De bevoegdheid tot goedkeuring en bepaling van afwijkende winkelsluitings- tijden is op Curaçao opgedragen aan de directeur van het departement van HIW. Op Bonaire en de Bovenwinden is het bestuurscollege de bevoegdheid van de gezaghebbers. In de nieuwe regeling zal dit de bevoegdheid worden van de Bestuurscolleges.

Momenteel hebben Curaçao, Bonaire en de Bovenwinden een eigen huurcommissie. Deze commissies worden gefinancierd uit de landskas. Het secretariaat van deze commissies wordt verzorgd door ambtenaren van het departement van HIW. Het voorstel van de minister is in de nieuwe situatie, de huurcommissies, inclusief de ambtelijke bijstand volledig te clusteren en de financiering over te hevelen naar de respectievelijke eilands- begrotingen.

De minister stelt verder voor het regelen van belasting- faciliteiten voor investeerders aan de eilandelijke overheden over te laten. Dit houdt in, dat de huidige instantie die dit soort zaken regelt, de landelijke commissie Belasting- faciliteiten, wordt ontbonden. Nagegaan moet worden of in de nieuwe constructie alleen Financiën op landsniveau in de commissie moet komen.

Verder is ook gesproken over de noodzaak om planmatig aandacht te gaan schenken aan opleiding en training. Het departement van HIW stelt voor elk eilandgebied een apart fonds te vormen voor opleidingen en trainingen. Dit fonds kan zowel uit EG-middelen als uit de Nederlandse financiële steun gefinancierd worden.

Tot zover de RVD.

WILLEMSTAD — Hubentut '70 houdt morgen van drie uur 's middags tot negen uur 's avonds een cultureel-sportief festijn in het gebouw van de beweging aan de Penstraat 55.

Vanaf tien uur 's morgens begint een zang festival voor jongeren, terwijl er ook 'geplaybackt' zal worden.

Vrijwilligers-project Dr Capriles kliniek krijgt steun minister

WILLEMSTAD — Woensdag had minister van Verkeer en Vervoer Louis Gumbs een vergadering met vertegenwoordigers van het vrijwilligers- project Dr. D.R. Capriles Kliniek. Dit project heeft tot doel de kwaliteit van de psychiatrische zorg te verbeteren. Het streven is de zorg zoveel mogelijk te professionaliseren. Aldus een persbericht van de RVD.

Hierbij wordt uitgegaan van de criteria waaraan de psychiatrie volgens de huidige wetenschappelijke inzichten dient te voldoen. Belangrijkste kenmerk van het project is de multi- disciplinaire opzet. De aandachtspunten zijn: de psychiatrie, de informatica, de bouwkunde, de rechtsgeleerdheid en de medische ethiek. Getracht wordt zoveel mogelijk rekening te houden met de karakteristieken van de samenleving waarin de kliniek functioneert.

Tijdens de vergadering die in een constructieve sfeer verliep, is de minister met de vertegenwoordigers overeengekomen het project via een landsbesluit te erkennen.

Het project Dr D.R. Capriles Kliniek zal de minister terzijde staan bij zaken die te maken hebben met psychiatrische gezondheidszorg.

Het vrijwilligers- project is een initiatief van bouwkundig ingenieur ir G. Alders, raadsadviseur mr G. Hermans, psychiater dr G. Matroos, werktuigbouwkundig ingenieur ir W. Peney, waarnemend voorzitter van de FESSKA dr A. Römer, bouwkundig ingenieur K. Troeman, secretaresse van het project W. Troeman- Heijnen en psychiater- neuroloog dr H. de Windt.

Enige taken waar het vrijwilligers- project de minister bij zal assisteren, zijn de verzelfstandiging en de automatisering van de Capriles Kliniek en de bouw van de nieuwe aanleun- voorzieningen van de kliniek.

Verhalen over Otrobanda

WILLEMSTAD — Plataforma Otrobanda organiseert maandavond om half negen 'Konkuenta' (Verhalen vertellen) in het gebouw Kranshi Bleu, vóór het Thomas College aan de Hoogstraat. De verhalen gaan alle over Otrobanda, 'het kant van ons land', zoals Plataforma dit stadsdeel — Otrobanda — noemt.

De verhalen zullen in allerlei talen verteld worden. Zij worden afgewisseld met muziek. De entree is gratis. Tijdens de avond worden allerlei lekkernijen en drankjes verkocht.

Zondagochtend om negen uur houdt Plataforma wederom een wandeltocht door Otrobanda die bij de brug op het Brionplein begint. De tocht duurt ongeveer twee-en-een-half uur. Deelname is gratis, maar vrijwillige bijdragen zijn welkom.

Brandstofprijzen

WILLEMSTAD — Met ingang van woensdag 17 mei worden de prijzen van benzine, kerosine en gasolie verlaagd met respectievelijk 2,9 cent, 2,9 cent en 2,4 cent per liter. De gasprijzen zijn verlaagd met 1,25 gulden per 100 lbs cylinder en 25 cent per 20 lbs cylinder. De pompprijzen voor vermelde aardolie- produkten zijn met ingang van 17 mei 1989 als volgt:

voor Bonaire: benzine 92 octaan: 89,4 cent per liter; benzine 97 octaan: 92,2 cent; kerosine: 24,6 cent; gasolie: 26,8 cent; LPG 100 lbs cylinder: *f*.18,50; LGP 20 lbs cylinder: *f*.4,85.

voor Curaçao: benzine 92 octaan: 91,4 cent per liter; benzine 97 octaan: 94,2 cent; kerosine: 24,6 cent; gasolie: 26,8 cent; LPG 100 lbs cylinder: *f*.19,85 en LPG 20 lbs cylinder: *f*.5,40.

Gasolie bestemd voor KAE/ Kodela is met 23,80 gulden per 1000 liter verlaagd. De hieruit vloeiende correctie met betrekking tot de brandstof- toeslag wordt door Kodela bekendgemaakt.

ORANJESTAD — Evenals Pasen zo kent ook Pinksteren zijn vigilie. De christenen over de hele wereld herdenken en vieren dan dat de Heilige Geest is neergedaald over de Apostelen en dat de kerk zijn eerste stappen zette in de geschiedenis.

Zij bidden dat God Zijn kerk blijft leiden in onze tijd door de kracht van de Heilige Geest. De monniken in de kloosters brengen wel de hele nacht door in gebed en meditatie om God te loven om Zijn grote werken. Op Aruba is er ook gelegenheid om deel te nemen aan de viering van deze vigilie.

Zaterdag 13 mei om elf uur in de avond zal er een plechtige H. Mis worden opgedragen als vigilie van Pinksteren. Deze viering zal plaats vinden in de Sint Franciscuskerk te Oranjestad. Iedereen wordt uitgenodigd om aan deze viering deel te nemen, die ongeveer tot half een middernacht zal eindigen.

Bij exploit van mij, SIGRID J.B. TORRES, deurwaarder bij het Gerecht op Aruba van de 10de mei 1989 waarvan een afschrift is gelaten aan de Ed.A. Heer Officier van Justitie op Aruba, die het origineel voor GEZIEN heeft getekend, is aan: ESPERANZA ZUÑIGA BERRIO, thans wonende in Nederland, zonder bekende woon- of verblijfplaats;

BETEKEND:

het vonnis van 22 maart 1989 waarbij ten verzoeke van: ALBERTO ALEXANDER LESLIE, wonende op Aruba, de echtscheiding is uitgesproken tussen partijen op 24 februari 1982 te Cali, Colombia - met elkander gehuwd.

SIGRID J.B. TORRES, deurwaarder.

ÑAPA

AMIGOE

Weekend Bijlage

ZATERDAG 13 MEI 1989

OTROBANDA

Muurkanker, houtrot, verkruimeling, afbrokkeling

Otrobanda stort in. De bewoners weten het, de overheid weet het. Maar ook dit is waar: Otrobanda herrijst weer. Stukje bij beetje en beetje bij stukje. De overheid weet het, de bewoners weten het.

DE EIGENAARDIGHEID is dat opkomst en verval samengaan. Een pand krijgt een grondige face-lift en twee straten verder stort een darkhouse in elkaar, moe van het miserabele leven.

JOAN HEEFT Otrobanda geen goed gedaan en de huizen hebben veel te verduren gehad van de zware slagregens van de afgelopen maanden. De koraalstenen muren van de oude panden slurpten het hemelwater als sponzen op. Desastreus zijn de gevolgen. Bouwkundigen wijzen op muurkanker, houtrot, verkruimeling en afbrokkeling. Als er niet snel wat gebeurt sterft menig monumentaal pand een roemloos einde door ineenstorting.

DE BEWONERS VAN Otrobanda, de bovenstad en de benedenstad, zien het verval, maar kunnen er niets aan doen. De armoede in de steegjes is aanzienlijk, het drugsprobleem groot. Vuil water ligt hier en daar in plasjes in de stegen en zorgt voor een akelige stank. De Otrobanders zitten zo dicht op elkaar dat sociale irritaties een onvermijdelijk gevolg zijn.

Dat is één kant.

De negatieve kant.

DE POSITIEVE kant is dit: allerlei plannen en plannetjes om Otrobanda weer gezond te krijgen.

Het vier-stegenplan van Monumentenzorg was bedoeld als reanimatie-actie om het hart van de stad kloppend te houden.

OP DE EEN OF andere manier is dat gelukt: Porto Passeo is een Otrobandaproject dat in volle gang is. Niet zo lang geleden werden studenten- appartementen opgeleverd en onlangs werd de eerste van een serie woningen waarin studenten in groepsverband kunnen leven en studeren, officieel in gebruik genomen.

OTROBANDAVILLAGE, de kade, de Rouvilleweg, het Brionplein en het Riffort. Daar lijkt het zich allemaal af te gaan spelen: het gebied langs de St Annabaai, dat naar het zich laat aanzien een toeristisch uitgaanscentrum wordt. Maar hoe zit het met de volkshuisvesting? Blijft het historische karakter bewaard of dwingt de rot in de muren dat alles afgebroken wordt en in beton herbouwd wordt? Zijn DROV, FKP, Monumentenzorg en investeerders het onderhand eens geworden over een eenduidige visie?

VANDAAG IN DE Amigoe het eerste artikel in een serie over de plannen, de problemen, en de mogelijkheden van Otrobanda.

Eén van de centrale vragen bij een gestuurde opknapbeurt van Otrobanda is of de voorkeur gegeven moet worden aan herstellen van de gehavende panden of afbreken en vanaf de fundamenten opnieuw optrekken? Onlosmakelijk daarmee verbonden is de subvraag: als er herbouwd wordt, worden de koraalstenen muren vervangen door beton? En hoe gaan de gevels van de nieuwe panden eruit zien? Historisch of twintigste eeuws? Twintigste eeuws mag in dit geval niet verward worden met futuristisch. Ter illustratie: verscheidene panden aan de Handelskade zijn niet veel ouder dan veertig jaar, maar passen qua kleur en stijl uitstekend bij de overige panden in de directe historische omgeving.

In dit artikel dat is bedoeld ter inleiding, aandacht voor het historische karakter van Otrobanda.

door JOEL LABADIE

DE AANBLIK van Willemstad is voor het overgrote deel bepaald door de bouwkennis die de Nederlanders meenamen toen zij zich vestigden op Curaçao. Aanvankelijk behoorde het eiland toe aan de Spanjaarden die het in 1499 ontdekten. In 1634 namen de Hollanders het eiland over met het doel er een handelscentrum van te maken. De andere handelscentra in Brazilië en in Noord Amerika (Nieuw Amsterdam) gingen al spoedig verloren, maar op Curaçao handhaafde de Nederlandse leeuw zich tot in deze eeuw. De kolonie centreerde zich voornamelijk rond de ingang van de Sint Annabaai.

Otrobanda, Punda, het Waaigat, de Penstraat, Pietermaai en Scharloo dat een woonplaats bood aan rijke joden, vormden het begin van wat nu Willemstad is.

Voor de bescherming van de stad werden in 1830 het Riffort en het Waterfort gebouwd.

In 1707 nadat Punda min of meer volgebouwd begon te raken, ging men Otrobanda inrichten. Omdat er niet in het schootsveld van de forten gebouwd mocht worden, werden de huisjes aanvankelijk niet hoger gebouwd dan één verdieping hoog. Op een veel later tijdstip zijn daarvoor de grote panden op het Brionplein in de plaats gekomen, gebouwen die tijdens de rellen van 30 mei 1969 in vlammen opgingen.

Een kale vlakte is wat herinnert aan die tijd. Hotel Americano komt alleen nog maar voor in de mijmering van hen die er ooit eens vertoefden. Slechts één enkel pand staat verlaten op de plek waar de Conscientiesteeg uitliep op het Brionplein. Op de eerste verdieping van het gebouw zit Monunentenzorg.

Punda had aanvankelijk brede straten en stegen. Zes meter was de algemene bepaling. Totdat de regel werd gewijzigd en de huiseigenaren toestemming kregen om aan weerszijden van de straat zich twee meter toe te eigenen. Als men omhoog kijkt in het hart van Punda, zal men menig gevel zien die met twee meter uitgebreid is. Op de begane grond werd de uitbouwmogelijkheid handig benut om een galerij te maken. De overkapping hield het zonlicht uit de benedenkamers. De wandelgang van Penha op de hoek van de Handelskade en de Breedestraat is één van de fraaie voorbeelden daarvan.

SLAVEN

Aanvankelijk nam men bij de huizenbouw in Otrobanda de ruimte, maar de ruime lege plekken werden later snel volgebouwd met kleine huizen, waarin vrij geworden slaven (in 1863 werd de slavernij in de kolonies afgeschaft) gingen wonen die naar de stad waren getrokken. Een wir-war van steegjes tussen opeengedrukte huizen ontstond.

ZOUT

Werd in Punda veel baksteen gebruikt, Otrobanda is grotendeels opgetrokken uit koraalsteen. Deze steensoort is zout, bovendien werd de metselspecie aangemaakt met zout water. Dit is funest gebleken. Zout trekt vocht aan. De muren zuigen het water op en de stevigheid van de muren raakt daardoor ernstig aangetast. Muurkanker is het gevolg. Verven helpt niet. Nog altijd blijkt dat huizen regelmatig onderhouden moeten worden. Een pasgeschilderde muur begint in ernstige gevallen binnen een jaar weer te bladderen door de inwerking van de pekel.

Behalve door de aantrekkingskracht van het zout, dringt het water ook op andere manieren de muren binnen. Verstopte dakgoten van verwaarloosde huisjes in de hogerop gelegen delen van Otrabanda veroorzaken lekkages op de verkeerde plaats. Bovendien blijkt in het algemeen bij de huizenbouw te weinig rekening te zijn gehouden met het verschijnsel dat 'optrekkend water' heet: vocht dat vanuit de grond via de fundamenten in de muren trekt. Duidelijk gesteld kan worden dat de grote regenbuien en de overstromingen van de afgelopen maanden de muren van de nauwelijks onderhouden panden geen goed hebben gedaan.

De weg voert langs de Conscientiesteeg. Vuil water loopt langs de huizen en veroorzaakt een vreselijke stank. Binnenkort wordt een begin gemaakt met de reparatie en de uitbreiding van de rioleringswerken van Otrobanda.

Naar Sebastopol gaat het. Een geel stadshuis. Geel is de overheersende kleur van Willemstad. Lange tijd was blauw (eveneens een 'dure' kleur) in de mode, net als rood. Daarvoor was alles wit. Lange tijd zelfs. Totdat op een gegeven moment een wijsneus had achterhaald dat de oogziekte die toen op Curaçao voorkwam, veroorzaakt moest zijn door de felle schittering van de in de zon blakende huizen. Hoewel de goede man het natuurlijk bij het verkeerde eind had en de oogziekte gewoon bleef bestaan, kregen vanaf die tijd veel huizen een andere kleur.

VIER STEGENPLAN

Drie jaar geleden kwam het Vier Stegenplan gereed. Monumentenzorg knapte er wat panden op. Monumentenzorg is eigenaar, opdrachtgever voor de opknapbeurt en exploitant.

Fundashon Kas Popular heeft recentelijk ook een aantal panden verbeterd die te boek staan als Vier Stegenplan tweede fase, maar niks te maken hebben met de fase die Monumentenzorg voor haar rekening nam. Het Vier Stegenplan omvat huizen in de Van Dijksteeg, de Zaantjessteeg, de St Martinsteeg en de Schrijnwerkersstraat. Het gaat om een huizenblok en kleine gebouwen die typerend zijn voor de Curaçaose bouwstijl van rond 1850.

De verf bladdert er nu al van de muren. Het zout in de muur.

Opknappen is dus niet voldoende, onderhoud moet daarop volgen.

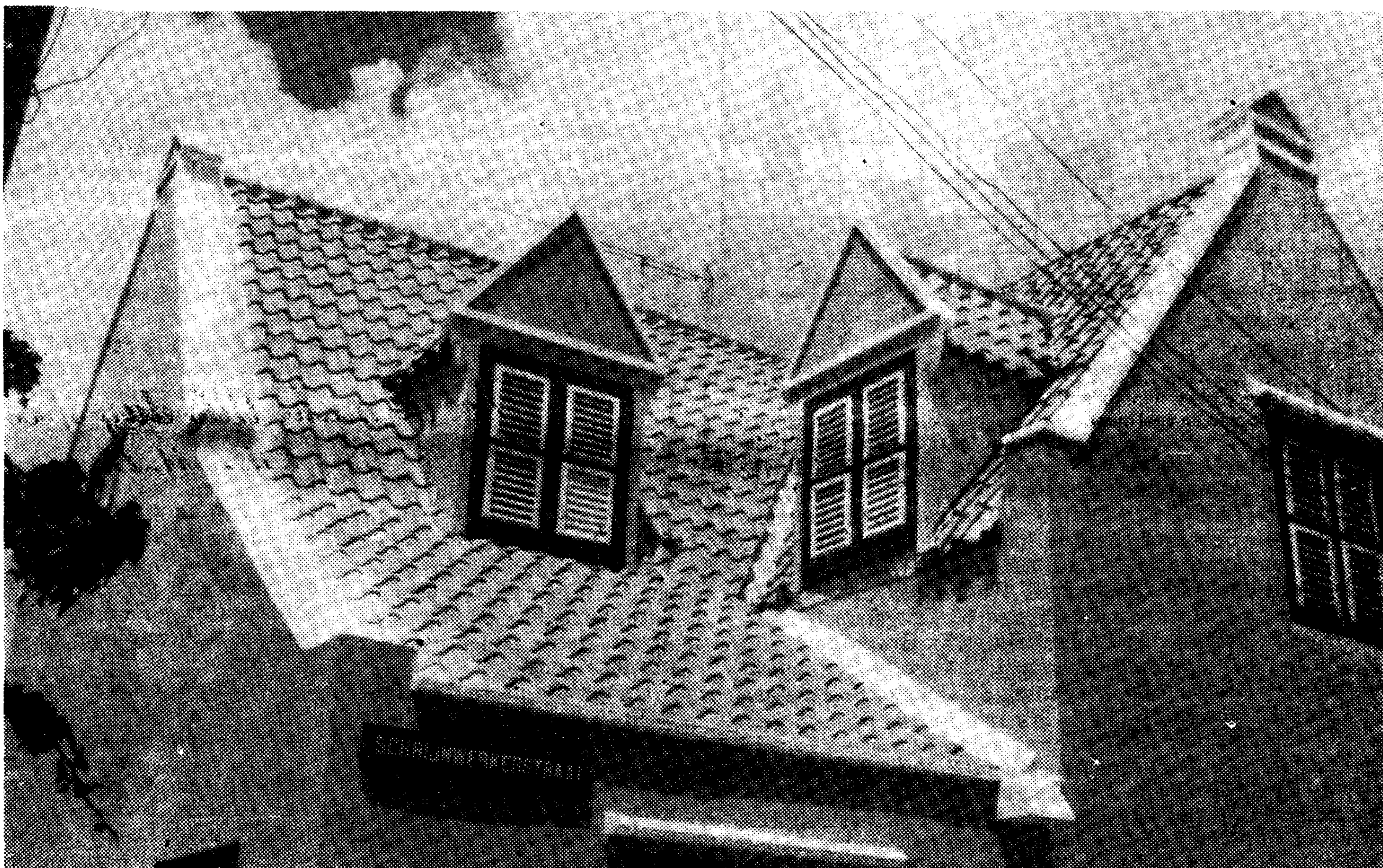
TEER

Anko van der Woude, als architect werkzaam bij Intergrated Management Design, verzorgt wekelijks rondleidingen door historisch Otrobanda. Hij zegt dat men bij toeval is gestuit op een mogelijke oplossing voor het probleem van muurkanker en het afbladderen van de muurverf. Teer. Aan te brengen aan de buitenkant èn aan de binnenkant van het opgeknapte pand. De gerestaureerde muren moeten eerst goed droog zijn. Dan de teerverf erop aan beide zijden en daarna de muren overschilderen in de gewenste kleur. Het teer moet aan beide zijden aangebracht worden, want de muur moet helemaal 'dicht' zijn. "Maar het is nog maar de vraag wie er bereid is zijn woonkamermuren met zwart teer in te smeren", zegt Van der Woude.

Dat suggereert dat deze 'therapie' alleen toegepast zou kunnen worden bij huizen die gerestaureerd of herbouwd worden en niet bij de huidige bewoonde panden.

Overigens wordt nog onderzocht of teer echt de oplossing is. Bij toeval zouden bouwkundigen op het teer gekomen zijn toen zij een huiseigenaar in de nabijheid van het Vier Stegenplan vroegen hoe het kwam dat de muren van zijn pand in opmerkelijk goede staat verkeerden.

"Uit verhalen van bewoners uit deze wijk bleek dat sommigen wisten van kennissen die vroeger hun huis om de een of andere reden zwart schilderden. Dit kan wijzen op de teertheorie", meent Van der Woude.

KRULSPELDEN

Nieuwsgierig zijn de hoofden met krulspelden die uit de bovenramen steken bij het horen van het geroezemoes van toeristen die de stegen van Otrobanda verkennen. De heerlijke lucht van bakkeljauw verleidt tot het voorzichtig over de drempel stappen van een half openstaande huisdeur. In de nauwe straatjes zitten mannen en vrouwen op de stoep, een vader houdt zijn jongste op de arm. Verderop hangen de lieden rond voor wie de kleine criminaliteit niet onbekend is. "Hey man, if you come next time...", lonkt er één, maar hij lacht breeduit als de veronderstelde toerist hem in zijn landstaal antwoordt "Kiko?".

Toen de benedenstad vol raakte, trok men naar de bovenstad van Otrobanda.

In de jaren dertig deed de auto zijn intrede op het eiland. De rijkere Curaçaoënaar trok naar buiten de stad. Het zelfde verschijnsel heeft zich voorgedaan in New York en Londen. De panden in de binnenstad worden verhuurd door de weggetrokken rijke eigenaars, die het verder wel best vinden en niets doen aan het onderhoud. Het onvermijdelijke gevolg is verval.

REKHUIS

In de bovenstad staat menig 'kas di rek'. Aanvankelijk bouwde men één rechthoekige 'doos' met een dak. Bij gezinsuitbreiding bouwde men er een doos achter. Als het huis overging op de volgende generatie zorgden de kinderen er voor dat er nog een deel werd toegevoegd, want oma en opa moeten tenslotte toch ook ergens wonen. Op zo'n manier rekte zo'n kas aardig uit. Deze uitbreidings- verbouwingen zijn er de oorzaak van dat er weinig tuinen te vinden zijn in het stadshart: die werden namelijk ingekapseld.

De 'rekwoningen' zijn trouwen ook in een andere versie te vinden waarbij de drie delen gekanteld werden zodat er van bovenaf gezien een u-vorm ontstond. In het midden kwam dan de patio.

In de Frederikstraat staat het 'Kas di Kanchi': het kantwerkhuisje met fijn houtsnijwerk aan de bovenbalken van de veranda. Deze versiering vindt men niet veel op Curaçao, bang als men was voor de vraatzucht van termieten.

Deze houtsierkunst is oorspronkelijk afkomstig van de Bovenwinden.

Belvedere is een landhuis dat vanaf de Frederikstraat tussen de huizen gezien kan worden. In 1860 werd de bouw van dit gouverneurshuis voltooid. Het salpeterverschijnsel oftewel muurkanker heeft hier minder schade aangericht dan verwacht had mogen worden.

Vermoedelijk hebben de slaven zoet water aangedragen voor de bouw.

In 1987 kwam Belvederre eindelijk in het bezit van Monumentenzorg; 1,8 miljoen gaat de opknapbeurt kosten. Voordat de stichting echter de renovatie voor haar rekening neemt, moet echter zeker zijn dat er een bestemming is voor het gebouw, anders staat het leeg en dat kost geld.

Aanvankelijk richtte Monumentenzorg zich op de grote landhuizen, maar de gemeenschap en zo ook de mensen achter de gevel van de stichting Monumentenzorg gingen zich langzamerhand realiseren dat ook de kleinere huizen, de stadspanden en de aanblik van de historische buurten bewaard dienden te worden.

SHELL-BETON

In de nabijheid van het Kas di Kanchi staat een vertegenwoordiger van een andere bouwstijl en een andere tijd: het porch-huis van Shell. Een modelwoning van beton, zoals ze op het hele eiland te vinden zijn. Meestal vierkant met een uitgesneden hoek waar de porch is ingebouwd, overdekt door de overhangende eerste verdieping.

Een andere stijl of beter gezegd een anti-stijl is verderop te vinden: de darkhouses. De verlaten vervallen panden, zonder ramen, die elk moment kunnen instorten en bewoond worden door junks en daklozen.

Tijdens een rondleiding door het Porto Paseo project van Ton Massizzo en consorten, legde een van die consorten uit dat toen men met de voorbereidingen van de verbouw van enkele panden wou beginnen, stuitte op een paar mensen die in een formeel onbewoonbaar pand woonden. De darkhousebewoners leefden als dieren. Het huisvuil lag in een laag van ongeveer een meter dik in enkele vertrekken te rotten. Menselijke uitwerpselen zorgden voor een nare stank. Niet in de WC, want die was er niet. In de tuin was een basin dat gevuld was met een enorme hoeveelheid goederen, verondersteld afkomstig te zijn van diefstal en bij gebleken waardeloosheid over de rand van de betonnen regenbak geduwd. De toestand was zo onhygiënisch dat ontsmetters pas wilden komen als anderen de troep eerst weghaalden. Naar verluidt, zijn de bewoners verhuisd naar een ander pand even verderop.

Ton Massizzo huurt zijn Porto Paseo van exploitant Steve Boom die het weer huurt van Monumentenzorg, want feitelijk zijn de acht panden van Porto Paseo haar eigendom.

Massizzo is een van de Verontrusten. Hij signaleert dat er eigenlijk geen gezamenlijk overleg is tussen de projectontwikkelaars, de eilandsoverheid, DROV, FKP, Monumentenzorg en mensen die graag willen participeren in de ontwikkeling van Otrobanda Village.

In een volgend artikel aandacht voor de plannen die bestaan voor Otrobanda.

De schuld van de rente

Geld houdt de wereld draaiende, maar richt tegelijkertijd enorme schade aan. De schulden van de Derde Wereld, werkloosheid, milieu- verontreiniging, wapenwedloop en kernenergie hebben alleen kunnen ontstaan als gevolg van het mechaniek, dat geld in roulatie houdt: rente.

Dat schrijft de Westduitse milieu- deskundige Margrit Kennedy in haar boekje 'Interest and inflation free money'. Kennedy is architect en planner op het gebied van infrastructuur en stedenbouw. Gedurende vier jaar pleegde zij onderzoek voor de sociaal- economische tak van de Verenigde Naties (Unesco) en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. De laatste jaren profileert zij zich steeds sterker als pleitbezorger voor het milieubewuste handelen en het hervormen van de economische orde om dit doel te kunnen bereiken.

Geld is één van de mooiste uitvindingen van de mens en speelt een niet weg te denken rol bij het ruilen van goederen. Maar wanneer geld terecht komt in de handen van mensen, die meer hebben dan zij kunnen gebruiken, ontstaan problemen. Van iedere honderd mensen draaien er tachtig op voor de rente, die door de tien rijksten wordt geheven. Slechts tien mensen, die trouwens ook al in een van de hoogste inkomensgroepen zitten, spelen quitte in dit internationale geldspel, dat voornamelijk in stand wordt gehouden door vier grote denkfouten.

In zijn algemeenheid zijn drie vormen van groei denkbaar: natuurlijke, lineaire en exponentiële groei. Mensen en dieren groeien natuurlijk: eerst snel, dan langzamer en na het bereiken van de volwassenheid niet meer. Mechanische groei is vaak lineair: meer steenkool in een centrale levert meer electriciteit op.

Tot slot is er de exponentiële groei. Hierbij is de toename in het begin heel klein, maar wordt later steeds groter, tot het proces in een stroomversnelling terecht komt en niet meer is te stoppen. In de natuur komt exponentiële groei vooral voor in processen, die met ziekte of dood te maken hebben. Een kankergezwel bijvoorbeeld groeit exponentieel.

Maar ook geld vertoont — als gevolg van samengestelde interest — een exponentiële groei. Reden voor Margrit Kennedy om rente het 'kankergezwel van de samenleving' te noemen. Een simpel voorbeeld kan illustreren dat het berekenen van rente ook niet lang kan worden volgehouden. Een dubbeltje, dat tegen vier procent rente wordt uitgezet levert na 1750 jaar een hoeveelheid goud op met het gewicht van de aardbol!

RIJKEN RIJKER

Een tweede denkfout is dat we alleen rente betalen als we geld lenen. Ook in de prijs van allerlei goederen zit de rente, die de producent heeft moeten betalen.

Een derde denkfout is dat iedereen voor een gelijk deel bijdraagt aan de totale rente-opbrengst. Wanneer de bevolking qua inkomsten wordt onderverdeeld in tien groepen, blijkt dat de onderste acht groepen meer rente betalen dat zij ontvangen. De op één na hoogste inkomensgroep ontvangt iets meer rente dan zij betaalt en de hoogste inkomensgroep ontvangt tweemaal zoveel rente dan zij afdraagt.

Het beeld wordt nog ongelijker wanneer de groep van de top-inkomens aan een nader onderzoek wordt onderworpen. Dan blijkt namelijk dat de 0,1 procent met de allerhoogste inkomens ongeveer 100 maal zoveel rente ontvangt als zij betaalt. "Deze cijfers wijzen uit dat de rijken steeds rijker en de armen steeds armer worden", schrijft Kennedy.

De laatste grote denkfout heeft te maken met de rol van inflatie. Volgens de meeste mensen is inflatie een 'natuurlijk' verschijnsel in de vrije markteconomie. In feite is inflatie echter niets anders dan een kunstmatig middel om de nadelige effecten van de rentespiraal voor overheden op te heffen. In een gemiddeld Westeuropees land zijn in de periode 1968-1982 de inkomens met 300 procent gestegen. In dezelfde periode gingen de rentelasten voor de overheid echter met 1160 procent omhoog. Als er geen inflatie zou zijn, zou die overheid binnen de kortste keren failliet gaan.

RENTEVRIJ

De in de negentiende eeuw levende Westduitse koopman Silvio Gesell 'ontdekte' een eigenaardige eigenschap van geld: in tegenstelling tot de goederen, die je voor geld kunt ruilen, verliest geld zijn waarde niet. Dat geeft geen macht aan die mensen, die meer geld hebben dan zij op een bepaald moment kunnen uitgeven.

De groenteman is gedwongen zijn waren binnen een bepaalde tijd te verkopen, omdat deze anders bederven. Op straffe van verlies van zijn appels en peren zal hij zijn prijs moeten aanpassen aan de vraag. Maar wie geld heeft, kan afwachten, tot de prijs aantrekkelijk genoeg is. Gesell kwam hierdoor op het idee een monetair systeem te ontwerpen, waarbij ook geld 'slijt': in plaats van rente te betalen aan de eigenaar van geld, moet deze een vergoeding betalen voor geld, dat hij niet gebruikt. Kortom: ongebruikt geld slijt net zo goed als de fiets, die je ervoor had kunnen kopen.

De vergoeding, die de eigenaar betaalt voor het oppotten van zijn centen, wordt weer in het geldcircuit teruggebracht om het evenwicht tussen geldhoeveelheid en economische activiteit te behouden.

In het jaar 1932 werd met dit systeem geëxperimenteerd in het Oostenrijkse stadje Wörgl. De gemeente liet in dat jaar 5000 zogenaamde 'vrije' schillings drukken, die waren gedekt door eenzelfde bedrag aan Oostenrijkse schillings op de bank. Voor het gebruik van dit geld moest één procent per maand worden betaald.

■ *'Rente maakt de rijken rijker en de armen armer. Van een rentevrije samenleving profiteert iedereen'.*

Het resultaat was dat de 'vrije' schillings tweemaal zo snel circuleerden als de gewone schillings. Maar ook dat de werkloosheid in een jaar tijd met 25 procent daalde, omdat mensen met hun geld meer goederen gingen kopen. Aan het eind van het jaar kon de gemeente Wörgl bovendien over 600 vrije schillings beschikken (12% van 5000). Langzaam breidde de belangstelling voor het systeem zich uit. Tot de centrale bank, die haar monopoliepositie zag aangetast, verbood om 'vrije schillings' te laten drukken.

In de tegenwoordige tijd zou invoering van een dergelijk systeem nog eenvoudiger zijn, stelt Kennedy, dankzij het elektronische betalingsverkeer. Iedereen zou twee rekeningen kunnen krijgen: een lopende rekening en een spaarrekening. Het geld op de lopende rekening zou met een half procent per maand kunnen worden belast. Het geld op de spaarrekening wordt beschikbaar gesteld aan een bank, die het op haar beurt rentevrij uitleent. Voor dit spaargeld hoeft de eigenaar geen vergoeding te betalen, maar het geld behoudt wel zijn waarde. Degene, die het geld leent, betaalt geen rente, maar een risicovergoeding, die ook nu door de banken wordt berekend. Die vergoeding bedraagt ongeveer 1,5 procent.

Om het systeem goed te kunnen laten functioneren moet wel tegelijkertijd een land- en belastinghervorming worden doorgevoerd. Landhervorming is nodig om te voorkomen dat sommige mensen hun toevlucht zoeken tot grondspeculatie.

De belastinghervorming bestaat in wezen uit twee maatregelen: een verschuiving van inkomstenbelasting naar productbelasting en een directe doorberekening van milieukosten in het product.

Als de productbelasting wordt ingevoerd (waarin ook een milieuheffing is begrepen) zullen de producten aanmerkelijk duurder worden. In combinatie met lagere loonkosten zal de trend naar automatisering afnemen en kunnen meer mensen een baan vinden.

Op het ogenblik betaalt de maatschappij dubbel wanneer een mens wordt vervangen door een machine. De inkomstenbelasting gaat verloren en de werkloosheids- uitkering voor de ontslagen werknemer moet worden betaald. Bovendien is door de steeds maar stijgende loonkosten een omvangrijk zwart circuit ontstaan. Als de inkomstenbelasting wordt afgeschaft zal dit zeker ook verdwijnen.

De vraag is of een dergelijk systeem ook praktisch haalbaar is. Margrit Kennedy denkt uiteraard van wel. "Mensen zijn geneigd hun gedrag te veranderen als problemen zijn ontstaan door het bestaande gedrag; als zich problemen lijken te gaan voordoen in de nabije toekomst of als het gewoon efficiënter lijkt om het gedrag aan te passen. Voor de rentevrije maatschappij gelden al deze redenen".

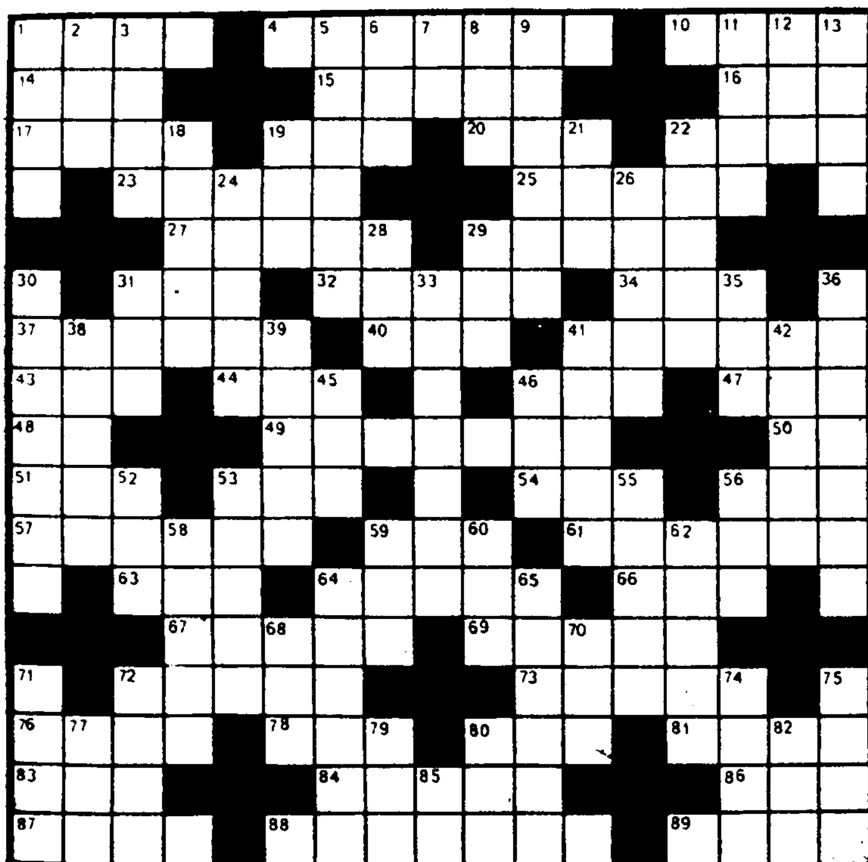
De voordelen zijn, indien het systeem in zijn meest zuivere vorm wordt ingevoerd, duidelijk:

- Inflatie wordt geëlimineerd.
- Sociale gelijkheid bevorderd.
- De werkgelegenheid neemt toe.
- Prijzen van goederen en diensten gaan omlaag.
- Aanvankelijk ontstaat een sterke economische groei, gevolgd door een stabiele economie.

"Regeringsleiders, politici, bankiers en economen zijn verantwoordelijk voor de problemen, waarin we dankzij het huidige systeem verkeren. Hun oplossing bestaat vooral uit symptoom- bestrijding, omdat ook zij met hun rug tegen de muur staan. Als een mogelijke oplossing wordt aangedragen zullen zij bereid zijn die te bestuderen", verwacht Kennedy.

Jamie Astaphan heeft niet alleen Ben Johnson sterke spieren bezorgd. De vroegere dokter van de gedrogeerde sprinter heeft ook grote hoeveelheden steroiden gekocht voor een boer op St Kitts. De boer liet daarmee de spiermassa van het voor consumptie bestemde vee groeien, zodat hij een hogere prijs voor zijn vlees kon bedingen. Dat bleek maandag tijdens het onderzoek in Toronto over het gebruik van verdovende middelen in de sport. Don Hiatt, opgevoerd als een Amerikaanse zakenman, zei dat hij dokter George Mario (Jamie) Astaphan in 1983 vroeg om hem steroiden te verkopen. Astaphan werd tijdens de verhoren steeds eerder beschuldigd van het feit dat hij Canadese Olympische atleten, onder wie Johnson, heeft voorzien van de verboden middelen. Hiatt vertelde dat hij om Winstrol-pillen verlegen zat. Winstrol is de merknaam van Stanozolol, het produkt dat in de urine van Ben Johnson werd gevonden na diens gouden loop in Seoul over honderd meter. Volgens Hiatt heeft Astaphan hem in de jaren tussen 1983 en 1987 telkens 25 tot 30 flessen met tabletten geleverd. Dat komt neer op 2500 tot 3000 pillen. Eerdere verklaringen in Canada wezen uit dat Astaphan grote hoeveelheden dierlijke steroiden kocht, maar hij werd daarover nooit ondervraagd.

KRUISWOORD-PUZZEL

HORIZONTAAL: 1. Boom; 4. Hartstochtelijk; 10. Vlak; 14. Behoeftig; 15. Mannelijk dier; 16. Bloeiwijze; 17. Gereedschap; 19. Dwaas; 20. Voorzetsel; 22. Loog; 23. Projectiel; 25. In de genoemde toestand komen; 27. Lichaam met cirkelvormig grondvlak; 29. Insluiting; 31. Gelofte; 32. Getal; 34. Persoon in een gemeenschap; 37. Misleiding; 40. Moed; 41. Benauwd; 43. Munt; 44. Lidwoord; 46. Japanse munt; 47. Bijbelse figuur; 48. Thans; 49. Toezegging; 50. Oude lengtemaat; 51. Muurholte; 53. Alsmede; 54. Mythologische figuur; 56. Grasland; 57. Weiland; 59. Opstand; 61. Stiekum; 63. Woonboot; 64. Premie; 66. Zangstem; 67. Adrem; 69. Kortschrift; 72. Kleurling; 73. Graansoort; 76. Werkje; 78. Verbinding; 80. Vrucht; 81. Gast; 83. Som gelds; 84. Bijbelse naam; 86. Ontkenning; 87. Delfstof; 88. Uitstalkast; 89. Havenkant.

VERTIKAAL: 1. Bovenwinds eiland; 2. Voor; 3. Toestand van razernij; 5. Dolen; 6. Deel van het gezicht; 7. Frans lidwoord; 8. Deel van het lichaam; 9. Bloedvaten; 11. Weg; 12. Visvoer; 13. Het neerzetten van de voet; 18. Tabaksgebruiker; 19. Negatief; 21. Menig; 22. Aanvang; 24. Gehaspel; 26. Wurgen; 28. Opstopper; 29. Soort kraag; 30. Ingetekende afnemer; 31. Plaats in Gelderland; 33. Verdragen; 35. Laagte; 36. Dienares in een harem; 38. Naar buiten; 39. Bevel; 41. Nederlandse schrijver; 42. Wezenlijk; 45. Hals; 46. Bevel; 52. Groente; 53. Oom; 55. Zoutmeer; 56. Bindende regel; 58. Mythologische figuur; 59. Bedorven; 60. Strik; 62. Lofspraak; 64. Tropisch knolgewas; 65. Niet toegevend; 68. Neergaande beweging; 70. Mythologische figuur; 71. Officieel geschrift; 72. Geldstuk; 74. Vulkaan; 75. Deel van een trap; 77. Prul; 79. Groente; 80. Slang; 82. Plechtige gelofte; 85. Laatstleden.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

N. Augusta
Seru Fortunaweg 42
Curaçao

De winnaar kan zijn prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk op de envelop-pe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

HORIZONTAAL: 1. Weitas; 5. Gein; 8. Kloek; 12. Lonend; 14. Slop; 15. Volgeling; 18. Mao; 19. Ere; 20. E.v.; 21. Oer; 22. Termijn; 23. Negen; 25. Teder; 27. Bui; 29. Rijt; 30. P.S.; 31. Ergo; 33. Aalt; 35. Silo; 37. Arm; 38. Maart; 40. A.P.; 42. Gesp; 45. Trein; 47. Rad; 49. Neet; 50. Foto; 52. Nee; 53. Snoet; 56. Neon; 58. Me; 59. Ieder; 61. Fin; 62. Smak; 64. Rede; 65. Kaal; 67. St.; 68. Arm; 70. Oke; 72. Bidet; 74. Spoel; 76. Luster; 78. Rai; 80. T.o.; 81. Fez; 82. Sol; 83. Runderlap; 86. Adel; 88. Kuiken; 89. Lijken; 90. Mast; 91. Melden.

VERTIKAAL: 1. Weven; 2. Iel; 3. Ale; 4. Solo; 5. Genre; 6. Eng; 7. Id.; 8. Klomp; 9. L.O.; 10. Openbaren; 11. Kievit; 13. Niets; 14. Sar; 16. Over; 17. Gretig; 18. Merg; 22. Term; 24. Gijs; 26. Derg.; 28. Ultiem; 30. Pose; 32. Om; 33. Aar; 34. Mars; 36. Lente; 39. Atoom; 41. Paniek; 43. Pen; 44. Non; 46. Neef; 48. Doedelzak; 51. Test; 54. Ede; 55. Mild; 57. Naäper; 60. RK; 61. Fair; 63. KRO; 64. Roffel; 66. Abel; 67. Stank; 69. Meta; 71. Essen; 73. Eruit; 75. Lopen; 77. Tol; 79. Idem; 83. Rus; 84. Ene; 85. Lid; 87. De; 88. Ka.

KIESKEURIG

Bouwtechnische bedrijfskund

VOOR DE MEESTE mensen is bouwen een optelsom van alle lei technische aktiviteiten zoals timmeren, metselen, schildere enz. En van de buitenkant af gezien lijkt dat ook zo. Belangrijk i daarbij natuurlijk wel een logische volgorde aan te houden. In d praktijk is dat echter een ingewikkelde materie. Je moet toch we ten wie het werk voorbereidt, wie zich bezig houdt met de afwe king en wat daar tussen in gedaan moet worden en door wie.

Aan bouwprojecten zitten meer aspecten dan alleen maa bouwtechnische. Er zitten financiele, organisatorische en juri dische kanten aan die allemaal nauwkeurig bestudeerd moete worden. De opleiding Bouwtechnische Bedrijfskunde — BB, leid mensen op die daartoe in staat moeten zijn.

OPLEIDING

De opleiding duurt vier jaar. In het eerste jaar wordt voor ee aantal basisvakken aansluiting gezocht bij de vooropleiding e daarop voortgebouwd. Wiskunde, natuurkunde, statistiek, com puterkunde vormen daarbij belangrijke vakken. Je krijgt ook t maken met vakken als mechanica, bouwtechniek, constructie materialen, bedrijfseconomie en organisatiekunde.

In tegenstelling tot de meeste andere technische richtingen g je al het tweede jaar op stage. Gedurende een half jaar moet je je bi een bedrijf oriënteren. Deze periode wordt wel aangeduid met d term: "Snuffelperiode". Aan de hand van veel vragen e opdrachten moet je je kennis uitbreiden.

Na de propadeuse en de snuffelperiode krijg je steeds meer d echte managementsvakken zoals bedrijfseconomie, organisatie kunde en sociologie. De bouwtechnische vakken blijven een be langrijke plaats innemen op het rooster. In het derde studiejaa vindt weer een stage plaats. Ditmaal echter worden er harder eisen gesteld dan tijdens de eerste stageperiode die meer al oriëntering bedoeld was. In het vierde studiejaar, tijdens het ze vende semester, rond je het theoretische gedeelte van je studie a en krijg je een eindopdracht.

Deze eindopdracht bestaat uit technische, constructie- en ma nagementszaken. Na het voltooien van die opdracht en de verde diging ervan voor een examen- commissie ben je klaar.

BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Mogelijkheden als BB-ingenieur zijn er te over. Op de eerst plaats moet je denken aan een functie in de bouwwereld als direc tielid, uitvoerder, bedrijfsleider of als kostendeskundige.

Je kunt je voorstellen dat er ook mogelijkheden zijn bij architec tenbureaus, project- ontwikkelaars en makelaars in onroeren goed.

De opleiding tot BB-ing wordt in Nederland gegeven aan d Hogeschool Midden-Brabant, Sector Hoger Onderwijs. Postbu 1156, 5004 BD Tilburg.

P. CASIMIR

STUDEREN IN DE VERENIGDE STATEN

OP GROND van je MAVO, HAVO of VWO-diploma kun je toegelaten worden tot een College in de Verenigde Staten. Zoals al eerder gezegd neemt de voorbereiding daarvoor veel tijd in beslag. De naam "Universiteit" gebruikt men meestal om vormen van onderwijs aan te geven waar je de titel van bachelor, master of PDH kunt behalen. Deze opleidingen duren allemaal vier jaar of langer. Op een college kun je opleidingen volgen die vier jaar of korter duren. Hierbij kun je dan weer onderscheid maken in Junior, Community, Vocational en Professional Colleges. (Waarover verderop meer).

Overigens worden de termen Universiteit en College vaak door elkaar gebruikt, en bedoelt men er in beide gevallen een vierjarige opleiding mee. Duurt de opleiding langer dan vier jaar is er meestal sprake van een universiteit, anders van een College.

Zoals gezegd zijn er vier basismogelijkheden: Junior College, Community College, Vocational of Professional College en University. Welke opleiding je kiest hangt natuurlijk van een aantal factoren af. Voor iedere student ligt dat weer anders. Maar door het grote aanbod is de kans groot dat er een goede keus bij is.

Bij het kiezen van een van de verschillende typen onderwijs is het belangrijk rekening te houden met de kosten die aan de studie verbonden zijn, het niveau dat bereikt kan worden, de graad die men kan behalen, carriere mogelijkheden en de toelatingseisen in de vorm van testscores. In dit artikel komen twee typen onderwijs aan bod. Namelijk Junior College en Community College. In een volgende aflevering komen dan de andere typen aan de beurt.

JUNIOR COLLEGE

Een Junior College is een opleiding die twee jaar duurt. Na afloop van de opleiding krijg je een Associate Degree. Er zijn ongeveer 400 studiemogelijkheden, zoals schoonheids- specialiste, tandarts- assistent, medisch- technisch assistent, enz. Met dit diploma heb je kans op werk.

Heel vaak kiezen studenten die er niet zeker van zijn of ze het niveau van een vierjarige opleiding wel aankunnen de opleiding van een Junior College. Voor studenten die problemen hebben met een deel of delen van een studie bieden Junior Colleges ook mogelijkheden. Je kunt er dan cursussen volgen om je kennis bij te spijkeren.

Vooral voor Antilliaanse en Arubaanse studenten met een MAVO- diploma is het Junior College een uitstekende manier om de overgang naar het Amerikaanse academische systeem soepel te laten verlopen.

MAVO abiturienten worden namelijk niet toegelaten tot de vierjarige Universiteiten of Colleges. De weg via een Junior College is voor hen dus de aangewezen weg. Na het beëindigen van het Junior College staan er voor de student verschillende mogelijkheden open. Je kunt gaan werken of je kunt je aanmelden aan een Universiteit of College waarbij je de credits die je aan het Junior College behaald hebt kunt gebruiken om je bachelors graad te behalen.

COMMUNITY COLLEGE

Het Community College biedt in feite dezelfde mogelijkheden als het Junior College.

Er is echter een groot verschil. Het college biedt geen mogelijkheden tot huisvesting.

Deze colleges zijn opgericht om mensen uit de eigen omgeving goed onderwijs te bieden. Je moet er dus dagelijks heen en de kosten voor onderwijs liggen er lager. Dat laatste betekent absoluut niet dat het onderwijs er minder goed is. Het betekent alleen maar dat de overheid subsidieert.

Deze Colleges hebben geen al te grote aantrekkingskracht op buitenlanders omdat ze meestal alleen studenten uit de eigen regio toelaten. Ze zijn namelijk verplicht iedereen uit de eigen streek aan te nemen totdat de klassen helemaal bezet zijn.

Buitenlandse studenten kunnen er wel gebruik van maken als ze familie in de buurt hebben wonen die hen van woonruimte kan voorzien.

Voor de onafhankelijke student die bovendien over eigen woonruimte beschikt is dit een goede manier om aan de studie te beginnen.

Community Colleges kom je overal in de Verenigde Staten tegen binnen een straal van vijftig mijl (wat in de Verenigde Staten niet als ver wordt beschouwd). De credits die je er krijgt kun je overzetten (ze zijn transferable) naar andere Colleges of Universiteiten.

Bezoek aan Kops End in het Liverpoolstadion, als een eerbetoon aan de overledenen.

LIVERPOOL

het geloof op de proef gesteld

De artsen vreesden, zo gaven ze later toe, voor het leven van de 20-jarige Sean Luckett. Liverpool-fan Sean was, net als honderden anderen, op 15 april in het Hillborough- stadium in Sheffield zo lang fijngedrukt dat hij geen adem meer kon krijgen en het leven hem verliet. Politie- agenten reanimeerden hem. Zijn hart klopte, maar Sean lag in een diepe coma, tot.....

Tot Liverpool- manager Kenny Dalglish naast zijn bed stond. De anesthesist van het ziekenhuis, dokter David Edbrooke zei: 'Sean, Sean, Kenny Dalglish is hier'. En Sean — na drie dagen absoluut nergens op te hebben gereageerd — sloeg de ogen op en fluisterde verward: 'Kenny Dalglish'. Dokter Edbrooke had, zo liet hij weten, nog nooit in zijn leven zoiets meegemaakt.

Er zijn in Liverpool wel eerder van dit soort aanwijzingen geweest dat de voetballers uit deze stad het menseli ke ontstegen zijn. Ze geven leven en nemen leven.

Het leven van de 22-jarige Roy Pemberton werd die zaterdag in Sheffield genomen, waar het hem eerder door clubliefde was geschonken. Dat ging zo: Toen Roy nog op school zat raakte hij eens als gevolg van suikerziekte in een coma. De artsen leken voor een onmogelijke taak te staan. Uur na uur werd gevochten om Roy weer bij bewustzijn te krijgen. Zonder enig resultaat, tot een arts hem in het oor fluisterde: 'Wie is de keeper van Liverpool?' Bruce Grobbelaar', antwoordde Roy zonder aarzeling.

'Dalglish, Miracle man', kopte de plaatselijke krant, de Liverpool Echo afgelopen week. Hallelujah.

SYMBIOSE

Heeft voetbal in Liverpool religie verdrongen? Of is er niet op zijn minst een opmerkelijke symbiose tussen kerk en voetbal ontstaan? Wie de honderdduizenden zag die de afgelopen week het stadion van Liverpool bezochten zou die indruk kunnen krijgen. Het stadion was een bedevaartplaats geworden, het doel aan Kops End was veranderd in een altaar. Er kwamen verzoeken aan het bestuur van Liverpool om de as van de omgekomenen te mogen uitstrooien over het gras van Anfield Park zoals zovelen voor hen hebben laten doen. .

Er is ook werkelijk niemand in Liverpool die zich erover verbaast dat tijdens de herdenkings- diensten massaal 'You'll never walk alone' in de kerken werd gezongen. Toegegeven, bepaald geen frivool lied, maar niettemin afkomstig uit een musical en — zou je zeggen — voor de geestelijkheid nauwelijks acceptabel. Maar in Liverpool hoort het er allemaal bij.

Dat voetbalfans in Brazilië poppetjes van Maradonna in een altaar verwerken, ach. Men zij geneigd om mild te beschouwen als een ongevaarlijke exotische eigenaardigheid. De gemiddelde voetbal- supporter in Zuidamerika is doorgaans wat emotioneler dan een Europeaan, hebben we geleerd te accepteren. Maar Liverpool? Deze stad vol schonkige mensen? Waar minstens twaalf 'pints of Guinness' nodig zijn om emoties los te maken (die dan wel — dat moet gezegd — niet zelden leiden tot een massaal vuistgevecht).

HEILIGEN

Als voetballers heiligen zijn, Anfield Park wordt beschouwd als gewijde grond, het clublied de plaats heeft ingenomen van een psalm, hoever in vredesnaam gaat dan clubliefde? Wat betekent voetbal voor de 'Liverpudlian'?

Ziet deze de Hemel als een fantastisch grote grasvlakte, waar inmiddels voormalig Liverpool- coach Bill Shankly is belast met het formeren van elftallen van uitzonderlijke klasse? Ziet de toegangspoort naar de Hemel er een beetje uit zoals de toegangspoort tot Anfield Park, met 'You'll never walk alone' erboven in gietijzeren letters?

De secretaris van de vereniging van Liverpool- supporters, Bob Gill, zegt het iets eenvoudiger: "Voetbal is onze God". Hij wijst ongeduldig naar boven: "Dat is die daarboven. Zoveel betekent het voor ons". Gill gelooft ook vast dat Shankly inderdaad aan gene zijde de handen vol heeft aan 'het voetbalgebeuren'. Later relativeert hij enigszins: "Je kunt voetbal beschouwen als een vorm van religie in deze stad. Maar ja, je kunt je hier nu eenmaal niet amuseren door naar werk te zoeken. Dus leef je toe naar dat weekend als de club speelt. En als je naar den kerk gaat bid je: Lieve God laat mijn club zaterdag alsjeblieft winnen".

FEITEN

Werkloosheid. Dat is de afgelopen tientallen jaren de spil waar Liverpool om draait. Van het stadsbestuur krijg ik desgevraagd een rapport met als titel 'Liverpool Vandaag'. Op pagina één alles wat als bemoedigend kan worden ervaren, dan een stukje geschiedenis, dan wat mooie voornemens en tot slot, op de allerlaatste drie pagina's de 'feiten en de cijfers'.

Die geven aan dat Liverpool in 1937 867.000 inwoners had, in 1961 nog 745.800 en nu, in 1989 nog 469.000. Het aantal inwoners is in vijftig jaar tijd vrijwel gehalveerd. En hoewel die werkloosheid in de stad over een dieptepunt heen lijkt (in 1985 meer dan een kwart van de beroepsbevolking) leunt het cijfer toch nog altijd tegen de twintig procent.

Een woordvoerder van het gemeentebestuur van Liverpool: "Voor een heleboel mensen hier is voetbal natuurlijk veel dichterbij dan religie. Hoewel we ons best doen en er echt ook mooie plekjes zijn hier, is Liverpool een wat vervallen stad. Maar dankzij het voetbal heeft de stad een nieuw image gekregen, het geeft de mensen die verder weinig hebben een identiteit. Dat gaat veel verder dan clubliefde. Logisch, voetbal is al heel wat jaren lang het enige waarmee we hier in de stad kunnen pronken".

Zo is er aan het begin van het voetbalseizoen in menig gezin aan de Merseyside eenzelfde gesprek. Dat zijn de vaders die de moeders vragen of ze nog iets moeten bespreken vóór het seizoen begint. Liverpool of Everton, rood of blauw, dat maakt niet uit. Want, hoewel natuurlijk rivalen, loopt de liefde voor deze teams dwars door de gezinnen heen. Clubliefde die menig maal op het kookpunt belandt.

Een (inmiddels oud-) scheidsrechter, Arthur Ellis, heeft eens verteld hoe hij in het Liverpoolstadium aan de dood ontsnapte. Liverpool speelde tegen Manchester United. Anfield Park zat bomvol met fans van beide kanten. De wedstrijd was gevorderd, de stand nul-nul, toen een speler van Manchester United in het strafschop- gebied van Liverpool opzettelijk werd gevloerd.

De scheidsrechter floot, er viel een huiveringwekkende stilte in het stadion. Beide kanten zaten klaar om de scheidsrechter te lynchen. Ellis echter liep naar zijn grensrechter toe. Toen hij deze tot op enkele meters was genaderd zei hij: wat een drukte he. Om zich onmiddellijk nadat zijn grensrechter bevestigend had geknikt resoluut om te draaien om de penalty toe te kennen. Je moet zorgen dat ze je nooit de schuld kunnen geven, zei Ellis later glimlachend.

NEERSLACHTIG

Neen, Liverpool is geen mooie stad. Zelfs onder een vriendelijk zonnetje houdt ze iets naargeestigs. Teveel wijken tonen grote verwantschap met een verwaarloosd industrieterrein. Veel huizen zijn dichtgetimmerd. Zelfs de nieuwbouwwijken ademen al een zekere neerslachtigheid uit. Er wordt een nieuw winkelcentrum ingericht — één van die mooie plekjes. De mensen lopen er wat schichtig rond. Liverpool is geen stad voor chique parfumeriezaken of elegante boutiques. In het oudere winkelcentrum is een grote markt. Daar is het druk. Daar kun je goedkoop vlees krijgen en goedkope kleding.

Voetbal houdt de verpauperde stad overeind, geeft de inwoners iets om trots op te zijn. De teams van Liverpool en Everton zijn samengesteld uit 'eigen jongens'. Ze zullen ook nooit Michels of Beenhakker als coach aantrekken. Die vergaande clubliefde en de vlijmscherpe humor van de Liverpudlians maakt Liverpool tot een bastion met geheel eigen normen en waarden. Moeilijk te doorgronden voor een buitenstaander.

Zo heeft Liverpool, wat je noemt een 'working class-city', altijd een wat merkwaardige verhouding gehad tot de regering. Vorige regeringen begrepen hen gewoon niet, maar de Conservatieve regering van mevrouw Thatcher, zo zijn ze overtuigd in Liverpool, háát hen eenvoudig. De — later wat gematigde — uitspraken van de UEFA-voorzitter, Jacques Georges bij voorbeeld ('Liverpool- fans in Sheffield zagen eruit en gedroegen zich als beesten') waren volgens de Liverpudlians de regering uit het hart gegrepen. "Hij zei wat Thatcher denkt".

Die verongelijktheid heeft vanaf het moment dat Liverpools verval als toonaangevende havenplaats inzette, een bedenkelijke diepte gekregen.

Er is een verhaal in Liverpool over een uitstapje dat een paar van haar inwoners maakten naar Woburn Safari Park. Vanuit de bus zagen ze hoe een klein jongetje dreigde te worden opgegeten door een leeuw. Een man rende uit de bus en sloeg de leeuw bewusteloos. Het jongetje was gered.

De man werd onmiddellijk aangesproken door iemand van de landelijke pers die hem feliciteerde. 'U bent een held', zei de verslaggever, die ook nog vroeg uit welk deel van het zuiden de man afkomstig was. 'Ik kom niet uit het zuiden', zei de man, 'Ik kom uit Liverpool'. Waarop de krant de volgende dag het bericht bracht: 'Voetbalvandaal uit Liverpool martelt lievelingsdier van klein kind'.

HELPENDE HAND

Derek Worlock en David Sheppard zijn respectievelijk de Katholieke en de Anglicaanse bisschop in Liverpool. Zij onderkenden al snel de grote noden in de stad en besloten tot en onorthodoxe oplossing om de helpende hand te bieden. Ze besloten hun hand ineen te slaan. Ze schreven ook samen een boek (Beter Samen) waarin ze verslag doen van hun herderlijk werk in wat soms een stad in de Derde Wereld lijkt.

Ze wijdden eveneens een hoofdstuk aan het voetbal in hun stad. Beiden zorgen ervoor even vaak naar een wedstrijd van Everton als Liverpool te gaan. Een foutje in de telling kan grote gevolgen hebben voor het kerkelijk leven in de stad. Het luistert allemaal nogal gauw in Liverpool. Zo beschrijven de beide bisschoppen het wantrouwen van menig Everton- fan toen paus Paulus II tijdens zijn bezoek aan de stad in het rood gekleed bleek.

Ook Worlock en Sheppard onderkennen dat veel dat met de voetbalclub te maken heeft door de fans als een soort 'liturgisch ritueel' wordt ervaren. Zelf hielden ze één keer, aan het begin van het voetbalseizoen een dienst op Anfield Park. Het was op verzoek van de club, na het drama in het Heizelstadion. De dienst werd geheel overstemd door 'You'll Never walk alone', aldus de bisschoppen. Maar dat jaar won Liverpool wel de 'double' de competitie en de beker. Hallelujah.

EVERTON

Als ik father Thom Williams vraag of voetbal in Liverpool een soort religieuze beleving is geworden, kauwt hij even nadenkend op de vraag. Williams heeft een parochie in het Everton-gedeelte van de stad. Hij is dan ook fanatiek Everton- aanhanger. Al bezoekt hij wedstrijden van zowel Everton als Liverpool, "om de eerste te zien winnen en de tweede te zien verliezen".

Na een aarzeling zegt hij: "Ja, ik zie het gevaar wel. Nu je dat zo zegt. Echt Braziliaanse toestanden hebben we hier nog niet, hoor. Maar het geval wel ver ja, dat is zo. Ik heb heel wat begrafenissen geleid die in de clubkleuren worden voltrokken. De mensen zijn dan gekleed in rood-zwart of blauw-zwart. Maar ja, alles draait hier om voetbal. Alles is hier gebaseerd op liefde voor het team. En, laten we eerlijk zijn, voor een stad als Liverpool is voetbal meer bindend dan religie. Voetbal is het enige dat ze ons niet kunnen afpakken".

"Maar dat is altijd wel zo geweest, denk ik. Voetbal was hier ook al belangrijk toen er nog wel werk was. Maar dat religieuze aspect, misschien is dat inderdaad iets van de afgelopen jaren, dat kan best. Ik gebruik het wel eens in een preek. Ik preek niet over voetbal, hoor. Maar ik gebruik het wel vaak als voorbeeld, omdat je weet dat dat de mensen aanspreekt". En dan schaterend: "Ik zeg ook wel eens, laat mij maar niet voorgaan in het gebed, want dan wint Liverpool geen wedstrijd meer".

Williams vervolgt: "Ik kan me wel voorstellen dat het op een buitenstaander vreemd overkomt. Ik heb het eerlijk gezegd nog nooit zo bekeken, maar ik ben hier dan ook geboren en getogen. We zijn hier zo op onszelf aangewezen. We hebben de naam en daar komen we nooit meer vanaf. Als ik naar een uitwedstrijd ga gebeurt me vaak genoeg dat de politie me met een knuppel staat op te wachten. Maakt niet uit of ik m'n boordje om heb of niet. Ook al zien ze dat je priester bent, een voetbalsupporter uit Liverpool is verdacht".

WROK

De Liverpudlian is volgens father Williams een moeilijk te doorgronden mens: "Harde mensen lijken het. Vol wrok en afweer- mechanismen. Maar je moet eens zien als er hier een begrafenis is. Dan zie je mensen die nog nooit van hun leven in een kerk zijn geweest bij de dienst. Die staan achteraan, die zeggen niets. Maar ze laten blijken dat ze er zijn. Dat is Liverpool".

En dat Liverpool was te zien. Ongeveer de hele stad moet zo'n beetje een bezoek aan Anfield Park hebben gebracht. Om bloemen te brengen, om het doel te leggen. Om te laten blijken dat ze het zich aantrekken. Dat de 95 doden van Sheffield een ramp is die de hele stad aangaat. De meesten huilen in stilte, bijtend op de lip. Schrijven even simpele als ontroerende boodschapjes op T-shirts, kitscherige wenskaarten of gewoon stukjes karton. Want als die boodschapjes aan Kops End worden neergelegd, reken maar dat de overledenen ze dan kunnen lezen, lijkt de achterliggende gedachte.

Weer was het Liverpool. Bijna als een geloofsrichting die zwaar wordt beproefd. En waarvan de aanhangers zich telkens weer gesterkt voelen door de druk van buiten. Want, volgens father Williams, zonder voetbal is in Liverpool geen leven mogelijk. Dit seizoen eindigde — wat er ook wordt besloten — voor de Liverpudlians op 15 april in het Hillsborough-stadion in Sheffield. Maar volgend seizoen gaan ze weer voor de 'double'.

Misschien kunnen alleen voetbalfans van andere Engelse clubs het een beetje begrijpen. De fans van Leeds United betuigden hun deelneming met de tekst van een andere beroemde Liverpudlian, Paul McCartney:

And when the broken
hearted people
living in the world agree
there will be an answer, let it be.
For though they may be parted
there is still a chance that
they will see
there will be an answer let it be.

(uit: Haagsche Courant)

BEHANDEL AIDS-PATIENTEN ALS CHRISTUS

Paus bezorgd over groei van sekten in Afrika

Veroordeling racisme alleen is onvoldoende

LUSAKA — Het apartheids- systeem is onaanvaardbaar. Dit was een der uitspraken van paus Johannes Paulus II tijdens zijn recente reis door zuidelijk Afrika. Hij sprak zich toen ook uit voor steun aan Namibia welk land onafhankelijk moet worden. Verder toonde de paus zich bezorgd over de groei van de sekten, ook in Afrika. In een der landen welke het zwaarst wordt getroffen door AIDS beklemtoonde de paus het feit dat AIDS- patiënten moeten worden behandeld zoals men Christus zelf zou behandelen.

Johannes Paulus II deed bij aankomst in Zambia een scherpe aanval op het "onaanvaardbare systeem van de apartheid". Volgens de paus moet met nog meer kracht worden geprobeerd de verschillende groepen in Zuidafrika voor een constructieve dialoog bijeen te brengen. Alleen een veroordeling van het racisme is onvoldoende, aldus de paus op het vliegveld van de Zambiaanse hoofdstad Lusaka.

GELIJKWAARDIGHEID

De paus prees de vreedzame wijze waarop Zambia, het vroegere noord-Rhodesië, in 1964 onafhankelijk is geworden. Hij riep de regering van president Kenneth Kaunda, die sinds de onafhankelijkheid aan de macht is, op zich niet te laten ontmoedigen door de economische en sociale problemen van het land. De Zambiaanse regering moet zich blijven inspannen voor erkenning van de gelijkwaardigheid van de mens zonder discriminatie naar stam, ras of godsdienst.

De paus kwam in Lusaka aan uit La Reunion, waar hij eerder op de dag tijdens een mis in de open lucht in de hoofdstad St. Denis de Franse missionaris Jean- Bernard Rousseau (1797-1867) zalig verklaarde. Aan de mis op een terrein bij de onze lieve Vrouwekerk namen tweehonderdduizend mensen deel, onder wie de (Protestantse) Franse premier Michel Rocard.

Rousseau, wiens kloosternaam broeder Scubilon was, werkte 34 jaar op La Reunion. Hij werkte onder de slaven op het eiland, waaraan hij de naam van 'Apostel van de slaven' te danken heeft.

HUWELIJK

Voor de zaligverklaring had de paus een ontmoeting met jongeren. Hij waarschuwde hen niet ongehuwd te gaan samenwonen. Het huwelijk is geen "overblijfsel uit het verleden", maar een in alle culturen bestaande instelling die steeds een ereplaats in de grote beschavingen heeft ingenomen, zo hield de paus de jongeren voor.

HULP NAMIBIA

De paus heeft de internationale gemeenschap opgeroepen Namibia op weg naar onafhankelijkheid te ondersteunen. Op een bijeenkomst van diplomaten in Lusaka pleitte de paus ervoor Namibia "met alle rechten op te nemen in de familie der naties". De paus herhaalde bij deze gelegenheid zijn afwijzing van apartheid, "de duidelijkste en meest dramatische vorm van racisme". Hij vroeg de diplomaten zich te beijveren voor een vreedzame oplossing voor de problemen in Zuidafrika.

SCHULDEN PROBLEEM

Alleen een "nieuwe en moedige internationale solidariteit" kan volgens de paus een einde maken aan de problemen waarin vele Afrikaanse landen verzeild zijn geraakt door grove buitenlandse schulden. Hoeveel kinderen en pasgeborenen sterven er omdat het geld wordt gebruikt om de schulden af te betalen, zo vroeg de paus. Op de tweede dag van zijn bezoek aan Zambia heeft de paus de jongeren van Lusaka voorgehouden hun heil niet te zoeken in verslavende middelen of in een onbekommerd consumenten- gedrag. De echte vooruitgang wordt, aldus paus Johannes Paulus II, niet afgemeten aan het aantal auto's of radio's, maar aan de manier waarop de armen worden behandeld.

Johannes Paulus II is verontrust door de groei van de sekten in Afrika. De sekten zijn "een bron van verwarring", vooral onder jongeren, en belemmeren het streven naar eenheid onder de kerken, zo zei de paus donderdag tijdens een ontmoeting met leiders van christelijke kerken in de Anglicaanse kathedraal van de Zambiaanse hoofdstad Lusaka.

Volgens de paus maakt de snelle groei van allerlei sekten samenwerking tussen de kerken des te noodzakelijker. Hij keerde zich tegen elke vorm van wedijver en rivaliteit tussen de kerken en riep op tot nauwere samenwerking in de gezondheidszorg en het onderwijs en bij ontwikkelings- projecten.

ANC AANWEZIG

Bij de bijeenkomst waren ook leiders van het ANC aanwezig, onder wie de president van de verboden verzets- beweging ANC, Oliver Tambo. Het ANC is in Lusaka gevestigd. De paus heeft tijdens zijn driedaagse bezoek aan Zambia het "onaanvaardbare" systeem van de apartheid in Zuidafrika veroordeeld en gepleit voor een constructieve dialoog tussen de verschillende bevolkingsgroepen in het land. Een ontmoeting met Tambo stond niet op het programma.

Tijdens een mis in de open lucht nam de paus het op voor de slachtoffers van AIDS. "De kerk wil een boodschap van hoop brengen aan allen die vandaag in Zambia li den, de zieken en stervenden, vooral de slachtoffers van AIDS", aldus de paus. De paus heeft herhaaldelijk gezegd dat lijders aan AIDS niet moeten worden veroordeeld, maar met liefde moeten worden behandeld. Tijdens zijn bezoek aan de Verenigde Staten in september 1987 sprak hij in San Francisco met AIDS- patiënten.

In Zambia is naar schatting tussen tien en twintig procent van de 7,5 miljoen inwoners met het AIDS-virus besmet. Tot de dodelijke slachtoffers behoort een zoon van president Kenneth Kaunda. De president was bij de mis aanwezig. Na de Eucharistie- viering vertrok de paus naar Malawi, het laatste station in zijn vijfde bezoek aan Afrika.

De paus heeft vrijdag de inwoners van Malawi opgeroepen op dezelfde manier met AIDS- patiënten om te gaan als zij Christus zelf zouden behandelen. Net als in Zambia, waar de paus de afgelopen dagen op bezoek was, zijn vele inwoners van Malawi met het AIDS-virus besmet. Volgens schattingen zou vijftien procent van de 7,5 miljoen Malawiers zijn geïnfecteerd.

BEREIDHEID

Tijdens een Eucharistieviering in Blantyre, waarbij de (Presbyteriaanse) president Hastings Kamuzu Banda aanwezig was, prees de paus de bereidheid van de bevolking om vluchtelingen uit Mozambique en andere landen op te nemen. "Het is Christus die U in Malawi welkom heet, als U liefde en vriendelijkheid toont jegens de vluchteling die in Uw land veiligheid, voedsel en onderdak zoekt", aldus de paus.

In een toespraak tot de bisschoppen van Malawi veroordeelde de paus de agressieve methoden waarmee andere godsdiensten en kerken Rooms-katholieken proberen te bekeren. Volgens de paus worden hierbij vaak "onwaardige methoden" gebruikt.

DIALOOG MOSLIM

De paus sprak voorts de wens uit dat christenen en Moslims elkaar leren respecteren. In Malawi is ongeveer zestig procent van de bevolking christen en ruim tien procent moslim. De paus herinnerde eraan dat christenen en Moslims elkaar in het verleden slecht hebben begrepen en zich zelfs hebben uitgeput in onderlinge twisten en oorlogen. Aan deze aloude houding zou een einde moeten komen. "Wij moeten elkaar respecteren en ook elkaar stimuleren tot het goede op de weg naar God", aldus de paus.

■ *Malawi's president Kamuzu Banda en Johannes Paulus II omhelzen elkaar...*

Anglicaanse primaten: druk nodig op Pretoria

LARNACA — De leiders van de Anglicaanse kerk hebben opgeroepen om door internationale economische en diplomatieke druk een einde te maken aan de apartheid in Zuidafrika.

Aan het slot van hun zesdaagse bijeenkomst in Larnaca op Cyprus pleitten de primaten van de 27 'provincies' van de wereldwijde Anglicaanse gemeenschap voor de vrijlating van politieke gevangenen, de legalisering van anti-apartheids-organisaties, de terugkeer van politieke vluchtelingen en de opheffing van de noodtoestand in Zuidafrika.

SOLIDARITEIT

In hun slotverklaring spreken de Anglicaanse voormannen hun solidariteit uit met de Libanese, Palestijnse en Sudanese bevolking. Zij leveren kritiek op het optreden van Israël in de bezette gebieden en op de politiek van de Verenigde Staten ten aanzien van Midden-Amerika.

Een belangrijk onderwerp van gesprek vormde op Cyprus de wijding van de vrouw tot priester en bisschop. De primaten gaven hun steun aan een voorstel om mannelijke bisschoppen die parochies te laten bezoeken die grote moeite hebben met het feit dat een vrouw aan het hoofd van hun bisdom staat. Zij voelden niks voor het idee om in dit geval twee aparte bisdommen in het leven te roepen.

OPPOSITIE

Aartsbisschop dr. Robert Runcie van Canterbury liet zich verwonderd uit over de kritiek die bisschop Graham Leonard van Londen in een Britse krant heeft laten horen op dit compromisvoorstel. "Twee bisschoppen hebben is natuurlijk niet ideaal, maar het is altijd nog beter dan twee aparte kerken", aldus Runcie. In de Engelse staatskerk is de oppositie tegen de vrouw in het ambt zeer groot.

In Noord-Amerika, Brazilië en Nieuwzeeland zijn ongeveer duizend vrouwelijke priesters werkzaam. De eerste vrouwelijke bisschop, de Amerikaanse Barbara Harris, ontving haar wijding in februari.

Spoedig relaties Polen met Vaticaan

Warschau herziet positie kerk in openbare leven

WARSCHAU — De Poolse premier Mieczyslaw Rakowski houdt er rekening mee dat zijn land binnenkort al diplomatieke betrekkingen aanknoopt met het Vaticaan. Dat heeft Rakowski in het Poolse parlement verklaard.

Tijdens de eerste lezing van het wetsontwerp, dat de relatie tussen staat en Rooms- katholieke kerk in Polen regelt en dat voorziet in verregaande rechten voor de kerk, zei Rakowski dat er een levendige dialoog, op gang is gekomen tussen clerus en staat. Hij verwees naar de veertien ontmoetingen die de Poolse president Wojzech Jaruzelski de afgelopen acht jaar heeft gehad met kardinaal Glemp.

GARANTIE

In het door deskundigen van kerk en staat opgestelde wetsontwerp krijgt de kerk de garantie zijn interne aangelegenheden te regelen zonder inmenging van de staat. Onrechtmatig in beslag genomen kerkelijke bezittingen moeten aan de katholieke kerk worden teruggegeven. De kerkelijke bezittingen waren door het Stalinistische bewind direct na de Tweede Wereldoorlog geconfisceerd.

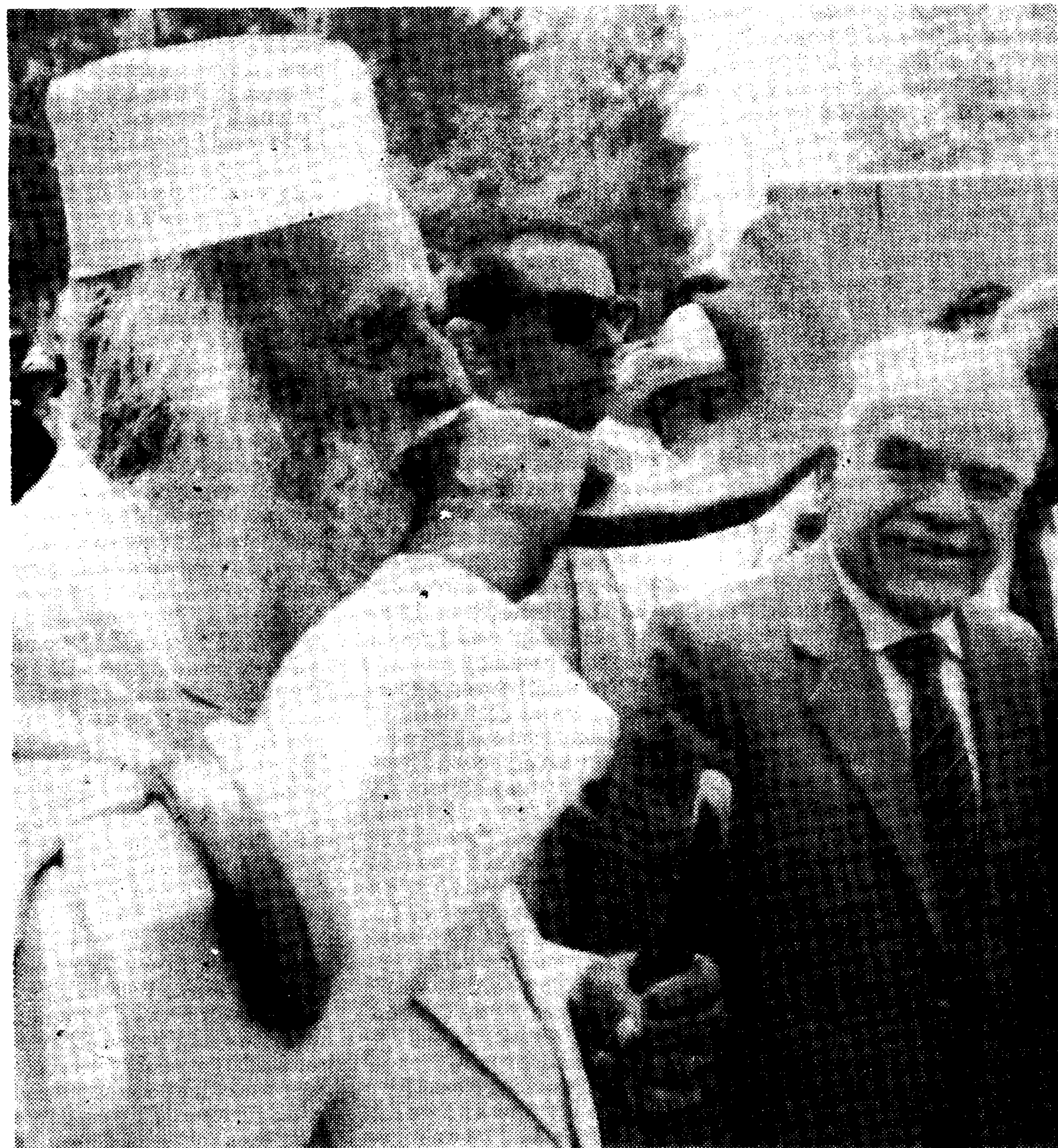
Het wetsontwerp gaat vergezeld van twee wetten die de vrijheid van eredienst voor alle religies en het Poolse systeem van sociale verzekering openstelt voor de circa 62.000 geestelijken van alle gezindtes. Het wetsontwerp voorziet voorts in de mogelijkheid voor de katholieke kerk om vormings- instituten en scholen op te richten en zielzorg te bevrijden in ziekenhuizen en gevangenissen. Soldaten hebben het recht buiten de kazernes missen bij te wonen. De kerk krijgt het recht programma's voor radio en televisie te maken alsmede eigen radio- en tv-stations, theaters, bioscopen en filmproduktie- maatschappijen op te richten.

KERK BEDANKT

Rakowski bedankte de katholieke kerk voor zijn bemiddelaarsrol tijdens de ronde- tafelconferentie, die werd afgesloten met een overeenkomst tussen de Poolse regering en de oppositie die de weg vrijmaakt voor meer democratie in het land. Klaarblijkelijk bedoeld als excuus aan de katholieke kerk voor de Stalinistische ontsporingen, zei Rakowski: "In die tijd (1950, red.) maakte de staat dikwijls gebruik van administratieve en onderdrukkende maatregelen waarvan het meest sprekende voorbeeld was de arrestatie in 1953 van kardinaal Stefan Wyszynski".

Het wetsontwerp voorziet ook weer in het herstel van Maria Hemelvaart (15 augustus) als nationale feestdag. Maria Hemelvaart was tijdens het Stalinistische bewind als vrije dag afgeschaft.

Shamir viert het Paasfeest

■ *JERUZALEM — remier Yitzhak Shamir van Israel was aanwezig bij de viering door de Marokkaans- joodse gemeenschap in Jeruzalem van het Mimouna- feest op de eerste dag van het Joodse Paasfeest. Hij keek lachend toe bij het blazen op de soffar door een der Marokkaanse joden.* (AFP/ satellietfoto)

Voorbehoedsmiddelen imperialisme gelaakt

Paus op Madagascar: mens heeft recht op arbeid

FIANARANTSOA — Paus Johannes Paulus II heeft zich op Madagascar gekeerd tegen het "voorbehoedmiddelen- imperialisme" van de Westerse landen in de Derde Wereld. Dit brengt de vrouwen in de ontwikkelings- landen vaak schade toe, aldus de paus tijdens een mis in de open lucht in Fianarantsoa in het zuiden van Madagascar.

Bij zijn vertrek naar het Franse overzeese gebiedsdeel La Reunion deed hij op het vliegveld van Antananarivo nog een dringend beroep op de bevolkingsgroepen op het eiland om vreedzaam samen te leven. Kort voor het bezoek van de paus waren er op het eiland schermutselingen tussen de politie en aanhangers van de oppositie, die president Raisikira beschuldigt van fraude bij de presidents- verkiezingen van maart. De drie oppositieleiders hebben tevergeefs getracht een ontmoeting met de paus te hebben.

De paus erkende in Fianarantsoa dat de leer van de kerk, die alleen het gebruik van natuurlijke methoden van geboortenregeling toestaat, moeilijk lijkt. Maar, zo voegde hij eraan toe, vele echtparen hebben ervaren dat de leer te volgen is.

WERKLOOSHEID

Op de Dag van de Arbeid sprak de paus zijn bezorgdheid uit over de groeiende werkloosheid, vooral onder jongeren, op Madagascar en in vele andere delen van de wereld. Hij beklemtoonde dat alle mensen recht op arbeid hebben en dat het beschikbare werk eerlijk moet worden verdeeld. De politieke en economische leiders moeten alle mensen in staat stellen te werken. Zij moeten ook zorgen voor goed onderwijs en een beter gebruik van de natuurlijke hulpbronnen "tot nut van de gehele bevolking".

BEMIDDELAAR

Later op de dag prees de paus in de prefectuur van de hoofdstad St. Denis van La Reunion de rol van het departement als bemiddelaar in de dialoog tussen Noord en Zuid en tussen de eilanden in de Indjsche Oceaan. Bij de ontvangst was de Franse premier, Michel Rocard, aanwezig.

Episcopaat Canada:

Discriminatie patiënten met AIDS fel veroordeeld

OTTAWA — De Rooms- katholieke bisschoppen van Canada hebben de discriminatie van Aids-lijders bij het zoeken van een woning, in het bedrijfsleven en de gezondheidszorg scherp veroordeeld.

In een herderlijk schrijven roepen zij de Canadezen op de AIDS-lijders daadwerkelijk hun medegevoel te tonen. "Alle mensen van goede wil" moeten eraan meewerken dat "de samenleving degenen die aan AIDS lijden, de hulp en de genegenheid geven die zij nodig hebben en hun het respect en de zorg geven waar zij als mens recht op hebben". De bisschoppen vinden de maatregelen van de regering om verspreiding van de ziekte te voorkomen, ontoereikend.

Zalige van Madagascar

MADAGASCAR — Paus Johannes Paulus II heeft op het eiland Madagascar Victoire Rasomanarivo (1848-1894) zalig gesproken. Tijdens de plechtigheid op een plein in de hoofdstad Antananarivo waren een half miljoen mensen aanwezig, de grootste bijeenkomst sinds de onafhankelijkheids- verklaring in 1960.

In zijn preek stelde de paus de zalige ten voorbeeld aan alle vrouwen. Victoire, op 13-jarige leeftijd Rooms-katholiek geworden, werd drie jaar later uitgehuwelijkt aan een man die evenmin uit een voorname familie stamde. Hoewel hij een drinkebroer en een vrouwenversierder was, bleef zij hem trouw. Nadat in 1863 de Franse missionarissen waren uitgewezen, heeft zij zich met succes tegen sluiting van de kerkgebouwen gekeerd. Ook hield ze het sociale werk van de kerk aan de gang.

De vrouw als paria van de geschiedenis

Over dit boek heb ik m'n hele leven gedaan

Rosalind Miles is gekleed in opgewekt rood. Alert, vol humor, zo blijkt als we praten over haar onlangs verschenen boek 'Stiefdochters van de tijd'. Een onderzoek naar de 'geschiedenis van de vrouw'. Geschreven vanuit een oprechte verontwaardiging; in haar boek vaak doorslaand naar onverbloemd cynisme, tijdens het gesprek vaak omlijst met een klaterende lach.

Een kleine, frêle vrouw van wie niettemin de strijdlust af straalt. De vrouw is, zo luidt haar stelling, niet alleen door 'de man', maar ook nog eens door de geschiedenis buitengewoon onrechtvaardig behandeld.

In haar boek ontvouwt Rosalind Miles een theorie als zouden vrouwen in de meeste samenlevingen lange tijd de toon hebben aangegeven. De vrouwen bezaten het mysterie van de geboorte en van de cyclus (menstruatie). Geheimen waar de mannen met de pet niet bij konden. Zelfs mannengemeenschappen vertoonden, aldus Miles, in die tijd matriarchale trekjes. 'Vrouwen genoten vrijheden en voorrechten die ze tot op de dag van vandaag nog niet allemaal terug hebben'.

'BAARMOEDERNIJD'

Volgens Miles kwam de ommekeer toen mannen begonnen te begrijpen dat hun omgang met vrouwen wel degelijk van invloed was op het krijgen van kinderen. Maar, zo beschrijft Miles, vanaf die tijd was het dan ook goed mis: "Mannen hadden toen de gelegenheid kunnen aangrijpen om zichzelf met de positie van de vrouw gelijk te schakelen. Maar dat hebben ze niet gedaan. Ze zaten zo vol wrok, zo tot de nek gevuld met 'baarmoedernijd', dat ze wilden overheersen".

Miles beschrijft de ti d waarin vrouwen werden gezien als de koningin van de hemel', 'moeder van het land' en 'goddelijke heersers' met een zekere lyriek. Een tijd van eenheid tussen mens en natuur. 'Dat was de tijd dat niemand vrouwen nog had verteld dat ze lichamelijk zwak, emotioneel labiel of intellectueel minder bedeeld waren. En ze dus ongestoord koningin, priesteres, dichteres, atlete, koopvouw, handelaar, boerin, wagenmenster, wetenschapper, jageres, minnares, moeder of zeevrouw mochten zijn'.

FALLUSVERERING

In die mooie tijd verzamelden mannen niettemin blijkbaar genoeg wrok en afgunst om 'het tijdperk van de fallusverering' als absolute heersers binnen te trekken. Opvallend dat ditzelfde proces zich - hoewel niet precies tegelijkertijd - over vrijwel de hele wereld afspeelde. Zoals Miles ook bitter vaststeld dat de overheersing van mannen daarna werd geïnstitutionaliseerd met de opkomst van 'Een-God-religies'. Boeddisme, hindoeïsme, christendom, islam, al deze godsdiensten gaan uit van de onderwerping van de vrouw.

Zo citeert Miles, ongetwijfeld briesend van woede, een hindoetekst uit het jaar 100 die laat weten dat de vrouw voor de wet wordt beschouwd als een akker en de man als het graan. 'De vrouw als passieve akker, wachtend om te worden omgeploegd. De man, dronken van zijn pas ontdekte fallusgerichtheid, was ploeg, zaad, graanstortgoot en legboor tegelijk'.

"Met het boek ben in georganiseerd vijf jaar bezig geweest. Maar ik vind dat je eigenlijk moet zeggen dat ik over dit boek m'n hele leven heb gedaan. Ik was als schoolkind al zeer geïnteresseerd in geschiedenis. Maar altijd vroeg ik me af, waarom zijn er geen vrouwelijke helden? Jeanne d'Arc? Dat vond ik geen heldin. Die faalde, die werd ter dood gebracht. Dat waren destijds de enige heldinnen die mannen toestonden, dode heldinnen".

"Ik had - om mijn stelling te onderschrijven - voor ieder punt wel twaalf of vijftien voorbeelden. Het was een lastige selectie. Daarom ook hebben zoveel historici het feitenmateriaal dat ik voor dit boek heb gebruikt vers, onbekend, overtuigend genoemd. Ja, natuurlijk waren er ook een heleboel goede mannen, mannen die zich zeer respectvol tegenover hun vrouwen opstelden. Maar dat heb ik niet in dit boek gezet. Het ging erom iets aan te tonen. Zoals er natuurlijk ook genoeg gelukkige vrouwen waren. Maar die respectvolle mannen en die vrouwen met die volkomen bevredigende relaties hebben de geschiedenis niet beïnvloed".

"En trouwens, ik ben dit boek niet gaan schrijven om eerlijk te zijn: ik ben dit gaan schrijven om een tip e op te lichten van de geschiedenis van vrouwen. Ik wilde het verhaal schrijven van vrouwen als slachtoffers, slachtoffers die uiteindelijk de overlevenden blijken te zijn. Het is niet alleen geschiedenis, het is ook een vorm van polemiek".

"Uit het feitenmateriaal blijkt dat mannen de vrouwen pas een paar duizend jaar overheersen. Maar dat zijn wel precies die paar duizend jaar die we allemaal kennen. Daarom lijkt die mannelijke dominantie de gewoonste zaak van de wereld, maar dat is het niet".

Gruwelijk

Rosalind Miles is blij met de betekenis van de verslaggever dat deze zich herhaaldelijk had geschaamd voor wat zijn voorvaderen volgens het boek van Miles vrouwen hebben aangedaan. De voorbeelden zijn even gruwelijk als talrijk en Miles beschrijft de brute martelingen en stompzinnige manieren om vrouwen te kleineren tot in detail. Soms gaat ze zelfs zo ver dat ze biologische vaststaande feiten plooit op de manier die haar het beste uitkomt. Zo betoogt Miles dat de vrouwelijke eicel alle genetische informatie draagt die een kind later zal krijgen. Klinklare onzin, waar ook de verder toch reuze inschikkelijke interviewer op meent te moeten wijzen.

Na een wat moeizame uitleg die droogloopt op de praktijk, geeft Miles lachend toe dat ze natuurlijk haar uiterste best heeft gedaan 'de rol van de man zoveel mogelijk te ridiculiseren': „Bovendien heb ik ook geciteerd uit teksten en onderzoeken van feministische historici die soms de neiging hadden het nut van de man zoveel mogelijk weg te poetsen. Maar ik geeft toe dat heel wat biologen zijn gevallen over die passage die u noemt". En dan weer met grote pretogen: „Mannelijke biologen dus hé".

En dan nog eens wat. Miles beschrijft hoe, telkens als de vrouw enigszins met succes onder het juk van de man lijkt uit te komen, er historische ontwikkelingen zijn die de vrouw weer naar beneden trappen. Ze noemt bijvoorbeeld de industriële revolutie waardoor de vrouw haar positie als middelpunt van de maatschappij, bepalend voor het gezin, moest opgeven. Miles wil ons laten geloven dat de positie van de vrouw weer zo bedreigend was gaan vinden dat hij meende daar iets aan te moeten doen en toen maar begon aan de industriële revolutie.

Miles: "Nou ja, ik bedoel niet dat mannen over de hele wereld in donkere kamertjes met elkaar hebben zitten afspreken hoe ze nu die vrouwen er weer eens onder konden krijgen. Maar wel dat elke historische verandering verliep volgens mechanismes die waren aangegeven door de mannen overheerste maatschappij".

BLOEDZUIGERS

Niemand die het boek van Miles leest zal een huivering kunnen onderdrukken bij de passages over de wrede besnijdenis van vrouwen, hoe vrouwen papjes van bloedzuigers aten om maar niet zwanger te worden, onder welke bizarre omstandigheden vrouwen werden geacht kinderen te baren, over de martelingen die vrouwen te wachten stonden als even boven de hen toegedachte rol van broedkip uitstegen.

Gezien dat alles moet het nu al haasten we ons te zeggen dat er natuurlijk nog heel veel moet gebeuren - toch een redelijk fijne tijd zijn voor vrouwen? Miles: „Dit is voor vrouwen een fantastische tijd om in te leven. In de afgelopen 25 jaar is er op gebied van vrouwenrechten meer gebeurd dan in de twee eeuwen daaraan voorafgaande. Het tij is gunstig voor ons. Ook dankzij mannen. Eerlijk is eerlijk. Vrouwen stonden er zo beroerd voor dat ze zonder de hulp van mannen nooit hadden kunnen bereiken wat ze hebben bereikt".

"Maar we zijn nog niet klaar. Mannen moeten van hun historische privileges worden ontdaan, daar gaat het om. We praten hier over een enorme strijd, bloed in de straat. Mannen moeten zich realiseren dat hun bevoorrechte positie van nu is gebaseerd op al die verschrikkelijke zaken die ik in mijn boek heb beschreven. Dat heeft ook met opvoeding te maken. Waarom worden jongetjes opgevoed als Djenghis Khan, als King Kong?".

THATCHER

Vrouwelijke politici hebben volgens Miles weinig bijgedragen tot emancipatie van de vrouw: "Ik heb een hekel aan vrouwen als Thatcher, Indira Gandhi of Golda Meir. Allemaal vrouwen die zijn opgegroeid in een mannenmilieu. Die daar alleen maar bovenuit konden stijgen door mannelijker te zijn dan de mannen tegen wie ze het moesten opnemen. Nog harder, nog oorlogzuchtiger. Ze zeggen van Thatcher wel eens dat ze de beste man van de Conservatieve partij is. Ik zeg dat ze de enige man is die ze hebben. Vindt ze niet leuk".

"Een vrouwenparti in Nederland? Fantastisch. Het geeft aan dat weinig vrouwen vertrouwen hebben in de bestaande politieke partijen. En bovendien dat elke partij die het mannenestablishment uitdaagt op stemmen kan rekenen. Het is ook logisch; vrouwen hebben hard gevochten voor kiesrecht, vrouwen hebben hun leven daarvoor gegeven. En nu hebben vrouwen kiesrecht en vragen ze zich af: wat is er nu veranderd?".

Het mooiste zou zijn als er in de komende jaren al weer zoveel hoopgevende ontwikkelingen zouden zijn op het gebied van emancipatie, dat mijn boek dan alweer wat achterhaald is. Het liefste zou ik leiding gaan geven aan teams van vrouwen en mannen die over de hele wereld feiten gaan verzamelen om uiteindelijk in zestien dikke delen de geschiedenis van de vrouw te beschrijven. Die zestien lijvige boekwerken zouden verplicht in elke bibliotheek moeten staan. Ja, in die van mannen ook. Zodat je elkaar af en toe eens recht in de ogen kan kijken om je af te vragen of je misschien niet een beetje doordraaft. Zoals wij nu hebben gedaan".

(uit: Haagsche Courant)

WILLEMSTAD — Cosmic Illusion Productions van Felix de Rooy, over wie de Amigoe in Ñapa onlangs een uitvoerig artikel publiceerde, zoekt een jonge vrouw tussen de 18 en 25 jaar voor de hoofdrol van Ava in de speelfilm 'Ava & Gabriel'.

Ava, een schooljuffrouw, heeft een Antilliaanse moeder en een blanke vader. Zo vermeldt het persbericht.

Gegadigden kunnen op 15, 16 en 17 mei telefonisch contact opnemen via nummer 617917 tussen negen en twaalf uur 's morgens en tussen twee en zes uur 's middags. Dan kan er een afspraak worden gemaakt voor een auditie in het gebouw van het Cultureel Centrum Curaçao, CCC, in Emmastad.

Korsou FM rectificeert krant:

'Proefuitzending stoort niet!'

WILLEMSTAD — Stella Oosterhof-Priest, directrice van Radio Korsou FM zegt dat berichten in een ochtendblad als zou de proefzendingen van het station op een nieuwe golflengte storingen veroorzaken, niet op waarheid berusten.

Een krant meldde dat onder meer in de wijk Amerikanenkamp geconstateerd was dat radio's gestoord werden door de experimentele uitzendingen op de ethergolf met een frequentie van 1011 Mhz. Bij de Radio Controle Dienst (RCD) die assisteert bij de proeven zijn peilingen noch informatie uit andere bronnen binnengekomen die wijzen op hinder voor radioluisteraars.

Mocht men eventueel toch klachten hebben dan kan men contact opnemen met de Landsradiodienst (afdeling RCD) via tel. 631111.

Ingezonden

Nalatenschap Cola Debrot

IN HET boeiende boek dat voortgekomen is uit het Debrot-symposium van 1986, De **eenheid van het kristal**, staat een 'Inleiding' waarin, zoals ik pas nu merk, een vergissing voorkomt. Ondergetekende wordt aangeduid als onder meer 'de officiële beheerder van de literaire nalatenschap van Cola Debrot'.

Wel heb ik allerlei bemoeiingen met het nagelaten werk, als mederedacteur van het Verzameld werk en als biograaf, maar het is Mw Estelle Debrot- Reed die het officiële beheer daarover voert. Dit zal de Curaçaose gemeenschap zeker interesseren, al was het maar omdat er uit blijkt dat Mevrouw Debrot door haar hoge leeftijd niet beleet wordt, dit verantwoordelijke werk te blijven verrichten.

PROF. DR. J.J. OVERSTEEGEN
Nederland

Antilliaanse literatuur in Nederland

DINSDAG 2 MEI om twee uur 's middags werd in het Amsterdamse Soeterrijntheater de eerste zogenaamde "Derde Boekenmaand" geopend, onder auspiciën van de Nederlandse organisaties 'S.O.S.-Wereldhandel, 'De Landelijke Vereniging van Wereldwinkels' en 'Het Missionair Centrum'.

De organisatoren willen in deze speciale literaire maand in Nederland extra aandacht geven aan de literatuur uit de Derde Wereld; het is de bedoeling dat dit gebeuren een jaarlijkse traditie wordt.

Dit eerste jaar werd als thema gekozen: "De Oost, de West, de stilte voorbij", waarin speciale aandacht gegeven wordt aan de literaire voortbrengselen uit de ex-koloniën Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen. Aruba wordt niet genoemd, maar is gelukkig wel aanwezig.

ONVREDE

In het openingsprogramma vertelde uitgever Jos Knipscheer onder andere hoe hij er met zijn broer toe gekomen is om op hun specifieke manier een heel bijzonder literair fonds op te bouwen; onvrede met de westers-Nederlandse literatuur en bewondering voor die literaire werken die het gedurfde experiment niet schuwen. Als gevolg daarvan geeft deze uitgeverij die al weer twaalf jaar bestaat Noordamerikaanse Indianse auteurs, Zuidamerikaanse, Afrikaanse, Caribische auteurs — alle in Nederlandse vertaling — uit, èn Surinaamse als Bea Vianen, Edgar Cairo, Hugo Pos en Astrid Roemer, èn natuurlijk Antilliaanse als Boeli van Leeuwen.

Er was een aardige (verkoop) tentoonstelling ingericht van het In de Knipscheer Fonds, de Derde Spreker Serie en werken van Leopold, Meulenhoff en de Bezige Bij. Er lag daarom heel wat bij elkaar: Cola Debrots Verzamelde Werken, drie titels van Tip Marugg, een nieuw kookboek van Sonia Garmers naast haar jeugdboeken, Diana Lebacs met een literair vijftal, een handvol Boeli van Leeuwen, en de Arubanen Frances Kelly, Desiree Correa en Richard Piternella met hun jeugdboeken. Een bijgevoegd literatuur- overzicht telde zo'n 25 Indonesische, een veertig Antilliaanse en ongeveer evenveel Surinaamse titels.

MEI

Hoewel het openingsprogramma nogal stroef verliep, is zo'n verkoopmogelijkheid natuurlijk heel mooi, te meer omdat in de hele maand mei in een honderdtal Nederlandse Wereldwinkels en progressieve boekhandels, en in veel bibliotheken extra aandacht aan deze uitgaven zal worden besteed.

In een voor de NOS-radio opgenomen forum kreeg Walter Palm de gelegenheid om Curaçao meer literaire bekendheid te geven, waarvan hij profiteerde door onder andere vurig voor een literair tijdschrift te pleiten.

Prachtig allemaal, maar toch moeten mij een paar bezwaren van het hart. Waarom zoiets 'de Oost' en 'de West' op de oude Nederlandse koloniale wijze genoemd, terwijl het toch wel weer duidelijk werd dat het enige gemeenschappelijke de kolonisator is. En waarom de Nederlandse Antillen, en niet Aruba? Zijn de organisaties wel op de hoogte van de (politieke) feiten?

HERDRUK

Maar a la, niet zeuren, want in een veertig pagina's tellend begeleidend boekje onder de titel *"De Oost, de West, de stilte voorbij; over literatuur uit Suriname, de Antillen en Indonesië"* wordt voor een Nederlandse rijksdaalder o.a. de uit 1978 stammende brief-novelle" *DISTANCE-CALL; brief aan een Surinaams-Antilliaanse moeder"* van Ken Mangroelal herdrukt. Deze auteur werd in 1948 op Aruba geboren uit Surinaamse ouders, maar woont nu al jarenlang in Nederland. De 'brief' beschrijft de Arubaans- Surinaamse opvoeding en het losraken van het geboorte- eiland:

"Wat het kolonialisme ons heeft aangedaan zullen wij niet in stand houden. Het heeft ons van onszelf en van onze omgeving vervreemd. Het heeft onze identiteit verduisterd. Het heeft solidariteit tussen ons onmogelijk gemaakt.

Je moest jezelf haten omdat je inferieur was aan de heerser. Je moest je medemens haten omdat hij inferieur was, niet de moeite waard om je mee te identificeren. De ontwikkeling naar een wij-gevoel, naar solidariteit, heeft het kolonialisme willen tegengaan".

Honderd boeken waren er een middag te koop en zullen in honderd Nederlandse winkels een maand lang extra nadrukkelijk te koop zijn, ondersteund door vele culturele activiteiten, posters en folders.

PAPIAMENTU

Fantastisch allemaal, maar toch... Al deze boeken zijn in het Nederlands en uitgegeven bij Nederlandse uitgevers. Daarmee geef je de Nederlandse lezer en koper toch een geheel vertekend beeld. Waarom is er geen Papiamentstalig werk bij en waarom was er niets aanwezig van uitgeverijen als KOLOBRI en CHARUBA? Of van in eigen beheer gepubliceerd Antilliaans werk?

Hoewel het natuurlijk niet zo is dat een auteur per se in het 'madre patria' verkocht moet worden, wil hij meetellen, zou dat toch een mooie kans geweest zijn. Die is nu jammer genoeg gemist. Zullen de honderd Nederlandse boekhandels en bibliotheken wèl over gevarieerder materiaal beschikken?

Hier lijkt me dus nog een heel aardige taak weggelegd voor de Antilliaanse / Arubaanse culturele instanties èn het Antillen- respectievelijk Arubahuis in Nederland, al was het maar voor de eigen mensen in de diaspora, om die een stukje thuis te tonen, een 'distance call' te geven om met Ken Mangroelal te spreken.

De oost de west de stilte voorbij, over literatuur uit Suriname, de Antillen en Indonesië.
een uitgave van de Derde Boekenmaand onder auspiciën van de Landelijke Vereniging van Wereldwinkels ter gelegenheid van De Derde Boekenmaand 1989.
april 1989; 40 pp.
I.S.B.N. 90 70475 02 2

WIM RUTGERS

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316. Pageboy: 127-743.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur *Twins* (comedy, 14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur *Bat 21* (wardrama, 18 jr.).

* * * * *

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

* * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra N. Alvarez-Quezada, Venezuelastraat 21, tel.: 25050.

* * * * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw). 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Afrika, een ander continent; 19.00 Style with Elsa Klensch; 19.30 Big story; 19.45 Crossfire; 20.00 Golden Girls; 20.30 Special; 21.00 CNN international news; 21.55 Estreno; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Sunshine factory; 18.00 Father Murphy; 19.00 Sundaynight movie; 19.20 This week in Japan; 19.30 Showtime; 20.30 CNN international news; 21.00 Quo Vadis? 22.30 Week in review; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

STICHTING ZIEKENVERPLEGING ARUBA
DOKTER HORACIO E. ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300)
Bezoekuren:
Kinderafdelingen: doorlopend bezoek van 08.00-20.00 uur; andere afdelingen: van 11.00-12.00/15.00-15.45/18.30-19.30 uur.
Rookverbod:
Er is een algemeen rookverbod in het hospitaal. Slechts op enkele recreatieplaatsen in het hospitaal mag er gerookt worden.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

FADA (Paardenbaaistraat 8, tel.: 32999): voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

ST FRANCISCUSKERK: 23.00 uur plechtige H. Mis als vigilie van Pinksteren - Oranjestad.

SPORT
VOETBAL **(eredivisie)**: 20.00 uur RCA/Shell vs Dakota - Lago Sportpark.

* * * * *

ZONDAG
BIOSCOPEN
PRINCIPAL: 20.30 uur *Twins* (comedy, 14 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Bat 21* (war-drama, 18 jr.).

* * * * *

DIVERSEN
ANTIQUE CAR CLUB OF ARUBA (ACCA): 12.00-18.00 uur 'annual antique and classic autmobile show - parkeerplaats Golden Tulip Aruba Caribbean Hotel.

FILMLIGA ARUBA: 20.30 uur presentatie film 'Midnight Express' (gevangenisdrama, Engeland 1978) - Cas di Cultura.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

CENTRO KIBRAHACHA (**dagverblijf voor bejaarden**): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

* * * * *

OFFICIER: SPRAKE VAN BIG WHEEL

Raadsman: nog geen opvang verslaafden

Officier eist zes jaar

ORANJESTAD — Zes jaar gevangenisstraf eiste de officier van Justitie tegen I.T., die verdacht wordt van verkoop van cocaïne de afgelopen drie jaren.

Bij huiszoeking werd destijds ruim 119 gram cocaïne gevonden alsmede tweeduizend zakjes voor verpakking van cocaïne.

Voor de rechter verklaarde verdachte dat hij nummers en cocaïne verkocht en sinds december 1987 ruim 25 pakjes cocaïne per dag verkocht. Hijzelf was ook aan cocaïne verslaafd en gebruikte ongeveer voor honderd florin cocaïne per dag.

OP GROTE SCHAAL

Uit het onderzoek en verklaringen van verdachte leidde de officier af, dat hij op grote schaal cocaïne had verkocht en schatte dit op ruim vierduizend gram.

De officier beschouwde hem als een 'big wheel' en eiste dan ook zes jaar gevangenisstraf met verbeurd verklaring van geld en goederen, waaronder een auto.

Advocaat mr John van der Kuyp wees er in zijn verdediging op dat uit de getuigen-verklaringen niet blijkt dat verdachte in 1987 drugs verkocht. Allen spreken over 1988.

EERLIJK

Hij had geen wederverkopers in dienst, terwijl Van der Kuyp erop wees, dat verdachte alle vragen van de rechter eerlijk had beantwoord, ondanks het feit dat dit ten nadele van hem kan worden uitgelegd. Hij meende dat zijn cliënt in problemen was gekomen omdat hij verslaafd was aan drugs.

Jammer genoeg beschikt Aruba nog niet over een instelling waar drugsverslaafden behandeld kunnen worden. Tenslotte wees hij erop, dat zijn cliënt voor de eerste maal voor een dergelijk feit terecht stond en verzocht clementie.

Op 26 mei aanstaande zal de rechter vonnis wijzen.

■ *ORANJESTAD — Marcia Saladin (rechts) zal Aruba vertegenwoordigen op de 'Caribbean Queen Pageant' morgen in Golf City Auditorium op Trinidad and Tobago. Zij vertrok gisteren samen met Jerusha Rasmijn (links), die als jurylid zal optreden.*

De secretaris van Stichting Arubaans Carnaval, Modesto Ruiz, was op de luchthaven aanwezig om de dames het beste toe te wensen.

Rechter mild voor cocaïne-verkopers

ORANJESTAD — In de rechtszaal vielen vrijdag milde straffen voor twee mannen die zich schuldig maakten aan bezit en verkoop van cocaïne.

F.M. had zich gedurende 1988 met de verkoop bezig gehouden. De officier vond dat M. een gevangenisstraf voor de tijd van drie jaar verdiende. Ook de rechter was van mening dat M. straf verdiende, maar veroordeelde hem tot een lichtere straf: twee jaar gevangenisstraf met aftrek van voorarrest.

De tweede beklaagde, H.G., werd 16 januari aangehouden en 11 februari weer in vrijheid gesteld. Gedurende zijn aanhouding bekende hij in de periode september 1987-februari 1988 drugs te hebben verkocht zowel thuis als bij Rio Grande Store. Hij zou alles bij elkaar zo'n tweehonderd pakjes cocaïne hebben verkocht. Om de twee weken kreeg hij tien pakjes en zijn winst hierop bedroeg tachtig florin.

De officier bracht naar voren dat normaal zware straffen geëist worden tegen drugszondaars. Het geval van G. echter dateert al van enige tijd geleden. Bovendien heeft G. zich al sinds februari uit de drugswereld teruggetrokken en is sindsdien eerlijk werk aan het doen. De officier eiste 126 dagen gevangenisstraf, waarvan honderd dagen voorwaardelijk met aftrek van voorarrest. E. werd door de rechter conform de eis van de officier veroordeeld.

Privé over Brandsteders vakantie

'Aruba droomeiland'

ORANJESTAD — Wederom heeft Aruba als "droom- en vakantieeiland" de nodige aandacht in de Nederlandse pers gekregen.

Het weekblad Privé begint in zijn laatste editie met vijf pagina's met grote kleuren foto's — waarvan één op de voorpagina — over de recente vakantie die de Nederlandse tv- presentator en filmster Ron Brandsteder met zijn gezin op Aruba in het Golden Tulip Aruba Caribbean Hotel doorbracht. "Ik ben hier op Aruba een betere vader en echtgenoot dan thuis" zo laat Ron horen. Hij wilde op Aruba bijkomen na de laatste afmattende aflevering van de 'Honneymoon Kwaiss'. Het verblijf in het vijf sterren Golden Tulip Hotel, waar zij in de watten werden gelegd door Marlène van Ramshorst, is in feite een tweede honeymoon geworden.

Op Aruba komt Ron met zijn vrouw Yvonne en zoontjes Ricky (5) en Robbie (3), bij van de drukte van de afgelopen tijd en keert zijn energie langzaam terug. Desondanks kan hij het niet nalaten om over zijn werk te praten en stiekum denkt hij alweer aan de nieuwe reeks van zes afleveringen van 'Honneymoon Kwaiss' die in september aanstaande moet beginnen.

Overigens vertrekt hij in augustus naar de Spaanse kust voor opname van een nieuwe Henk Bos-film, zijn collega uit 'Field of Honour'. Hij zal ditmaal te zien zijn als een louche drugsdealer. Genietend op Aruba met zijn gezin heeft hij nog geen onbedwingbare verlangen in deze klus, aldus Privé.

Casita di Faro: gedichtenbundel

ORANJESTAD — In het Divi Lighthouse te Malmok presenteerde Anna Krozendijk- De Cuba in tegenwoordigheid van haar kinderen, kleinkinderen en familieleden haar bundel 'Casita di faro'.

Zij vertelde bij de doop, dat zij vroeger als kind in dit Lighthouse — dat toen de vuurwachters- woning was — bij een tante ging spelen en daaraan prettige herinneringen heeft. Toen zij enige jaren geleden het toen nog niet gerestaureerde Lighthouse bezocht, werd zij getroffen door de vervallen toestand waarin dit verkeerde.

Met het gedicht 'Casita di faro' heeft de schrijfster de prettige herinneringen van jaren her op eenvoudige doch treffende wijze naar voren gebracht. Twee kinderen van haar tante mochten daarna het gedichtenboek dopen, waarvan een exemplaar aan Rona Costar van Divi Hotels werd aangeboden. Ook aan minister van Welzijnszaken Fredys Refunjol viel die eer te beurt.

■ *ORANJESTAD — Bij Playa Liquor and Bottling werden Johanna van der Biezen (links) en Altagracia Cabrera gehuldigd vanwege hun respectievelijke 12½ jaar en 23½ jaren dienstverband.*

Foto: de twee dames samen met Pim Jansen, directeur van Playa Liquor.

Militaire oefening

ORANJESTAD — Van [...] mei tot 14 juni heeft op Ar[...]ba en Curaçao de grote mi[...]taire oefening 'High Quali[...] 89/2' plaats.

Deze oefening voorziet in e[...] zogenaamde 'cross-trainin[...] van Arubaanse eenheden [...] Curaçao en Curaçaose eenh[...]den op Aruba, gevolgd door e[...] amfibische landing van al[...] eenheden op Aruba. Aan de oefening wordt ook deelgen[...]men door het Britse amfibisch[...] oefenschip 'HMS Intrepid' m[...] de daarop aanwezige eenhed[...] van de Royal Marines.

Vragen over verkoopregels timesharing

ORANJESTAD — ME[...] Statenlid Grace Bare[...] heeft aan de ministers v[...] Economische Zaken/To[...]risme en Justitie vragen g[...]steld over hoe de regeri[...] denkt om zo spoedig mog[...]lijk over te gaan tot het ste[...]len van regels in verba[...] met het verkopen van t[...]mesharing op de openba[...] weg.

Het Statenlid wil graag w[...]ten op welke dag deze rege[...] van kracht zullen worden. St[...]tenlid Bareño stelde deze vr[...]gen naar aanleiding van uitl[...]tingen van de président van [...] Sun Development Compan[...] Mirto de Cuba, vorige week b[...] de opening van Playa Lind[...] Beach Resort, waarin deze ste[...]de dat zonder uitstel een eind dient te worden gemaakt a[...] het hinderlijk verkopen van t[...]mesharing aan toeristen.

In dit verband haalt het St[...]tenlid aan, dat minister Leo [...] antwoord op dit beroep liet w[...]ten dat deze kwestie de vol[...] aandacht van de regering Oduber heeft.

Pinksterdienst in kapel van marinierskazerne

SAVANETA — Zondag om half tien zal er in de kapel van de Marinierskazerne Savaneta een feestelijke Pinksterdienst gehouden worden. Deze wordt geleid door de vlootpredikant dominee J.G. Majoor. Er is kinderoppas in het Militair Tehuis Prins Willem-Alexander en na de dienst wordt daar gezamenlijk koffie gedronken.

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel.
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen (viering van Pinksteren en Moederdag).
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen (viering van Pinksteren en Moederdag).

* * * * *

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

* * * * *

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVENTA: 09.30 uur feestelijke Pinsterdienst; voorganger vlootpredikant ds J.G. Majoor (kinderoppas in het Militair Tehuis Willem-Alexander en koffie na de dienst)

* * * * *

ORANJESTAD — De gehele dag gisteren zocht de politieboot PB-1 naar de vermiste visser Efraine Croes, die niet gevonden werd.

Hierbij werd gezocht tot twintig mijlen vanuit de kust van Aruba. De geredde visser Pedro Wever verkeert nog steeds in een shock mede vanwege het verlies van zijn vriend.

MOTHER

May 14th.

"Have A Happy Mother's Day"

"Have A Happy Mother's Day"

Annuleren van stembus doet volkswil geweld aan

Ook verzet tegen eventuele inmenging van buiten

LATIJNS AMERIKA WIJST PANAMA TERECHT

WASHINGTON — De recente ontwikkelingen in Panama hebben over het algemeen verontrusting opgeroepen en bezorgdheid in Latijns Amerika. Van verschillende kanten is Panama terecht- gewezen voor zijn optreden tegen de oppositie. De Panamese kwestie komt aan de orde in de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) en wel op woensdag 17 mei tijdens een buitengewone vergadering van de ministers van Buitenlandse zaken van de OAS-landen. Mexico heeft evenals de Verenigde Staten zijn ambassadeur uit Panama teruggeroepen voor overleg.

De Mexicaanse ambassadeur Carlos Plann in Panama is teruggekeerd naar de Mexicaanse hoofdstad en wel op verzoek van Buitenlandse zaken. Dit in verband met "wat er gebeurd is na de verkiezingen" in Panama. Het was de eerste reactie van Mexicaanse zijde op de crisis in Panama.

MANOEUVRE

De regering van president Alan Garcia van Peru heeft de annulering van de verkiezingen door Panama verworpen. Dit vindt men "een manoeuvre tegen de wil van het Panamese volk, met de bedoeling het mandaat van de huidige regering verder te verlengen". Zo werd namens het presidentiele paleis meegedeeld.

Met kracht wordt ook het geweld afgekeurd waarmee de oppositie te lijf gegaan wordt door para- militaire groepen. Lima protesteert ook tegen de uitwijzng van buitenlandse journalisten en tegen het feit dat er in feite een staat van beleg voor heel Panama geldt. Peru blijft op het standpunt staan dat krachtdadig het trouw nakomen moet worden nagestreefd van het verdrag dat door de Amerikaanse president Jimmy Carter en de Panamese sterke man generaal Omar Torrijos indertijd werd getekend ten aanzien van het Panamakanaal.

HINT VOOR VS

De Peruaanse president wjst ook elke interventie van buiten af ten opzichte van Panama van de hand omdat dit ten koste gaat van heel Latijns Amerika. De Peruaanse ambassadeur in Panama heeft opdracht gekregen uit Lima om voortdurend contact te onderhouden met de andere Latijnsamerikaanse ambassadeurs om gezamenlijk op de bres te staan voor de verdediging van de vrijheid van het Panamese volk.

Chili wijst bij voorbaat elke vreemde inmenging in de kwestie Panama van de hand. Dit is blijkbaar bedoeld als een duidelijke hint voor de VS. Maar van de andere kant wil Santiago zijn bezorgdheid uiten over het geweld dat volgde op de verkiezings- dag in Panama, evenals over de annulering van deze verkiezingen. Zo staat in een verklaring van het ministerie van Buitenlandse zaken. Daarin wordt de hoop uitgesproken dat het Panama zal lukken langs grondwettelijke weg de geeigende sfeer te kweken, zodat de bevolking van Panama "vrij en souverein zijn wil tot uitdrukking kan brengen". Chili wijst er en passant op dat men in eigen land ook bezig is met de democratisering wat wel bleek uit het verleden jaar gehouden referendum.

ONVERMOEIBAAR

President Vinicio Cerezo Arevalo die zelf een poging tot een militaire coup achter de rug heeft sprak zijn veroordeling uit over elke daad welke de democratie in Panama frustreert". De bevolking van Panama heeft namelijk volgens hem het recht dat zijn wil wordt gerespecteerd.

Daarbij doelde de Guatemalaanse president op de onlangs in Panama gehouden verkiezingen. Hij trekt uit het Panamese gebeuren de les "dat de Middenamerikanen onvermoeibaar moeten blijven strijden en werken voor de versterking van de democratische processen.

ONGEHOORD

De ministers van Buitenlandse zaken van Costa Rica en Ecuador toonden zich "zeer bezorgd over de situatie in Panama. Het politieke proces naar de volledige democratie in Panama is onomkeerbaar en legitiem". Zo staat in een gezamenlijke verklaring van beide ministers: Rodrigo Madrigal van Costa Rica die een officieel bezoek aan Quito bracht en Diego Cordovez.

Volgens de Costaricaanse minister is het annuleren van de stembus "iets ongehoords". Zij deelden beiden mee dat men contacten onderhoudt met hun collega's van het Westelijke halfrond "om de geeigende politieke maatregelen te treffen welke gefundeerd moet zijn op de solidariteit en wel als een gemeemschappelijk blok.

STEEDS VOOR DIALOOG

Brazilie steunt volkomen het plan van het bijeenroepen van de OAS om de Panamese crisis te bespreken. Dit gebeurde op initiatief van Venezuela. Brasilia zei er van overtuigd te zijn dat met een grote meerderheid tot een speciale Panama-vergadering zou worden besloten. Dit was inderdaad het geval: de Permanente raad van de OAS was unaniem hierover. Brazilie blijft wel op het principe van non- interventie staan, gekoppeld aan dat van het zelfbeschikkings- recht van ieder volk.

Dit acht men de fundamentele basis voor het hele Latijnsamerikaanse systeem. Dat Brazilie een bijeenkomst van de OAS ondersteunt komt voort uit het principe dat Brasilia steeds de dialoog wil bevorderen en het overleg, bij welk conflict dan ook.

KANDIDAAT BOLIVIA

De presidents- kandidaat voor de regerings- partij in Bolivia, Gonzalo Sanchez de Lozada veroordeeld het annuleren van de verkiezingen in Panama welke gehouden werden op de zelfde dag dat hij een gooi deed naar het presidentschap van Bolivia. Hij acht dit "een typische trek van een dictatoriale en intolerante mentaliteit".

Hij was ervan overtuigd dat andere Latijnsamerikaanse landen zoals de Groep van Acht een energiek standpunt zullen innemen in deze kwestie. Hij wilde graag zijn morele steun toezeggen aan de Panamese democraten en is er voorstander van alle mogelijke manieren van burgerlijke pressie uit te oefenen op het bewind in Panama om op zijn beslissing terug te komen.

BARBAARS

De presidents- kandidaat van de Peronisten in Argeninie, Carlos Menem, noemde het geweld dat zich voordeed in Panama ongemeen, vooral ten opzichte van de presidents-kandidaat van de oppositie. Dit mag "in geen enkel land ter wereld kunnen voorkomen. Ik geloof dat dit erg veel schade aanricht aan de democratie, het is een regelrechte barbariteit, aldus Menem tijdens een radio-interview.

De Europese Gemeenschap heeft ook zijn veroordeling uitgesproken over het gebeuren in Panama, vooral over het annuleren van de verkiezingen. De EG toont zich in een eerste reactie voorstander van sancties tegen Panama. Namens de twaalf EG- ministers van Buitenlandse zaken maakte de Spaanse minister de veroordeling bekend. Het annuleren is volgens de EG een afwijzen van de volkswil, zoals die tot uitdrukking is gekomen in de stembus.

GETRAIND DOOR LEGER

Ook het herhaalde gebruik van geweld en de talloze daden van geweld tijdens het electorale proces worden veroordeeld, in het bijzonder de "brutale fysieke agressie tegen leiders van de oppositie door benden die gewapend zijn met knuppels en die getraind zijn door de Defensie- krachten van Panama". De EG wil dit niet zo maar laten voorbijgaan. Zich baserend op zijn relaties met Latijns Amerika waarbij men uitgaat van een samenhangend en voortdurend respect voor de principes en de instellingen van de democratie, laat men zijn stem horen.

De Spaanse minister van Buitenlandse zaken Francisco Fernandez Ordonez gaf ook namens Spanje een verklaring uit naar aanleiding van het annuleren van de verkiezingen. Dit gebeurde, aldus BZ, nadat de enquetes hadden aangetoond dat de oppositie- kandidaat aan het winnen was. Men wijst ook het feit af dat Panama voorbijging aan alle internationale oproepen om eerlijke en schone verkiezingen te houden. Dit alles wordt betreurd omdat duidelijk blijkt dat Panama niet gelijk optrekt naar de democratie zoals dit in andere Latijnsamerikaanse landen wel het geval is.

Kiesraad Panama:

Voorlopig geen stembus

PANAMASTAD — Er komen in Panama voorlopig geen nieuwe verkiezingen. Zo deelde de voorzitster van de kiesraad mee, Yolanda Pulice.

Zij sprak op een pers- conferentie waarop de buitenlandse -pers niet werd toegelaten. Tot september zal fungerend president Manuel Solis Palma aanblijven, zoals voorzien is in de huidige grondwet. Zij zei dat de stembus- campagne van de oppositie werd gefinancierd door Washington. Zo kon iedere kiezer dertig dollar opstrijken als men op de oppositie- kandidaat Guillermo Endara stemde. In de ogen van Pulice waren vooral de Amerikaanse congresleden schuldig aan het annuleren van de verkiezingen. Die waren kennelijk alleen maar gekomen om te zien hoe de tien miljoen dollar aan Amerikaans overheids- geld kon worden besteed.

■ *FAIRFIELD — Manschappen van de Zevende lichte infanterie- brigade van Fort Ord [illegible] een transport- vliegtuig van de Amerikaanse luchtmacht met bestemming Panama. Zij vormen een onderdeel van de tweeduizend man extra troepen die in verband met de situatie ter plaatse naar Panama worden gedirigeerd.*

(AFP/ satellietfoto)

Ecuador pakt Citi-bank aan

QUITO — De Ecuadoraanse regering heeft het Amerikaanse Citibank-concern ervan beschuldigd zich meester te hebben gemaakt van een bedrag van tachtig miljoen dollar welk geld niet aan de bank toebehoorde maar aan de Ecuadoraanse staat. Men noemde het optreden van de Citibank "eenzijdig en onvoorzien".

In verband hiermee heeft de regering besloten al zijn banden met deze bank te verbreken. Het ministerie van Buitenlandse zaken van Ecuador heeft contact opgenomen met de Amerikaanse regering om protest aan te tekenen tegen "het verwerpelijke optreden" van de Citibank. Bij deze bank in Quito wilde men niet ingaan op de beschuldiging van de autoriteiten. Men liet merken dat men beter bij het hoofd- kantoor in New York zou kunnen aankloppen. De Amerikaanse minister van Financien David Mulford noemde het Citibank-besluit "politiek ongevoelig", maar hij vond wel dat Citibank in zijn recht staat.

Citibank legde beslag op geld dat de Centrale bank van Ecuador bij de bank had staan en dat was bedoeld om te voldoen aan de verplichtingen over een handels- krediet van negentig dagen. Dit deed men omdat Ecuador al twee jaar lang geen serieus overleg heeft gepleegd hoe men denkt zijn schulden bij de bank in te gaan lopen. Deze zij nu opgelopen tot een half miljard dollar.

BONN — De Westduitse bondskanselier Kohl heeft de SU- BZ-minister Sjevardnadze laten weten dat Bonn niets voelt voor verwijdering van alle raketten voor de korte afstand (SNF) uit Europa. Sjevardnadze was in Bonn ter voorbereiding van Gorbatsjovs visite aan Bonn in juni. Volgens Kohl is het denucleariseren van Europa "geen overtuigende oplossing". Sjevardnadze had nogmaals gezegd dat de SU streeft naar de "derde nul- optie oftewel de verwijdering van alle kern- raketten met een bereik van 500 km.

MOSKOU — Een speciale anti terreur- eenheid van de KGB de SU- geheime dienst, maakte vrijdag zonder bloed- vergieten een einde aan een gijzeling die bijna 2 etmalen duurde en waarbij 4 mannen in de Saratov- gevangenis 2 vrouwelijke personeels- leden en 2 gedetineerden hadden gegijzeld om geld, wapens en kogelvrije vesten af te dwingen. Na de vrijlating van deze gijzelaars bedreigden zij nog enige andere mensen om zo een vrije aftocht naar het buitenland te krijgen.

*****

BUDAPEST — Voor het eerst in 40 jaar verscheen in Hongarije een onafhankelijk dagblad: Datum. De redactie belooft niet- gecensureerd nieuws te geven en wil de democratie aan de basis bevorderen. Men noemt zich liberaal.

Nieuws in vogelvlucht

BANGKOK — Zo'n 100 [illegible] maanse soldaten zijn dinsda[g] [tij]dens een aanval op een rebe[llen]kamp bij de grens met Thai[land] omgekomen door mortier- g[rana]ten van hun eigen leger. Dit [werd] vrijdag bekend gemaakt door [Bir]maanse studenten die betro[kken] waren bij de verdediging va[n het] kamp. De vergissing werd p[as na] geruime tijd ontdekt. Dit gebe[urde] bij het kamp Momura van he[t Ka]ren nationale bevrijdings- leg[er].

*****

DHAKA — De regering va[n het] rampen- land Bangladesh [heeft] besloten de scholen te sluit[en in] het noorden van het land waa[r een] hittegolf deze week al het l[even] kostte aan ruim 40 mense[n. De] temperatuur is er 43 graden C[elsi]us. Vele kinderen die naar s[chool] gaan lopen kans koorts te kri[jgen,] vallen flauw of lijden aan ui[tdro]gings- verschijnselen en g[even] bloed op. Het is de ergste droo[gte in] 40 jaar.

*****

PRETORIA — In Zuida[frika] sprak Frederik de Klerk die [door] de Nasionale (regerings) par[tij is] aangewezen als de opvolger [van] president Botha zich in het p[arle]ment uit tegen het democrati[sch] kiesrecht voor de zwarte b[evol]king. De eis one man one vote [leidt] tot overheersing van de ene b[evol]kings- groep over de andere [en is] daarom ondenkbaar. Hij no[emde] het van de andere kant [on]rechtvaardig" de zwarte bevol[king] van deelname aan de macht [uit te] sluiten. Dit leidt tot conflicte[n en] uiteindelijk mogelijk tot revol[utie] waarbij de vrijheid en de veilig[heid] van de blanke Zuidafrikane[rs op] het spel komen te staan.

*****

WINDHOEK — De onder Z[uid]afrikaanse leiding staande v[eilig]heids- troepen in Namibia we[rden] vandaag naar hun bases teru[gge]trokken omdat ZA ervan uit[gaat] dat alle SWAPO- strijders N[...] Namibia hebben verlaten. [Vol]gens de inlichtingen- dienst [...] ten er zich nog 250 SWAPO- [strij]ders in Namibia bevinden en [...] 1800 bij de grens met Ang[ola]. Mochten de SWAPO- strijders [zich] niet achter de 16e breedtegra[ad in] Angola hebben teruggetrok[ken] dan zou dat een belangrijke [...] eenkomst van de Namibia- p[...] en in gevaar kunnen bren[gen]. Maandag komen ZA, Angol[a en] Cuba weer bijeen om samen t[e] zien of de Swapo- terugtrek[king] voltooid is.

*****

AMSTERDAM — De dol[lar] sloot in Amsterdam de week a[f op] 2,1490 gulden tegen 2,1575 gld [als] slotkoers donderdag. Het ko[ers]verlies wordt toegeschreven [aan] de stijging van de VS- grooth[an]dels- prijzen in april met 0,4 %[. In] maart was die stijging ook 0,4[%]. De stijging was oa het gevolg [van] de stijging der energie- prij[zen]. Laat men deze buiten besch[ou]wing dan blijft de stijging bep[erkt] tot 0,1 %. De Dow Jones inde[x op] Wall Street sprong omhoog [met] 56,83 punten (2,4 %) tot 2.43[...], het hoogste niveau sinds de be[urs]-Krach van okt. 87. Het vo[rige] hoogtepunt was op 27 april [met] 2.418,9. Dit was het gevolg va[n] vermindering van de infla[tie]vrees.

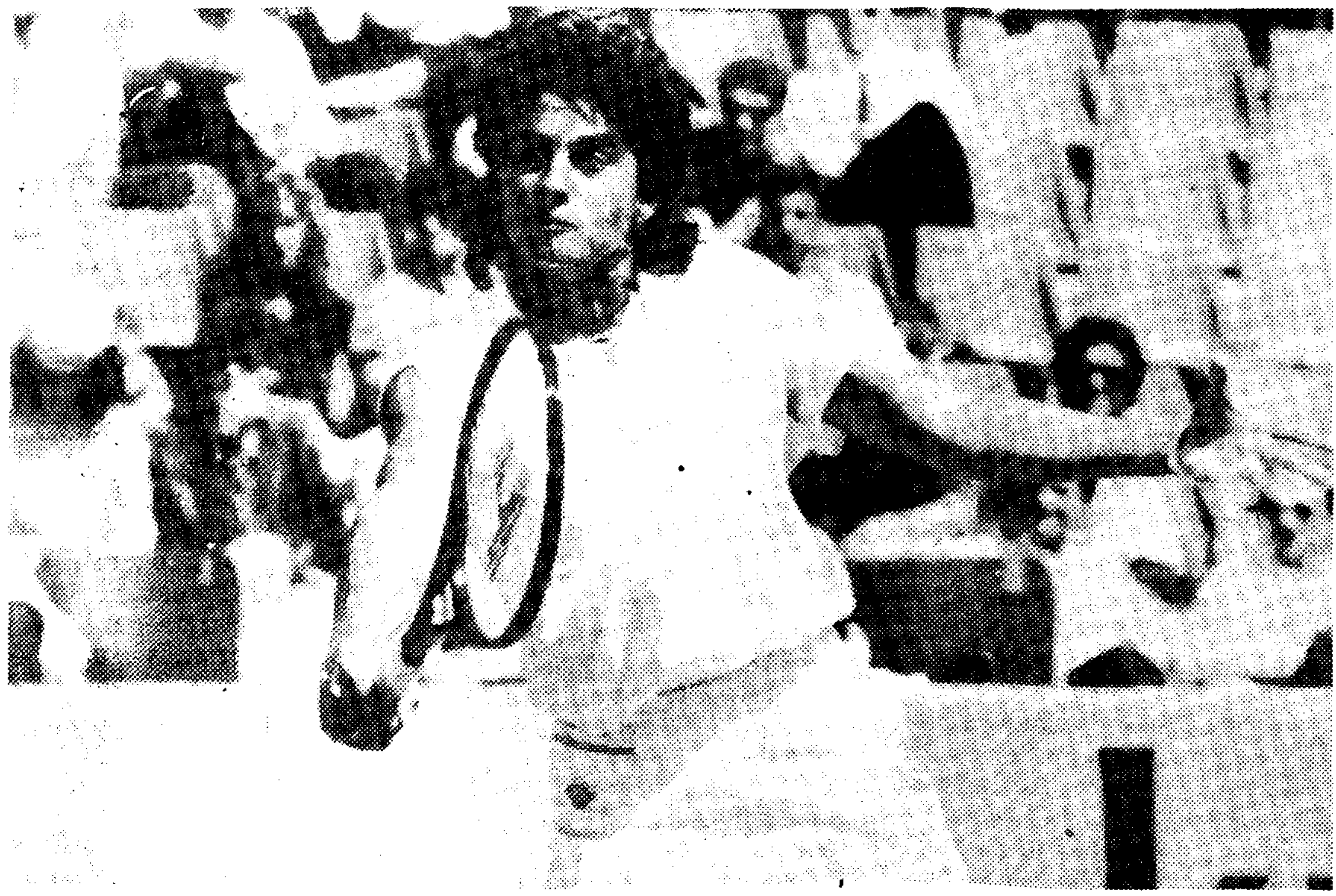
*****

BONN — De honger- sta[king] van 40 RAF- gedetineerden is [ten] einde zonder dat aan hun eis [tot] erkenning als politieke geva[nge]nen is voldaan. Aldus Justitie[mi]nister Krumsiek van de deels[taat] Nordrhein Westfalen. Een [...] van de honger- stakers hebbe[n ...] dagen lang geen vast voedse[l ge]bruikt. Men wilde een escalati[e van de] situatie voorkomen.

SAN JUAN — De ziekte AIDS heeft een eind gemaakt aan het 39-jarige leven van de voormalige wereldkampioen boksen Estaban de Jesus.

Zijn loopbaan naast het boksen was verre van glorieus. De oud-kampioen in het lichtgewicht volgens de WBC-versie was jarenlang verslaafd aan drugs. Hij werd bovendien wegens moord tot levenslang veroordeeld, maar kreeg van gouverneur Rafael Hernandez Colon al na twee jaar gratie wegens goed gedrag.

De Jesus pakte op 8 mei 1976 de mondiale titel, door een zege op punten tegen de Japanner Guts Ishimatsu. Pas op 21 januari 1987 werd hij onttroond door Roberto Duran uit Panama. Deze bezocht De Jesus nog enkele dagen voor zijn dood. De Jesus won in zijn loopbaan 57 gevechten en verloor slechts vijf maal.

■ *ROME — Gabriela Sabatini retourneert de inzet van haar tegenstandster, de Italiaanse Laura Golarsa, tijdens hun wedstrijd in het kader van de Italiaanse Open Tennis kampioenschappen. Sabatini won met 6-2; 6-2.*
(AFP satellietfoto)

Veel kansen aan beide kanten gemist

FC Utrecht stelt zich veilig na 0-0 bij Roda

KERKRADE — Als de berekeningen van Jan Reker kloppen dan heeft Roda JC vrijdagavond de kans op het bereiken van Europees voetbal na de 0-0 tegen FC Utrecht in Kerkrade verspeeld.

De trainer becijferde enkele weken geleden dat zijn ploeg 41 punten nodig had om opnieuw de Europese velden te bestormen. Na het gelijkspel tegen Utrecht kan Roda, met nog twee duels te spelen, op 40 punten uitkomen. Te weinig dus in de ogen van Reker.

FC Utrecht daarentegen verzekerde zich door het kostbare puntje in Kerkrade ook voor volgend seizoen van het eredivisieschap.

In de eerste 35 minuten had FC Utrecht helemaal niets in te brengen. Roda JC begon met twee riante mogelijkheden binnen 40 seconden. Broeders en Sanchez Torres doken vrij voor het doel van Van Ede op. Broeders knalde via de handen van de keeper over en Sanchez Torres kreeg de bal niet op tijd onder controle.

Ook Groenendijk, Hanssen en Boerebach testten de kwaliteiten van de Utrechtse sluitpost. Het sterk verdedigende FC Utrecht kon pas in de laatste tien minuten van de eerste helft iets terugdoen. Een doorbraak van Willaarts werd op het nippertje door Hanssen voorkomen en de Roda-verdediger kopte zelf drie minuten later de bal net naast het doel van Nederburgh. Bovendien miste Marco Boogers op enkele centimeters een lage voorzet van Erik Wjllaarts.

TEGEN DE LAT

FC Utrecht kreeg direct na de rust een goede mogelijkheid op de openingstreffer. Vrij voor Nederburgh lepelde Alflen de bal echter tegen de lat en in de rebound schoot Willaarts hoog over. Ineens besefte de Utrechters dat een beetje aandringen tegen dit tegen zichzelf knokkende Roda wel eens winst zou kunnen opleveren. Zeven minuten later passeerde Willaarts doelman Nederburgh, maar Suvrijn belette hem de bal in het doel te schuiven.

Vanaf dat moment groeide de onrust bij Roda, dat kennelijk de druk van het moeten winnen niet aankon. Van Ede kwam nauwelijks in de problemen. De uitvallen van FC Utrecht waren veel gevaarlijker. Tot grote schrik uiteraard van de Limburgse fans, die Alflen enkele malen zagen missen.

Aan de ergenis rond de gemiste kans op Europees voetbal veranderde dat niets meer. Ook niet toen Plomp vier minuten voor tijd een kopbal van Sanchez Torres van de lijn haalde en Van Loen uit de daarop volgende hoekschop koppend het doel opnieuw te hoog zocht.

Pichingolo wint op nippertje: 2-1

WILLEMSTAD — Pichingolo/Nissan - Good Year, dat in de afgelopen twaalf jaar slechts met één onderbreking een totale hegemonie heeft gehad in het dames- softbal, heeft ook in de tweede finale- wedstrijd tegen nieuwkomer Blue Angels/Marchena Hardware haar ruimere ervaring niet kunnen laten gelden. Ternauwernood werd gisteravond met de score van 2-1 gewonnen en werd de stand in de finale-serie op 1-1 gebracht.

Voor hetzelfde geld had Blue Angels de winst kunnen pakken. Qua slagwerk is de elfvoudige kampioen momenteel helemaal niet op dreef terwijl men gisteravond weer duidelijk onder druk speelde. Vooral in de eerste twee innings hadden de Pichingolo- speelsters last van de zenuwen met als gevolg dat tot drie keer toe werd misgegrepen.

Eén van deze fouten, slecht aangooien van tweede honkverdedigster, Fatima Muskus, in de eerste inning, stelde Blue Angels in staat aan de leiding te komen. Magaly Doran liet in deze slagbeurt een honkslag noteren voor haar ploeg. In de tweede inning ging Pichingolo tweemaal in de fout (wederom was het Muskus die daarvoor tekende en dit maal liet werpster Prisca Sambo ook een steek vallen maar er werd verder geen schade aangericht.

BERUST

Pichingolo scoorde haar punten in de derde slagbeurt op een moment dat men in feite al had berust in een puntloze inning. Pas na twee outs bereikte Fatima Muskus namelijk het eerste honk via een vrije loop waarna Sherry Howel haar binnen loodste met een bijzonder opportune driehonkslag. Howel kon zelf ook door een fout van werpster Haydee Jansen doorsprinten naar het thuishonk.

De eindcijfers waren respectievelijk 2-5-3 en 1-3-1. Acht Blue Angels loopsters bleven op de honken waaruit blijkt dat de Bandabaose ploeg wel de nodige kansen heeft gehad. De derde wedstrijd vindt volgende week maandagavond plaats. Tele Curaçao zal de wedstrijd direkt uitzenden.

WBC schorst bokser voor twee jaar

MEXICO — De Wereld boksfederatie (WBC) heeft Francisco Damiani, Europees kampioen in het zwaargewicht, voor twee jaar geschorst.

De Italiaanse bokser kwam vorige week in een gevecht om de 'wereldtitel' in WBO-verband, een nieuwe organisatie in de bokswereld, tegen de Zuidafrikaan Johnny du Plooy uit.

De WBC verbiedt haar leden al jaren sportieve contacten te onderhouden met Zuidafrika, vanwege het daar heersende apartheidsregime.

Maradona blijft zijn club trouw

NAPELS — Diego Maradona heeft de hardnekkige geruchten over zijn aanstaande vertrek bij Napoli enigszins de kop ingedrukt. "Ik wil er eigenlijk niet meer over praten, omdat alles wat ik zeg toch verkeerd wordt weergegeven. Maar laat een ding duidelijk zijn: Ik ben nog steeds met Napoli en niet tegen Napoli."

Maandag had de kleine Argentijn op de Italiaanse televisie enkele kernachtige uitspraken gedaan. "Nu ik niet meer op de steun van de voorzitter kan rekenen, zou ik Napoli wel eens kunnen verlaten. Ik word een beetje moe van al die commotie om mij."

Het sluimerend conflict tussen de clubleiding en Maradona bereikte vorige week een nieuw hoogtepunt. Napoli moest in het duel met Bologna (1-1) het opnieuw zonder zijn aanvoerder doen, die rugklachten als reden voor zijn afwezigheid opgaf.

In de komende wedstrijd tegen AS Roma zal hij waarschijnlijk weer ontbreken. De kans dat de 'handige' stervoetballer in de tweede wedstrijd teghen VFB Stuttgart (komende woensdag) in de finale voor de Uefa-cup zijn opwachting zal maken, is echter groot.

Major League Baseball

NEW YORK — De uitslagen van de wedstrijden, die vrijdag werden gespeeld in de Noordamerikaanse baseball- competitie zijn:

American League:
Detroit Tigers - Cleveland Indians 6-3, Baltimore Orioles-Chicago White Sox 9-6, Minnesota Twins - Toronto Blue Jays 6-5, Kansas City Royals - Texas Rangers 4-3, Boston Red Sox-Seattle Mariners 2-0, New York Yankees - California Angels 5-2, Oakland Athletics - Milwaukee Brewers 5-4.

National League:
Houston Astros - Chicago Cubs 3-1, Pittsburgh Pirates - Atlanta Bravers 10-2, San Francisco Giants - Montreal Expos 2-1, San Diego Padres - New York Mets 4-3 (12 innings), Philadelphia Phillies - Los Angeles Dodgers 3-0, Cincinnati Reds - Saint Louis Cardinals 5-0.

Door Roy uit team gespeeld

Rob Witschge tekent twee jaar bij Saint Etienne

AMSTERDAM — Rob Witschge staat voor de komende vier seizoenen onder contract bij St. Etienne. Per fax liet de Franse club weten akkoord te gaan met de door Ajax verlangde transfersom, die ruim twee miljoen gulden bedraagt.

De 22-jarige linksbuiten, die door Brian Roy uit het elftal is verdrongen, kwam twee weken geleden al tot volledige overeenstemming met Saint Etienne over een lucratief vierjarig contract, dat hem tot voetbalmiljonair maakt. De onderhandelingen tussen beide clubs liepen echter stroef, omdat Ajax met het oog op de tot 1990 doorlopende verbintenis van Witschge een hoge vergoedingssom kon vragen.

Toen ook Leo Beenhakker, de toekomstige technisch-directeur, liet doorschemeren hem graag in zijn selectie te willen houden, leek een transfer van de baan.

De steenrijke voorzitter van Saint Etienne, Laurent, bleek evenwel alsnog bereid de (hoge) prijs van Ajax te willen betalen. Rob Witschge zal volgende week woensdag in Saint Etienne zijn contract onderteken en tevens naar woonruimte uitkijken.

Of Ajax met het transfergeld een vervanger voor de langdurig geblesseerde spits Pettersson zal aantrekken, is zeer de vraag. De forse aanslag en boete van de FIOD moeten immers ook nog worden betaald.

Ondeugdelijke constructie?

Hoofdtribune in stadion in Rome misschien weer afbreken

ROME — Het openbaar ministerie in Italië heeft een onderzoek gelast naar de constructie van de hoofdtribune in aanbouw in het Olympia-stadion in Rome.

In dat stadion wordt volgens het huidige schema in 1990 de finale gespeeld van het toernooi om de wereldtitel. Het organiserend land werkt in Rome ook al zijn groepswedstrijden af.

De zes architecten, die de bouwtekeningen hebben gemaakt, zullen zich allen voor een speciale commissie moeten verantwoorden. Mocht blijken, dat de gekozen constructie onveilig is, dan zal de nieuwe hoofdtribune volledig worden afgebroken. Dat zou opnieuw een flinke tegenvaller voor het organisatie comité betekenen, dat in de accommodatie- verbetering al ver achter is op de plannen.

VERTROUWEN

De wereldvoetbalbond (Fifa) heeft er desondanks alle vertrouwen in, dat de nieuwbouw en renovatie in de stadions tijdig gereed zullen zijn.

Een top-delegatie van de Fifa, aangevoerd door president Joao Havelange, bracht de afgelopen weken een bezoek aan twaalf steden, die in 1990 als gastheer voor het toernooi optreden en constateerde nauwelijks problemen.

"We zijn van alle stadions onder de indruk geraakt", verklaarde Havelange, die voorspelde dat het evenement voor 16 miljard mensen op de televisie bekeken zal worden. "Vooral het stadion van Bologna oogt zeer fraai. De werkzaamheden in het Olympia stadion in Rome vorderen gestaag. Het is een hele klus om alle staanplaatsen in zitplaatsen om te zetten."

Havelange repte met geen woord over de berichten in de Italiaanse pers, waarin melding wordt gemaakt van de onveilige constructie van de nieuwe hoofd-tribune in Rome. De Braziliaan kondigde wel noodmaatregelen aan als de plaatselijke autoriteiten van Turijn de gemaakte afspraken ten opzichte van de verbetering van de infrastructuur en de verhoging van de veiligheid in het stadion van Juventus niet na zouden komen.

■ *TANKI LEENDERT — In Kalalu had de doop plaats van de uniformen van de kinder- voetbal- teams (Lifida) van Racing Club Tanki Leendert. De uniformen hebben als sponsor Dijkhoff Contractors. Het was Lourdes Dijkhoff van dit aannemersbedrijf (zie foto) die de doop met champagne verrichtte.*

Gerrit Plomp naar Bochum

UTRECHT — Gerrit Plomp speelt de volgende twee seizoenen voor VFL Bochum.

De verdediger van FC Utrecht tekende een contract bij de Bundesliga- club voor twee jaar. Hij is de tweede Nederlander bij Bochum, dat ook Rob Reekers in de selectie heeft.

Met de overgang is een bedrag van 5,5 ton gemoeid. De arbitrage- commissie van de KNVB bepaalde eerder dit seizoen dat de speler, vroeger jeugd- en Olympisch international, voor deze som weg mocht.

Plomp had een arbitragezaak tegen FC Utrecht aangespannen, nadat de transfer naar het Zwitserse Grasshoppers niet doorging.

De Wilde onschuldig

Parket in beroep tegen vrijspraak

ANTWERPEN — Het Parket van Antwerpen gaat in beroep tegen de vrijspraak van de wielrenner Etienne de Wilde in diens dopingzaak.

Het geval houdt de gemoederen in België flink bezig. Als de rechtbank bij de onschuld van De Wilde blijft, kan iedere renner wiens plas twee keer in hetzelfde laboratorium positief wordt bevonden, met goede hoop op succes een zaak aanspannen.

De Wilde beroept zich namelijk op die voor hem onverteerbare gang van zaken. Hij werd in 1987 door de Vlaamse gemeenschap betrapt op het gebruik van verboden middelen. Tot twee keer toe werd in zijn urinestaal, afgenomen tijdens de Zesdaagse van Antwerpen, sporen van verboden stoffen gevonden.

De Wilde, die in het voorseizoen van dit jaar de ene na de andere wedstrijd won, ging in beroep. Hij vond het niet terecht, dat beide controles in het laboratorium van professor Debackere in Gent waren gedaan.

België heeft nog een ander onderzoeks- centrum, in Luik. De rechtbank sprak De Wilde vrij, maar het Parket heeft nu besloten het er niet bij te laten zitten.

Wil bijtekenen

Gullit weer blessure-vrij

MILAAN — Ruud Gullit hoopt zondag zijn rentree te maken in de ploeg van AC Milan. De landskampioen speelt dan voor de competitie de thuiswedstrijd tegen Sampdoria.

Gullit raakte op 15 april, tijdens de tweede halve finale van de strijd om de Europa Cup I tegen Real Madrid (5-0), geblesseerd aan de knie. In Rome werd twee dagen later een stukje kraakbeen uit het gewricht verwijderd.

Volgens bronnen binnen AC Milan beslist trainer Arrigo Sacchi zaterdag of hij zijn sterspeler inzet. Gullit zelf is optimistisch. "Ik hoop zelf mee te doen", zei hij tegen verslaggevers.

Op 24 mei speelt AC Milan de finale EC I tegen Steaua Boekarest. De aanvoerder van Oranje vindt de Europese bokaal belangrijker dan de nationale titel, die hoogstwaarschijnlijk naar Inter zal gaan.

Gullit zei ook nog zijn een jaar lopend contract bij AC Milan te willen verlengen. "Na de finale gaan we praten. Ik wil bij AC Milan blijven en de club wil me houden. We zullen wel tot overeenstemming komen."

Ruggeri naar Real Madrid

MADRID — Real Madrid heeft de 27-jarige Argentijn Oscar Alfredo Ruggeri gecontracteerd.

De speler uit het team, dat in Mexico onder aanvoering van Maradona wereldkampioen werd, tekende voor vier jaar bij de Spaanse titelhouder.

Ruggeri speelt nog tot het einde van dit seizoen bij de Spaanse club Logrones. Met zijn transfer naar de Koninklijke is een bedrag gemoeid van ongeveer 2,2 miljoen gulden.

Veld van PSV afgewezen

Beker-finale tussen PSV en Groningen zonder stadion

GRONINGEN — De Spelers van FC Groningen weigeren de beker-finale tegen PSV in Eindhoven te spelen.

De clubs waren aanvankelijk akkoord over deze lokatie, nadat Utrecht en Nijmegen om uiteenlopende redenen waren afgevallen. De leiding van FC Groningen respecteert echter het standpunt van de selectie. Gezocht wordt naar een alternatief.

Finacieel was het aantrekkelijk voor Groningen in het stadion van PSV te spelen. "Maar voor de spelers bleek prestige belangrijker dan geld", aldus manager Theo Huizinga. "Als club staan we daar achter. In feite hebben ze ook gelijk. Het sportieve aspect moet in dit geval de doorslag geven."

De beker-finale wordt op donderdag 25 mei gespeeld. Waarschijnlijk zijn beide ploegen op dat moment zeker van deelneming aan Europees voetbal. Als PSV kampioen wordt, speelt Groningen zelfs bij een nederlaag in het toernooi om de EC II.

Van de laatste vijf bekerfinales in Nederland werden er vier op het veld van een van de deelnemende teams gespeeld. Feijenoord - Fortuna (1984, Rotterdam), Utrecht - Helmond Sport (1985, Utrecht), Ajax - RBC (1986, Amsterdam), Den Haag - Ajax (1987, Den Haag). Slechts in het laatste geval won de thuisclub niet.

Vorig seizoen speelden Roda en PSV wel op neutraal terrein. PSV won de beker in Tilburg.

Op 16 mei maakt de KNVB nu het stadion bekend.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
13 mei 1989 vanaf 08.00 uur t/m 15 mei 1989 om 07.00 uur.
Dokter Braakman, Sentro Mediko Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 671313 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
12 mei 1989 vanaf 17.00 uur t/m 15 mei 1989 om 07.00 uur
Dokter Gerstenbluth, Sentro Mediko Kas Chikitu, tel.: 623550; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 675681 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, Braakman-Bonder, Whiteman, Goilo, Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, Rosales-Concession, Pablo, Elhage en Davelaar)

DERDE DISTRICT BANDABAO
12 mei 1989 vanaf 17.00 uur t/m 15 mei 1989 om 07.00 uur.
Dokter Lucasius, Spreekkamer: Soto, tel.: 641790; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641356 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucasius en Spong).

■ Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt.
Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/82344; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Martina, tel.: 83917, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231 44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Concencion, tel.: 85381, pageboy 027-053 b.g.g. 43838.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS (Veterinaire Dienst, Parera): bij spoedgevallen na 17.00 uur of in het weekeinde gelieve tel.: 614000 op te bellen voor de dienstdoende arts.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B, tel.: 89676/89808.
Punda
Cerrito, Winkelcentrum Promenade, tel.: 76155/76689.
zondag
Otrobanda
Union, Breedestraat 137, tel.: 623575/625837.
Punda
Plaza, De Ruyterkade 36, tel.: 615545/615519.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
13 mei: S.Jennie-Kleinmoedig, Angolaweg 76.
14 mei: R.J.Grüning, Patrijsweg 9.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

PLATAFORMA OTROBANDA: 20.30 uur 'Anochi di konta kuenta' - Kranshi Bieu.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TENTOONSTELLING
GALLERY EIGHTY-SIX (Bloksteeg, Punda): geopend dinsdag t/m vrijdag van 09.00-12.00/15.00-17.30 uur; zaterdag van 09.00-12.30 uur.
t/m 20 mei gelegenheid tot bezichtiging expositie van beeldhouwwerken gemaakt door Nel en Norva Simon.

WIT GELE KRUIS (Prinses Margriet): 14.00 uur symposium - Auditorium Sehos (thema: 'Beleid en kwaliteit van de gezondheidszorg').

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
DE TAMARIJN (hoek Mahaaiweg/Jasmijnweg): 10.30 uur ds G.J. Schüssler; 19.30 uur ds H. Gilhuis.
EBENEZER CHURCH (Plasa Obed Anthony): 09.30 uur ds J. Moens.
EMMAKERK (Schottegatweg Noord): 09.00 uur ds G.J. Schüssler.

*****

GEREFORMEERDE KERK
SERU FORTUNA (Seru Fortuna 208-A): 10.00 uur ds J. Glas.
BUENA VISTA (Cubaweg 100): 09.30 uur ds J. Klapwijk.
GROOT KWARTIER (Arowakenweg 28): 08.30 en 17.00 uur ds J. Glas.
SANTA ROSA (Marakaweg 1): 08.30 uur ds J.J. Schreuder.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

MENSEN

Op bijgaande foto staan de dames afgebeeld die na een CURSUS algemene comptabiliteit, die negen weken duurde, te hebben gevolgd, deze met succes afrondden. De cursus werd gegeven door Touche Ross, de externe accountants van de ALM, waar de dames werkzaam zijn. Zittend vlnr zijn het Magaly Balentina, Rita Maria, Martha Dania en Servia Ariza, alle vier werkzaam op de afdeling Internal Accounting van de ALM. Verder op de foto vlnr Wilfred (Freddy) Curiel Jr., R.A. (Touche Ross), Fred Lindeman, Vice President Financiën van de ALM, Hortencius Smith, afdelingshoofd en Anthony Cijntje, R.A., docent, ook van Touche Ross.

*****

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00+24.00 uur *Roger Rabit* (*f*.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Roger Rabit* (*f*.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 19.00 TeleCuraçao special: «Barbie»; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 21 Jump Street; 21.30 Estreno:: « The Jazz Singer» (met Neil Diamond); 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 vervolg Estreno; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 09.30 'antesala' voetbal; 10.00 Uitzending Italiaans voetbal; 12.00 Baseball Major League; 15.30 Musical; 16.00 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 De nieuwe buren; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 After school specials: «The secret life of Mr. Bearing»; 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

*****

Het stedelijk museum in Amsterdam verwacht zondag de 200.000ste BEZOEKER aan de tentoonstelling van de Russische avantgardist Kazimir Malevich. Daarmee wordt twee weken voor de sluiting op 28 mei het streefgetal gehaald. Koningin Beatrix en prins Claus hebben woensdagavond een bezoek aan de expositie gebracht, aldus een bekendmaking van het museum.

*****

Diergaarde Blijdorp heeft er twee nieuwe VASTE BEWONERS bij. Het zijn een Indische olifant en een Maleise beer die de kantonrechter in Rotterdam verbeurd heeft verklaard. De dieren waren vorig jaar in de Rotterdamse haven in beslag genomen omdat zij niet waren voorzien van de vereiste papieren. De olifant en de beer waren in Vietnam ingescheept met als eindbestemming een dierentuin in Tsjechoslowakije. De kantonrechter heeft de kapitein en de rederij van het schip veroordeeld zonder strafoplegging.

Wega di Number Kòrsou

6 5 1 3 9 6 0 7 4 2

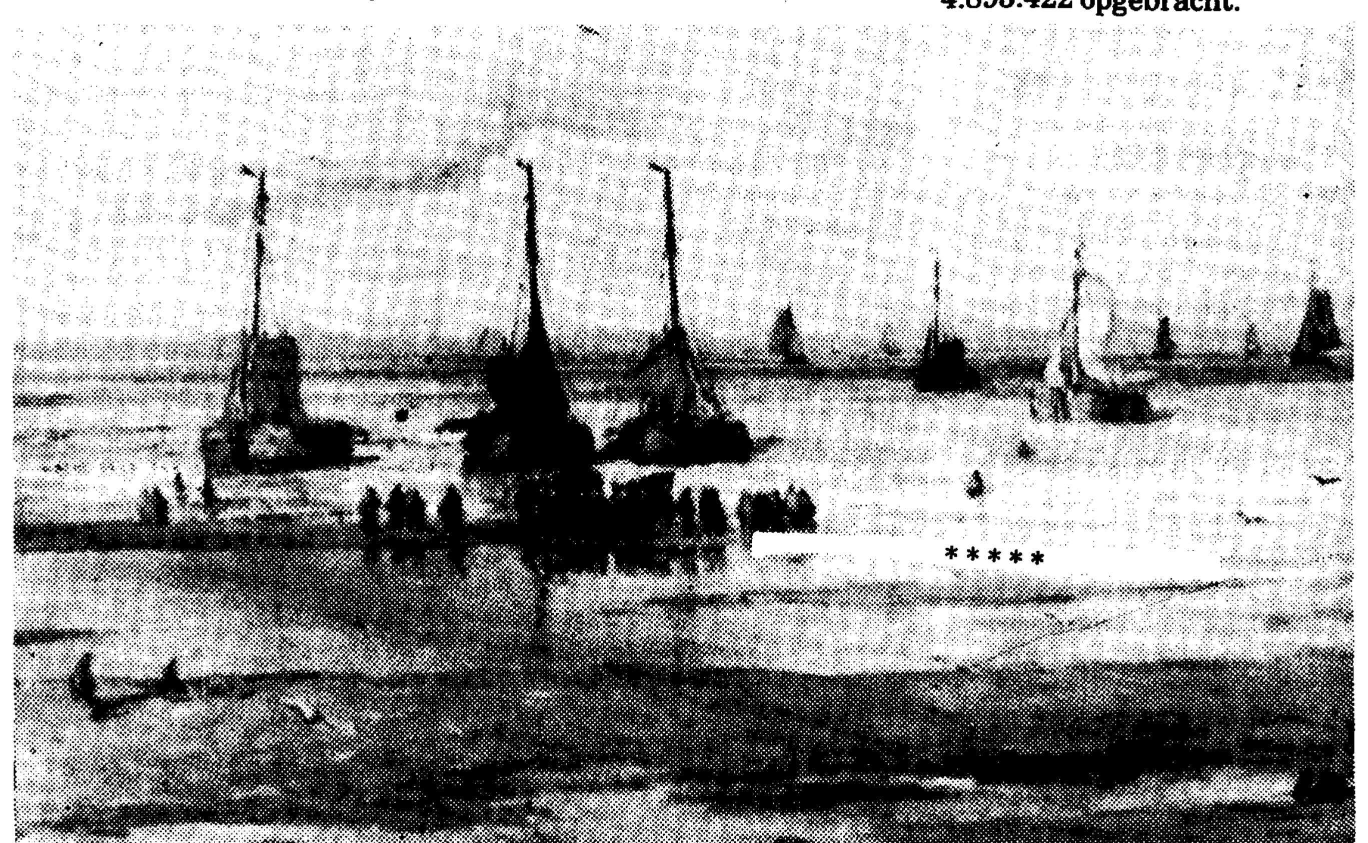
7374
4039
9842

Woody Shaw overleden

De Amerikaanse Jazztrompettist en componist WOODY SHAW, wiens felle stijl hem volgens talloze bewonderaars tot de beste trompettist in Amerika maakte, is donderdag op 44-jarige leeftijd overleden. Dit heeft het ziekenhuis in New York waar hij was opgenomen, meegedeeld. Shaw, die sinds vorig jaar bijna geheel blind was, overleed kennelijk aan de gevolgen van een ongeluk dat hem in februari overkwam. Hij verloor daarbij de linkerarm toen hij in een metrostation in New York zijn evenwicht verloor en voor een trein viel. De musicus, die speelde met alle groten van de Amerikaanse jazzwereld en lange tijd ook een eigen kwintet leidde, gold als een van de beste trompettisten ter wereld. In 1978 werd hij voor verscheidene grote namen door de lezers van Downbeat Magazine tot Amerika's top-trompettist uitgeroepen. Voor hij terugkeerde in verband met een oogziekte, woonde Shaw in Zwitserland en in Amsterdam. Van daaruit maakte hij met verscheidene bands toernees door Europa. Shaws bekendste song is "Moontrain". Woody Shaw maakte opnamen voor de platenlabels Muse, Columbia en Contemporary.

Deze HENDRIK WILLEM MESDAG "The beach at Scheveningen at sunset" heeft op een veiling van Sotheby's in Amsterdam 287.500 gulden opgebracht. Een wereldrecord. De najaarsveiling van schilderijen uit de romantische en Haagse school heeft in totaal 4.893.422 opgebracht.

Een wolk van een dochter!
CHARLOTTE CARMEN
Marloes en Maurice Selhorst
B.g.g. geven Opa en Oma Maas graag inlichtingen.

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Joel Labadie, Sheila Rhodes (secretaresse), Izaan Moeniralam (sportredacteur), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddy Williams, P.O.Box 366, tel.: 22580/22764.
Faxnummer: 25868.
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Esther Mommers, tel.: 2265.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, **tel.: 370503, 370504 en 370304.**
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Kaya Cacique 4.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en de Argwaners

door Marten Toonder

3345

3345 — Heer Bommel stond ontredderd tussen de optrekkende kruitdamp en zwaaide met zijn portefeuille.
"Ge-geloof me toch!" riep hij zwakjes. "Ik kom met edele bedoelingen. Ik ga uw verpleging en verzorging op me nemen en ik ga alles goedmaken wat u in uw jeugd te kort bent gekomen. Heus! Vergeet uw argwaan toch!"
"Dat zou je wel willen!" gromde Hoep. "Zonder argwaan zouden we honger lijden. Ik ken de wereld!"
Maar toch kwam hij nu uit zijn schuilplaats, zonder geweer, zoals heer Ollie verlicht vaststelde. Heul volgde hem.
"Geld", prevelde hij, "hij heeft echt geld in dat leren tasje!"
"Véél geld", mompelde Hoep. "Ik weet niet wat er achter zit, maar dat geld is echt!"
"Helemaal echt!" bevestigde heer Bommel. "En het is voor jullie. Geld speelt geen rol. Een heer van mijn stand gebruikt het alleen maar om er goede werken mee te doen".
"Het is voor ons", herhaalde Heul met een begerig licht in zijn ogen.
Hoep nam zijn broer vol wantrouwen op. "Ik heb je door!" riep hij uit. "Jij wilt neef's geld alléén hebben! Maar dat zal je niet lukken. Ik ken de wereld!"
Met deze woorden dook hij opnieuw in de hinderlaag en richtte zijn geweer op Heul. Die wachtte het schot echter niet af. Met een snelle sprong had hij zich eveneens in veiligheid gebracht en mikte op zijn broer Hoep......

HENRY ® By Dick Hodgins

HEY, KID... THAT'S AGAINST THE LAW!
HELIUM BALLOONS 50¢ ea.

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEFORE YOU START TO COMPLAIN, I ASKED HIM TO MOVE 3 TIMES!

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

HOW DO YOU STAND BEING OUT IN THE BOONDOCKS IN THIS GODFORSAKEN CAMP, AMOS?
OH... I GET BY

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

WELL, YOUR REFERENCES SEEM TO BE IN ORDER
HOME IMPROVEMENT LOANS
JUST HOW MUCH DO YOU THINK YOU'LL NEED FOR A NEEDLE AND THREAD?
HOME IMPROVEMENT LOANS

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(13 mei)
STICHTING ZUSTER MARIA HOPPNER
17.00-21.00 uur kunstmarkt - conferentiezaal Flamboyant BeachHotel.

(14 mei)
STICHTING ZUSTER MARIA HOPPNER
10.00-17.00 uur kunstmarkt - conferentiezaal Flamboyant BeachHotel.

BUURTCENTRUM NOORD SALIÑA
17.00-21.00 uur viering Moederdag.
KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

WILLEMSTAD — Omdat de man D.E. (29) een zak frites in zijn handen had werd hem de toegang tot een autobus ontzegd. E. maakte zich hierover zo kwaad dat hij de bus bekogelde met stenen. Hij raakte echter een andere wagen en werd daarom dan ook door de politie mee genomen voor verder onderzoek in deze zaak.

Simabo werft leden

KRALENDIJK — Telegrafisch hebben de vakbonden ABVO, STGB en Simabo laten weten dat zij eisen dat het BC zal voldoen aan hetgeen de raadsleden hebben bepaald. Bovendien eisen de drie bonden een vergadering met het BC die vandaag 12 mei zal moeten plaatsvinden.

Dit is een gevolg van de actie van de serie vakbonden waarvan de leden financieel afhankelijk zijn van het BC. De ABVO, de STGB en de Simabo hebben namelijk in eerste instantie om teruggave gevraagd van de verschillende inleveringen. Het BC heeft daarop slechts geantwoord dat er geen geld is en wil derhalve ook niet verder ingaan op wat de vakbond gerechtvaardigde eisen noemt.

VAKANTIEGELD

Waar de drie bonden vooral op staan is de uitkering van het vakantiegeld over de eerste vijf maanden van 1988. Toen namelijk was de eerste termijn van inhouding afgelopen, maar dat gold niet voor Bonaire. Daar bleef het BC gewoon de vakantieuitkering inhouden.

Aangezien er geen gehoor gevonden werd bij het BC, richtten de bonden zich tot de eilandsraadsleden en legden het probleem van de vakantieuitkering voor. Het bleek dat de raadsleden vrijwel unaniem eens waren met de opmerkingen van de bond en dat het BC zich niet alleen nader over de materie zou moeten buigen, maar boven dien ook opnieuw met de bonden aan tafel moest gaan zitten. Dat is tot op heden nog niet gebeurd. Van het telegram aan het BC, dat werd ondertekend door woordvoerder Nochi Willem, zijn afschriften gestuurd aan de fraktieleiders van de UPB en de PDB in de eilandsraad, respectievelijk Rudi Ellis en Jose Winklaar en ook aan partijleider Broertje Janga van de POB. De laatste twee steunen het bestuurscollege.

Full Moon Tropical Party

WILLEMSTAD — Vrijdag 19 mei organiseert de Optimist Club of Curaçao in het Holiday Beach Hotel een 'Full Moon Tropical Party'. Er is een buffet en de muziek wordt verzorgd door Los Explosivos, Los Merengueros, Eagle Steel Combo en een Brass Band. Kaarten voor deze avond kosten honderd gulden. De opbrengst is bestemd voor charitatieve doeleinden.

Onlangs heeft een groep dynamische mensen besloten de Optimist Club of Curaçao nieuw leven in te blazen. De service club bestaat uit mensen die gemotiveerd zijn om naast hun professionele en privé werkzaamheden de samenleving en met name de minder bevoorrechten onder de jeugd te helpen door middel van educatieve en recreatieve activiteiten.

Bovengenoemde feest wordt gesponsord door verschillende sponsors uit de commerciële sector. Artificial Intelligence Systems en Dorsa n.v. stellen twee kaarten voor een cruisetocht in het Caribisch gebied, KLM één vliegbiljet naar Nederland en ALM één vliegbiljet naar Miami en één naar Caracas ter beschikking.

Het tijdelijke bestuur, bestaande uit voorzitter Jules Tunk, vice-voorzitter Sigmund Jansen, penningmeester Alcira Dijkhuizen, secretaris Elsa Ignacia, alsmede de leden Roxienne Specht, Tania Henriquez en Richard Salas, heeft de taak op zich genomen de Optimist Club te reanimeren. In augustus zal een officieel bestuur gekozen worden. De leden van de club bestaan uit mannen en vrouwen. Het lidmaatschap is alleen verkrijgbaar op basis van uitnodiging. Cocochi Prins is erevoorzitter van de club.

Mei-actie Quota Club

WILLEMSTAD — Curaçao Quotaclub heeft als doel het verlenen van diensten aan de gemeenschap in het algemeen en in het bijzonder aan doven en slechthorenden. Daarbij wordt de bevolking bewust gemaakt van de problematiek van deze groep. Het daadwerkelijk opnemen van doven en slechthorenden in de samenleving is een belangrijk streven van Curaçao Quota.

De Quota International Inc. waarvan Curaçao Quota deel uit maakt, heeft de maand mei of een deel ervan uitgeroepen tot de maand waarin speciale aandacht geschonken wordt aan doven en slechthorenden.

Onder het motto 'Luna di mei, un seña di amistat ku surdunan' is de maand door de Curaçaose club ingeluid. Ook het 'Balor positivo'- campagne staat deze maand in het teken van dit onderwerp. Op de borden die op verschillende plaatsen op het eiland te vinden zijn, staat het woord 'Skucha'.

Het programma 'Turno Liber' van radio Z-86 van vandaag was gewijd aan het thema doof- en slechthorendheid.

Vanaf dinsdag zal geregeld een jingle op de radiozenders te horen zijn met een speciale boodschap om de kloof tussen doven en horenden kleiner te maken.

Op 28 mei zal de Curaçao Quotaclub de mei- activiteiten afsluiten met een gezellige middag met doven en slechthorenden van het centrum voor auditief gehandicapten en de school voor de doven.

"Wij dienen ons ervan bewust te zijn, dat een gedeelte van een maand per jaar niet voldoende is om speciale aandacht te besteden aan degenen die door hun handicap in een isolement dreigen te geraken. Echter moet dit beschouwd worden als een moment, waarbij wij even stilstaan bij de groep doven en slechthorenden", aldus de Quotaclub.

Gumbs aan ABVO: misverstand

WILLEMSTAD — Door een misverstand is onlangs een vergadering tussen de minister en leden van de vakbond ABVO betreffende het personeel van de Capriles Kliniek niet doorgegaan. Zo meldt de RVD.

De minister betreurt dit en heeft inmiddels een nieuwe afspraak gemaakt met de betrokkenen. Aangezien het om een belangrijke bespreking gaat, heeft minister Gumbs de ABVO-leden verzocht de agendapunten voor dit gesprek van tevoren op te sturen.

De minister zal tevens een bespreking hebben met de ABVO over bepaalde faciliteiten voor de Luchtvaartdienst.

Monumentenplan van Willemstad

■ *WILLEMSTAD — Onlangs was M. de Langen, stafmedewerker van de dienst Ruimtelijke Ordening en Stadsvernieuwing van de gemeente Rotterdam op Curaçao ter ondersteuning van het Monumentenplan voor Willemstad. Dit plan beoogt een aktief en omvangrijk stadsvernieuwings- en restauratieproces van de hoofdstad.*
Foto: De Langen samen met Butot, Van der Harten en Newton van DROV tijdens een werkbespreking met gedeputeerde mr Faroe Metry van Financiën.

JEAN GIRIGORI: veel werk in ITC

HOEWEL DAT oorspronkelijk niet de bedoeling was, is er toch een expositie georganiseerd van het nieuwe werk van Jean Girigorie, waarover de Amigoe enkele weken geleden al berichtte.

Deze expositie in het ITC-gebouw werd gisteravond officieel geopend door de architect van het ITC-gebouw, Alberto Badaracco. Ook gedeputeerde Ruben Page en Hugo de França van het ITC voerden daar het woord. Ruben Page legde de nadruk op het Caribisch karakter van Jean's kunst en Jean's leven. Geboren in de Dominicaanse Republiek met een Curaçaose vader, opgegroeid in Haïti en exposities op diverse andere eilanden, is haar werk een explosie van energie en creativiteit. Ook wees hij op haar sociale betrokkenheid die als thema in haar schilderijen is terug te vinden.

Ruben Page kondigde daarnaast aan, dat het volgend schooljaar schoolkinderen het atelier van Jean Girigorie zullen bezoeken. Dat is een leuk initiatief van de organisatoren van de S-Gallery in de Albert Schweitzerschool, waardoor de kinderen nog beter kennis kunnen maken met kunst en kunstenaar.

Hugo de França gaf aan dat het ITC niet wilde opereren als concurrent van het museum of de gallery's, maar juist extra tentoonstellings- ruimte wilde toevoegen. Over het gebrek daaraan wordt regelmatig geklaagd waar onder bijvoorbeeld Nel Simon vorige week.

Het is voor het eerst dat in het ITC een tentoonstelling wordt georganiseerd voor een enkele artiest. Wel heeft er al eerder werk gehangen van verschillende kunstenaars tegelijk.

TE VEEL

De zalen beneden van het ITC zijn bijzonder geschikt als tentoonstellings- ruimte, er is ruimte, er is licht. Deze tentoonstelling van het werk van Jean Girigorie vertoont echter hetzelfde gebrek (?) als de vorige tentoonstelling van Jean in het museum. Er hangt te veel.

Te veel in aantal waardoor het werk te dicht op elkaar hangt, maar ook het kwaliteits- verschil van de verschillende schilderijen is te groot.

De vazen met bloemen en de vrouwen die ik de vorige keer al noemde, ook met bloemen of met vissen en met steeds dezelfde uitdrukking, hadden daar niet helemaal moeten hangen, zeker niet allemaal naast en bij elkaar. Nu valt de herhaling en het verschil in kwaliteit te veel op.

Door schilderijen met eenzelfde thema en een zelfde kleurstelling naast elkaar te hangen, gaat een deel van het effect verloren. Naast elkaar hangen bijvoorbeeld vier schilderijen in een rode kleurstelling, rood, oranje, roze, gemengd. Het zijn erg goede schilderijen. Een zo'n schilderij tegen een witte wand heeft grote zeggingskracht, die door de kleur versterkt wordt. Door ze nu samen te hangen, gaat een groot deel van die kracht verloren. De kleuren heffen elkaar gedeeltelijk op.

Verschillende turquiose blauwe schilderijen samen, doen af en toe een schilderij vaal lijken dat, apart opgehangen, wel tot zijn recht zou zijn gekomen.

AANDACHT

'Kaida di dia' trekt door zijn kleurstelling en techniek alle aandacht. Dat wordt onderstreept door de plaats waar het hangt. In diezelfde zaal hangt echter ook 'Palasio di pobernan', wat naar mijn mening niet genoeg aandacht krijgt. Ook de twee wanhopige mensen van 'Bula di pobresa' en de twee vechtende hanen ernaast beïnvloeden elkaar te veel.

Hoewel kleur voor Jean Girigorie het middel bij uitstek is om haar stemmingen en gevoelens weer te geven, springt een schilderij als 'Las mujeres musicantes', een van de mooiste van de expositie, eruit door de combinatie van lijnen en vage aanduidingen van muziekinstrumenten en mensen die samen een compositie vormen waarbij te veel kleur de klank juist zou overstemmen.

De tentoonstellingsruimte van het ITC is mooi en het is te hopen dat het voornemen van de Hugo de França om vaker tentoonstellingen hier te organiseren, gestand zal worden gedaan. Het geeft ook een mogelijkheid de plaatselijke bevolking meer bij het ITC te betrekken.

SPONSORS

De organisatoren van deze tentoonstelling, Tania Henriquez en Roy van Haaren, hebben van vele sponsors bijdragen gekregen. Het is jammer dat de "manager" van Jean geen optimaal gebruik heeft gemaakt van deze kans door wat kritischer te zijn en wat minder op te hangen, maar wat er hangt maximaal uit te laten komen. Dat zijn de olieverfschilderijen van Jean Girigorie zeker waard. Ook de publiciteit voor had beter gekund.

Deze tentoonstelling is te bezichtigen tot zondag 21 mei, dagelijks van 10.00-19.00 uur.

NEL CASIMIRI

WILLEMSTAD — Op Moederdag zal in het Plaza Hotel een presentatie zijn van Afrikaanse kleding. Monifa Willekes van The African Queen in de Waterfortbogen levert de kleding en accessoires voor de presentatie.

De muziek tijdens de presentatie wordt verzorgd door Monifa's echtgenoot John James Willekes en zijn Afro Jazz band.

De modeshow vindt plaats tijdens de brunch in het Penthouse die duurt van 11.30 tot 15.00 uur. De presentatie zelf duurt van 12.00 uur tot ongeveer 14.00 uur.

Deelname aan deze brunch is mogelijk voor de prijs van 35 gulden (plus 10 procent).

Alle gepresenteerde kleding en accessoires zijn uniek en zijn te koop. Na afloop van de presentatie is verkoop mogelijk.

Nieuw project St Eustatius

SINT EUSTATIUS — Donderdagmiddag vond in het kantoor van Sede Antias op St Eustatius de officiële overdracht plaats voor het project Smoke Alley. Smoke Alley maakte vroeger deel uit van een reeks van veertien forten voor de kust van St Eustatius die in 1781 tot 1784 in gebruik waren.

Aanwezig waren alle leden van de werkgroep Sede Statia, leden van het St Eustatius Sport Institution, technisch adviseur van Sede Curaçao Florie en H. Misser.

Het project Smoke Alley bestaat uit drie overdekte terrassen, een bar, een podium, kleedkamers, bad en douchegelegenheden. Na oplevering zal het St Eustatius Sport Institution beheerder worden.

Men verwacht dat het gebouw binnen drie à vier maanden klaar zal zijn. Er wordt rekening gehouden met het aangezicht van de Lower Town en er worden gebruik gemaakt van singles voor het dak. Voor het fundament worden grotendeels de ruïnes van Lower Town gebruikt.

Het werk zal door een lokale aannemer met behulp van DOW-werkers (Dienst Openbare Werken) aanbesteed worden. De kosten voor het totale project dat door Sede Antias grotendeels gefinancierd gaat worden, zullen 144.600 gulden gaan bedragen, waarvan 36.000 gulden eigen inbreng zal zijn.

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12.00 uur lokale tijd:
Overwegend half bewolkt met voornamelijk in de nacht- en ochtenduren kans op enkele plaatselijke buien. Matige af en toe vrij krachtige oostelijke wind.

Weeroverzicht:
De intertropische convertentiezône veroorzaakt de aanvoer van vochtige en onstabiele lucht boven de Benedenwindse eilanden. Hierdoor kunnen in de komende 24 uur enkele buien tot ontwikkeling komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 0800 L.T. **Afgelopen 24 uur**

Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	zwaar bewolkt	--	--	0.0
Bonaire	zwaar bewolkt	31	26	0.0
Curaçao	zwaar bewolkt	32	26	0.0
St Eustatius	half bewolkt	29	26	1.1
St Maarten	licht bewolkt	31	24	2.9
Amsterdam	zwaar bewolkt	15	00	5.6
Boston	geheel bewolkt	19	09	0.0
Caracas	zwaar bewolkt	--	20	0.0
Chicago	nevel	17	08	0.8
Detroit	nevel	11	08	7.6
Miami	zwaar bewolkt	33	18	0.0
New York	nevel	17	12	0.0
Paramaribo	zwaar bewolkt	33	22	sporen
Philadelphia	nevel	17	07	0.0
Port-au-Prince	motregen	31	24	3.0
Port of Spain	half bewolkt	32	23	0.0
San Juan	zwaar bewolkt	31	24	0.0
Sto Domingo	zwaar bewolkt	25	22	24.0

» stockmarket « NEWS

AMSTERDAM MAY 12, 1989

AKZO	149,00	NAT.NEDERLANDEN	60,00
AMRO BANK	76,30	PHILIPS GLOEIL.	36,70
BOLS LUCAS	142,50	ROBECO	104,40
GIST BROCADES	35,40	RODAMCO	164,60
HAGEMEYER	89,50	ROLINCO	103,20
HEINEKEN NV	113,30	RORENTO	61,50
KLM	46,70	ROYAL DUTCH	135,30
KON.NED.PAPIER	57,80	UNILEVER	136,10

NEW YORK STOCK EXCHANGE MAY 12, 1989

ABBOTT LABS.	58	+ 1 3/8	HILTON	72 3/8	+ 3/8
ALCAN	33	+ 5/8	HOMESTAKE MNG.	13 1/8	- 3/8
AMERICAN BRANDS	69	+ 1 1/4	IBM	110 3/4	+ 1 5/8
AMERICAN EXP.	34	+ 2 1/4	ITT	56 7/8	+ 1/8
APACHE	10 3/8	- 1/8	JOHNSON & J.	49 1/8	+ 1 5/8
AM.TEL.& TEL.	34	+ 1/2	KELLOGG	67 7/8	+ 1 5/8
AMOCO	43 3/8	+ 1 1/8	MERCK & CO.	70 3/8	+ 2
ANHEUSER B.	40 1/2	+ 7/8	MINNESOTA MNG	74 1/2	+ 1 1/2
BECTON DICK.	55 3/4	+ 1	MOBIL CORP.	49 3/4	+ 3/8
BORDEN	64 1/2	+ 2 1/8	MONSANTO	101 1/4	+ 2 3/4
CAMPBELL S.	41 7/8	+ 7/8	NCR CORP.	59 1/8	+ 5/8
CHRYSLER	23 5/8	+ 1/4	NORF.SOUTH	34 1/2	+ 1/8
CITICORP	29 3/4	+ 5/8	NORTHROP CORP.	26 3/8	+ 1/8
COCACOLA	56 3/8	+ 2 1/4	PLACER D.M.	12 3/8	+ 1/8
DIGITAL EQ.	96 1/8	+ 3/8	PFIZER	64 1/4	+ 2 3/8
DUPONT	110 1/4	+ 2 7/8	PHELPS DODGE	58 7/8	+ 1/8
EAST.KODAK	42 3/4	- 1/2	PHILIP MORRIS	132 3/4	+ 3 1/8
EXXON	43 1/8	+ 1 1/8	POLAROID	39 5/8	+ 1/4
FORD	47 3/4	+ 1	QUAKER	57 3/8	+ 1
GENL.ELECTR.	51	+ 2	RALSTON P.	84 1/4	+ 1 1/2
GENL.MOTORS	39 7/8	+ 3/8	SARA LEE	53 1/2	+ 1 5/8
GILLETTE	39 1/2	+ 1/2	SHELL TRP.TR.	40 7/8	+ 5/8
GULF & WEST.	52 3/4	+ 1/2	UPJOHN	32	+ 3/8
HEINZ	50 3/4	+ 1/4	UNOCAL	45 1/8	+ 1 1/4

DOW JONES

INDUSTRIALS	2439.69	+ 56.81
TRANSPORTATION	1133.73	+ 16.66

CLOSING MARKET COMMENT MAY 12, 1989:
FOLLOWING THE REPORT OF A LOWER THAN EXPECTED PRODUCER PRICE INDEX REPORT WHICH SIGNALED THAT INFLATION MAY BE COMING UNDER CONTROL THE MARKET RALLIED TO A NEW POST CRASH HIGH. ADVANCES BEAT OUT DECLINES BETTER THAN 3 TO 1 ON STRONG VOLUME OF 224 MILLION SHARES.

Coca uit Suriname

Voor koeriers vier tot zeven jaar cel

HAARLEM — De Haarlemse rechtbank veroordeelde drie drugs- koeriers uit Suriname tot onvoorwaardelijke gevangenisstraffen van vier tot zeven jaar. De eis was hoger geweest: van 4,5 tot 7,5 jaar.

Zeven jaar kreeg G. Lion[illegible] rons (29) die begin februari op Schiphol werd ingerekend met vijftien kilo cocaine in een sauna-apparaat. Hij heeft steeds ontkend iets afgeweten te hebben van de drugs-smokkel. Het apparaat was op verzoek van een vriend van zijn vader meegenomen vanuit Paramaribo. De rechtbank ging niet in op het verzoek van zijn raadsman om hem een psychologisch onderzoek af te nemen. De [illegible] jarige H. Waal en R. Fra[illegible] kregen vijf en vier jaar opgelegd. Zij hadden ruim zes kilo cocaine vanuit Paramaribo [illegible] nuari op Schiphol gesmokkeld. De rechtbank achtte niet bewezen dat het duo heeft samengewerkt. Tegen hen was 5,5 jaar geëist.

SCHIPHOL — 4 Europese landen willen van Boeing nog meer bewijzen van de veiligheid van het nieuwe toestel 747-400. Slaagt Boeing er niet in die voor woensdag [illegible] leveren dan bestaat de kans dat de [illegible] luchtvaart-diensten van de [illegible] [illegible] Engeland [illegible] Boeing 747-400 van de KLM [illegible] Dan kan ook geen [illegible] worden verleend [illegible] Nederland [illegible]